

НАРЕДБА № 21 от 12.11.2012 г. за условията и реда за определяне, одобряване, регистрация и отмяна на източниците от горската семепроизводствена база, събирането и добива на горски репродуктивни материали, тяхното окачествяване, търговия и внос

Обн. - ДВ, бр. 93 от 27.11.2012 г.; изм., бр. 59 от 17.07.2018 г., в сила от 17.07.2018 г.; изм. и доп., бр. 53 от 05.07.2019 г.

Издадена от министъра на земеделието и храните

**Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Чл. 1. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) (1) С тази наредба се определят условията и редът за:

1. определянето, одобряването, регистрацията, горскостопанското планиране и стопанисването на източниците от горската семепроизводствена база;

2. производството с цел търговия и търговията с горски репродуктивни материали (ГРМ), предназначени изцяло или отчасти за лесовъдски цели на територията на Европейския съюз (ЕС), включени в списъка по приложение № 1;

3. събирането и добива на репродуктивни материали, предназначени за лесовъдски цели;

4. изпитването и окачествяването на посевни материали за лесовъдски цели, включително и от внос;

5. безвъзмездното предоставяне на горски репродуктивни материали.

6. (нова - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) внос и износ на горски репродуктивен материал от и за трети страни - членки на Схемата за сертификация на горски репродуктивен материал, предназначен за международна търговия, наричана накратко „Схемата към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР)“;

7. (нова - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) внос на горски репродуктивен материал от и за трети страни, извън тези по т. 2 и 6, за които има решение на ЕС.

(2) Изискванията за производството с цел търговия и търговия по тази наредба не се отнасят за:

1. горски репродуктивен материал - посевен и посадъчен материал или части от растения, предназначен за нелесовъдски цели;

2. горски репродуктивен материал, произвеждан за собствени нужди, който не е предназначен за търговия;

3. (изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) горски репродуктивен материал, предназначен за реекспорт за трети страни;

4. горски репродуктивен материал, предназначен за изпитване с научна цел.

(3) В случаите по ал. 2, т. 1, 3 и 4 и в зависимост от предназначението си репродуктивният материал се придружава от етикет или друг документ, изискван в съответствие с нормативните актове на ЕС или националното законодателство.

(4) При отсъствие на нормативни изисквания по ал. 3 в случаите, когато производителят или доставчикът работят както с репродуктивни материали, предназначени за лесовъдството, така и с такива за други цели, материалите за нелесовъдски цели се придружават от етикет или друг документ, който съдържа текст „Предназначен за нелесовъдска цел“.

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) Изискванията за одобряване и регистрация на източниците от горската семепроизводствена база, както и производството с цел търговия и за търговия, внос и износ на репродуктивни материали се прилагат за дървесните видове и техните изкуствени хибриди, които са

значими за горското стопанство на Република България и останалите държави - членки на ЕС, и са включени в списъка по приложение № 1.

(2) Промени в списъка по приложение № 1 се правят въз основа на решение на Европейската комисия (ЕК).

(3) По предложение на собствениците на гори могат да се одобряват и регистрират източници за добив на горски репродуктивни материали по реда и при условията на тази наредба и от видове и изкуствени хибриди, които не са вписани в списъка по приложение № 1.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) За добитите ГРМ от източниците по ал. 3 изискванията за търговия по тази наредба се прилагат на територията на Република България, при търговия в случаите по чл. 1, ал. 1, т. 6 и 7, и по споразумение между доставчика и купувача.

Чл. 3. (Доп. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) (1) Официалните органи, осъществяващи контрол при производството с цел търговия и търговията с горски репродуктивни материали, са Изпълнителната агенция по горите (ИАГ), регионалните дирекции по горите (РДГ) и горските семеконтролни станции (ГСС).

(2) Изпълнителната агенция по горите може, в съответствие с националното законодателство, да възлага задачи, предвидени в наредбата, за изпълнение под неин контрол и надзор на юридическо лице, субект на публичното или частното право, което съгласно своя законно приет устав е натоварено изключително с извършването на специфични обществени дейности, при условие че такова лице и членовете му нямат личен интерес от предприятиите от тях мерки.

(3) Юридическо лице, създадено от името на лицето по ал. 2, което функционира под негов контрол и надзор, може да бъде одобрено при условие, че такова лице и членовете му нямат личен интерес от резултатите и предприятиите от тях мерки.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) Изпълнителната агенция по горите уведомява Европейската комисия и ОИСР за определените с тази наредба официални органи.

Глава втора

ОПРЕДЕЛЯНЕ, ОДОБРЯВАНЕ, РЕГИСТРАЦИЯ, ГОРСКОСТОПАНСКО ПЛАНИРАНЕ И СТОПАНИСВАНЕ НА ИЗТОЧНИЦИТЕ ОТ ГОРСКАТА СЕМЕПРОИЗВОДСВЕНА БАЗА

Раздел I

Определяне и създаване на източници за добив на горски репродуктивни материали

Чл. 4. Базовите източници от горската семепроизводствена база се определят и създават за:

1. осигуряване на горски репродуктивни материали за лесовъдски цели, които са генетически подходящи, с ценни наследствени качества и контролиран произход;

2. запазване на биологичното разнообразие и съхранение на автохтонните и подобрените чрез методите на горската генетика и селекция генетични ресурси.

Чл. 5. (1) Горската семепроизводствена база включва всички одобрени и регистрирани базови източници за производство на репродуктивни материали от местни и интродуцирани видове. Базовите източници са:

1. източник на посевен материал;

2. насаждение за семепроизводство;

3. семепроизводствена градина - вегетативна и генеративна;

4. клон и клонова колекция;

5. родители на фамилия.

(2) Базовите източници трябва да отговарят на следните минимални изисквания:

1. за добив на репродуктивен материал от категория „идентифициран“ - съгласно приложение № 2;

2. за добив на репродуктивен материал от категория „селекциониран“ - съгласно приложение № 3;

3. за добив на репродуктивен материал от категория „окачествен“ - съгласно приложение № 4;

4. за добив на репродуктивен материал от категория „изпитан“ - съгласно приложение № 5.

Чл. 6. (Доп. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) (1) Базовите източници по чл. 5, ал. 1, т. 1 и 2 се определят чрез провеждане на масова селекция.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) Масовата селекция се извършва във всички гори независимо от собствеността им, включително в защитени територии и територии, неинвентаризирани по Закона за горите (ЗГ).

(3) Масовата селекция при иглолистни и широколистни горскодървесни видове се извършва съобразно техните биологични особености и екологични изисквания.

Чл. 7. (1) Базовите източници по чл. 5, ал. 1, т. 3, 4 и 5 се определят и създават чрез провеждане на индивидуална селекция.

(2) Индивидуалната селекция на плюсови и кандидат-елитни дървета се извършва в източници на посевен материал и семепроизводствени насаждения независимо от собствеността им, включително в защитени територии и неинвентаризирани територии по Закона за горите.

(3) Подборът на плюсови дървета се осъществява от специалисти на ГСС или научни работници от Лесотехническият университет - София, и Института за гората при Българската академия на науките. Когато подборът се осъществява в базови източници, които не попадат в границите на горските територии - държавна собственост, стопанисвани от държавните горски и ловни стопанства, е необходимо писмено съгласие на собственика.

(4) Плюсовите дървета се определят в две категории:

1. плюсови по производителност - дървета, които превишават средното моделно дърво за насаждението по височина с 10 до 20 % и по диаметър - с 50 до 70 %;

2. плюсови по качество - дървета със симетрична корона, фини клони, право, пълнодървесно, правовлакнесто и добре самоокастрено стъбло, без видими признаци на заболявания и механични повреди.

(5) Когато определени плюсови дървета съчетават показателите, посочени в ал. 4, т. 1 и 2, те се класифицират и се паспортизират като кандидат-елитни.

(6) След генетична проверка и оценка на потомствата от свободно и контролирано кръстосване в потомствени опити кандидат-елитните дървета могат да се прекатегоризират в „елитни“.

(7) Всяко кандидат-елитно дърво се номерира и съгласно приложение № 6 от ГСС се изготвя паспорт в 2 екземпляра - по един за собственика и за ГСС, в чийто район на дейност попада.

(8) Номерът на кандидат-елитното дърво се запазва до неговото отпадане или до отмяната на базовия източник, в който то е определено, като този номер не се използва за номериране на друго дърво.

Чл. 8. (1) Горските семепроизводствени градини се създават за:

1. добив на репродуктивни материали от категорията „окачествен“ и „изпитан“;

2. съхранение на горските генетични ресурси;

3. извършване на контролирана полова хибридизация, изпитване на общата и специфичната комбинативна способност на клоновете и получаване на хибриди с желана наследственост.

(2) В зависимост от начина на създаване горските семепроизводствени градини са:

1. вегетативни (клонови) - създават се с присадени (хетеровегетативни) или автовегетативни фиданки;

2. генеративни - създават се със селектирани фиданки, произведени от семена на подобрани кандидат-елитни дървета в семепроизводствени насаждения или вегетативни семепроизводствени градини.

(3) Родителите на фамилии или кандидат-елитните дървета, включени в семепроизводствената градина, трябва да бъдат от един район на произход или от райони на произход от страната и чужбина, с идентични или сходни условия на растежната среда - климат, почви, изложение и др.

Чл. 9. (1) Вегетативните семепроизводствени градини се създават съобразно изискванията, посочени в приложение № 7 и в съответствие с минималните изисквания съгласно приложение № 4.

(2) В зависимост от степента на генетична подобреност на добиваните семена и нивото на генетичните проучвания на включените в тях клонове вегетативните градини са:

1. от първо стъпало - създават се с генетично непроверени клонове, като от тях се добиват семена от категорията „окачествен“;

2. от второ стъпало - създават се с генетично проверени и изпитани клонове, като от тях се добиват семена от категорията „изпитан“.

(3) Генетичната проверка и изпитване на клоновете включва:

1. установяване на тяхната обща и специфична комбинативна способност;

2. анализ и оценка на потомства от свободно и контролирано кръстосване;

3. изоензимен анализ и установяване на степента на хетерозиготност;

4. проучване на генеративната способност, растежния и фенологичен ритъм.

(4) Вегетативните семепроизводствени градини от „второ стъпало“ се изграждат с присадки или автовегетативни фиданки от 25 - 30 броя генетично проверени клона.

(5) Семепроизводствена градина от „първо стъпало“ може да бъде превърната в градина от „второ стъпало“ след извършване на генетичната проверка и изпитване по ал. 3 и отстраняване на нежеланите клонове.

Чл. 10. (1) Генеративна семепроизводствена градина се създава със селектирани фиданки от потомствата на не по-малко от 20 броя родители на фамилии, а за рядко срещащи се видове - не по-малко от 5 броя. Брането на шишарки и плодове, добивът на семена и производството на фиданки се извършват диференцирано по фамилии.

(2) Мястото за създаване на генеративна семепроизводствена градина се определя съобразно изискванията, посочени в приложение № 7.

(3) Схемата за разположението на фиданките се изготвя така, че фиданките от една фамилия да бъдат максимално отдалечени една от друга, за да се избегне близкородствено кръстосване, като се спазват изискванията, посочени в приложение № 7, т. 6.

(4) Фиданките се залесяват в триъгълник по три броя на разстояние 50 см една от друга или по друга схема, определена от съответната ГСС.

Чл. 11. Отглеждането на генеративните и вегетативните градини се провежда съгласно изискванията на приложение № 7, т. 7.

Чл. 12. Клоновете се отбират за:

1. добив на репродуктивни материали по вегетативен път от категорията „окачествен“ и „изпитан“;

2. запазване и размножаване по вегетативен път на индивиди с ценни стопански качества.

Чл. 13. (1) Маточниците са специализирани участъци от клонове (растения майки) за добив на репродуктивни материали от категория „окачествен“ и „изпитан“.

(2) Маточниците по ал. 1 са:

1. едногодишни;

2. многогодишни - за 2 - 15 години.

(3) Маточници за добив на резници от селектирани сортове, клонове и култивари се създават за тополи, върби, платани, горскоплодни - обикновен орех, лески, бадем и обикновен кестен, и декоративни видове.

(4) При създаване и използване на маточници от тополи, върби и платани се спазват изискванията на приложение № 8.

(5) Маточници за добив на коренови резници се създават за бяла и сива топола, трепетлика, брястове и бяла акация.

(6) Сортовите маточници за добив на калеми за присаждане се създават за горскоплодни видове - обикновен орех, лески, бадем и обикновен кестен, със срок на използване до 20 години.

(7) Създаването на нов маточник, въвеждането на нови клонове, сортове и култивари във вече създадени маточници, както и тяхното закриване се извършва с писменото разрешение на изпълнителния директор на ИАГ или оправомощено от него длъжностно лице.

(8) Ежегодно през септември собствениците извършват инвентаризация на маточниците, като резултатите се отразяват в преброителна ведомост (приложение № 9) и обобщителен протокол (приложение № 10). Преброителната ведомост и обобщителният протокол се изпращат в срок до 30 септември в съответната ГСС. Обобщените данни от протоколите (приложение № 10) се публикуват до 10 октомври на интернет страниците на ГСС.

Чл. 14. Клонова колекция се създава за:

1. добив на репродуктивни материали по вегетативен път от категорията „окачествен“ и „изпитан“;

2. запазване на ценния генетичен фонд по метода „ex situ“.

Чл. 15. Родители на фамилия се отбират за:

1. добив на репродуктивни материали по вегетативен път от категорията „окачествен“ и „изпитан“;

2. създаване на вегетативни и генеративни семепроизводствени градини;

3. запазване на ценния генетичен фонд по метода „in situ“.

Раздел II

Одобряване, регистрация и отмяна на базови източници

Чл. 16. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) (1) Производството на горски репродуктивни материали от дървесни видове и техните изкуствени хибриди, включени в списъка по приложение № 1, когато тези материали са предназначени за търговия, може да се осъществява само от одобрени и регистрирани в регистър на горската семепроизводствена база (приложение № 11) базови източници.

(2) Базовите източници се одобряват и отменят от изпълнителния директор на ИАГ по предложение на ГСС при спазване на следния ред:

1. предложения за дървета и насаждения се правят с карнет (приложение № 12), като за семепроизводствени градини, родители на фамилия, клонове и клонови колекции се представя цялата документация, необходима за одобрение съгласно изискванията по приложение № 4;

2. (изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) предложенията за одобряване и отмяна на базови източници:

а) се подават в ГСС от териториални поделения (ТП) на държавните предприятия (ДП) по чл. 163 от ЗГ, специализирани териториални звена на ИАГ, РДГ, учебно-опитни горски стопанства (УОГС), дирекции на национални паркове (ДНП) към Министерството на околната среда и водите (МОСВ) и собственици на гори;

б) се разглеждат от комисия, назначена със заповед на изпълнителния директор на ИАГ или оправомощено от него лице, в чийто състав се включват представители на

ГСС, ЛЗС, РДГ, собственикът на гората или негов представител и представител на търговеца, извършващ инвентаризация на горските територии (когато се извършва инвентаризация), който е вписан в публичния регистър по чл. 241 от ЗГ, с председател на комисията представителят на ГСС;

3. (нова - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) в тримесечен срок от получаване на предложението комисията по т. 2, буква „б“ изготвя протокол (приложение № 13) с предложение до изпълнителния директор на ИАГ за решение; протоколът се изпраща от ГСС в ИАГ в 20-дневен срок от неговото изготвяне;

4. (предишна т. 3, изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) в 7-дневен срок от получаване на протокола по т. 3 изпълнителният директор на ИАГ се произнася по предложението, както следва:

а) (доп. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) одобрява или отменя базовия източник при положително становище на комисията по т. 2, буква „б“, като одобрява протокола;

б) (доп. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) постановява мотивиран отказ при отрицателно становище на комисията по т. 2, буква „б“.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) Горската семеконтролна станция изготвя за всеки одобрен източник паспорт (приложение № 14) в електронен вариант, който се конфигурира от електронния регистър на горската семепроизводствена база. В паспорта ежегодно се вписват добитите репродуктивни материали и извършените дейности.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) Регистрацията на одобрени източници, намиращи се в границите на горските територии, в националните паркове, земеделските земи и урбанизираните територии, се извършва от ГСС, в чийто район на дейност попадат, в едномесечен срок от получаване на одобрения протокол по ал. 2, т. 3.

(5) Директорът на ГСС или оправомощено от него длъжностно лице предоставя на собственика на одобрения източник заверена с подпис и печат извадка от регистъра на горската семепроизводствена база, удостоверяваща вписването.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) Одобрените и регистрираните базови източници - семепроизводствени насаждения и семепроизводствени градини, намиращи се в горски територии, които не попадат в защитени територии, обявени по реда на Закона за защитените територии, и в защитени зони, обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие, се категоризират съгласно чл. 5, ал. 1, т. 2 и ал. 3, т. 2 от ЗГ като специални горски територии.

(7) Отмяната на одобрен източник се извършва по реда на ал. 2 и се допуска, когато:

1. се установи, че одобреният източник не отговаря на минималните изисквания, посочени в приложения № 2, 3, 4 и 5;

2. е постъпило мотивирано писмено искане от собственика на одобрения източник.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) Отменените източници се отписват от регистъра (приложение № 11) в едномесечен срок от получаване на одобрения протокол по ал. 2, т. 3, за което собствениците им се уведомяват писмено от съответната ГСС.

(9) Базов източник на горски репродуктивни материали, съдържащ генетично модифицирани организми, се одобрява по изискванията на ал. 2 само ако не оказва неблагоприятни последици върху човешкото здраве и околната среда и отговаря на разпоредбите на Закона за генетично модифицирани организми (ЗГМО).

(10) В случай на одобряване на базов източник по ал. 9, съдържащ генетично модифицирани организми, се извършва оценка на риска за човешкото здраве и околната среда в съответствие с изискванията, посочени в ЗГМО.

(11) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) Горските семеконтролни станции и собственикът поддържат досие на горската семепроизводствена база, което включва протокол (приложение № 13), таксационните описания на насажденията, одобрени за базови

източници, карнети (приложение № 12) и списък на определените кандидателитни дървета, в случай че има определени такива.

(12) Одобрени базови източници за производство на горски репродуктивни материали съгласно чл. 2, ал. 3 се вписват в регистъра по ал. 1 в самостоятелен раздел към него.

(13) Насаждения, обособени при горскостопанското планиране като подотдели, имоти или отдели, имащи общи граници и растящи при сходни екологични условия в един район на произход, могат да бъдат одобрявани и регистрирани като един базов източник в категориите „идентифициран“ или „селекциониран“.

Чл. 17. (1) Всеки одобрен източник се идентифицира със самостоятелен регистрационен номер, записан в регистъра на горската семепроизводствена база. Регистрационният номер съдържа кодирана информация, посочена в приложение № 15.

(2) Ежегодно до 31 януари ИАГ изготвя национален списък на всички одобрени източници в цялата страна по образец (приложение № 16), който е извлечение от регистъра на горската семепроизводствена база (приложение № 11). Списъкът се публикува на електронната страница на ИАГ и се предоставя при поискване на ЕК и другите държави членки.

(3) За одобрени източници, от които се добиват категориите репродуктивен материал „идентифициран“ и „селекциониран“, се допуска списъкът да бъде по райони на произход.

(4) Списъкът по ал. 2 съдържа:

1. ботаническо наименование на дървесния вид или хибрид;
2. категория репродуктивен материал, който може да се добие от източника; за източник, предназначен за добив на репродуктивен материал от категория „изпитан“, се посочва дали е от генетично модифицирани организми;
3. регистрационен номер според регистъра на горската семепроизводствена база или идентификационен код на района на произхода за категориите „идентифициран“ и „селекциониран“;
4. местоположение: кратко наименование или прието име на местонахождението и едно от следните описания:
  - а) при категория „идентифициран“ - район на произход и обхват на географската ширина и дължина;
  - б) при категория „селекциониран“ - район на произход и географско положение (географска ширина и дължина) или обхват на географската ширина и дължина;
  - в) при категория „окачествен“ и „изпитан“ - точно географско положение на мястото, където се намира одобреният източник, а за категория „изпитан“ се посочва дали той е генетично модифициран;
5. надморска височина или нейния диапазон;
6. вид базов източник;
7. площ на базовия източник;
8. първоначален произход: автохтонен, неавтохтонен или е с неизвестен произход;
9. първоначален произход на неавтохтонен базов източник, ако произходът е известен, той се посочва;
10. предназначение (цел);
11. друга информация.

(5) Информацията за изготвяне на списъка по ал. 2 се предоставя в ИАГ ежегодно до 20 януари на текущата година от директорите на ГСС на хартиено копие и в електронен формат.

(6) Горските семеконтролни станции ежегодно изготвят карти на базовите източници от категориите „идентифициран“ и „селекциониран“ в цифров формат по дървесни видове и райони на произход.

(7) Изпълнителната агенция по горите изпраща картите по ал. 1 на ЕК и на държавите - членки на ЕС.

Чл. 18. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) По предложение на лицата по чл. 16, ал. 2, т. 2, буква „а“ изпълнителният директор на ИАГ може да даде условно одобрение за период, не по-дълъг от десет години, на базов източник за производство на репродуктивен материал от категория „изпитан“, когато предварителните резултати от генетичната оценка или сравнителните опити, извършени в съответствие с изискванията на приложение № 5, дават основания да се приеме, че след приключване на изпитването базовият източник ще отговаря на изискванията за одобрение, определени с тази наредба.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) Лицата по чл. 16, ал. 2, т. 2, буква „а“, притежаващи базови източници, отговарящи на изискванията по ал. 1, са длъжни писмено да уведомят изпълнителния директор на ИАГ за окончателните резултати от генетичната оценка или сравнителните опити в 14-дневен срок след тяхното получаване.

(3) Изпълнителният директор на ИАГ дава пълно одобрение на източника, когато след приключване на генетичната оценка или сравнителните опити стане ясно, че базовият източник отговаря на изискванията, посочени в приложение № 5.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.).

(5) (Отм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.).

Раздел III

Горскостопанско планиране

Чл. 19. (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) (1) Горскостопанското планиране в горската семепроизводствена база се провежда в съответствие със Закона за горите, Националната стратегия за развитие на горския сектор, Стратегическия план за развитие на горския сектор и областните планове за развитие на горските територии.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) При изготвяне на горскостопанските планове и програми, одобрените и регистрирани базови източници - семепроизводствени насаждения и семепроизводствени градини, както и клонове и клонови колекции с площ над 1 дка, се обособяват в самостоятелни подотдели.

(3) На терена границите на одобрените семепроизводствени насаждения се обозначават с трайна жълта боя, като през 50 м на височина 1,50 м от външната страна на граничните дървета се поставят кръстчета, а ъгловите дървета или граничните стълбове се отбелязват с жълт пръстен, широк 5 см, и се поставя надпис „СБ“.

(4) Лицето, извършващо горскостопанското планиране, съгласува с ГСС, ДГС, ДЛС и другите собственици на базови източници мероприятията, които ще се провеждат в тях.

(5) В горскостопанските карти граничната линия на подотдела, респективно на източника, се отбелязва от вътрешната страна с жълта защрихована линия, а в средата се поставя надпис „СБ“, ограден с кръгче.

Чл. 20. Всяко плюсово дърво се означава на терена с траен бял кръст, а кандидат-елитното дърво - с траен син пръстен, широк 5 см, на височина 1,50 м, като над него се изписва номерът му. В таксационното описание на подотдела, в който се намират, се отбелязват дървесният вид и техният брой.

Чл. 21. Таксационното описание на клоновата колекция съдържа информация за включените в нея клонове, брой и възраст на дърветата, както и заемана площ.

Раздел IV

Стопанисване

Чл. 22. (1) Стопанисването на горската семепроизводствена база се извършва за:

1. запазване на генетичното разнообразие на популационно и вътревидово ниво;
2. регулиране на формовото разнообразие и селекционната структура на насажденията;
3. осигуряване на условия за редовно и обилно семеносене или плодоносене;
4. увеличаване добива на висококачествени в наследствено отношение репродуктивни материали;
5. поддържането ѝ в добро здравословно състояние.

(2) В базовите източниците на горски репродуктивни материали се извършват следните дейности:

1. провеждане на селекционни, възобновителни и санитарни сечи, включително изборни или разреждане - в семепроизводствените насаждения и градини;
2. отсичане на естествен подраст и нежелани дървета от други видове;
3. агротехника - култивиране, торене и поливане;
4. борба с болестите и вредителите;
5. изграждане и поддържане на трайна ограда около маточниците и семепроизводствените градини при необходимост;
6. оформяне короните на присадките;
7. поддържане на маточниците и почистване на нежеланите леторасли.

(3) Ежегодно до 30 ноември ГСС изготвя предписания за задължителните дейности по ал. 2, които трябва да бъдат извършени през следващата година в семепроизводствените градини.

Чл. 23. (1) Селекционните, възобновителните и санитарните сечи, включително изборните в одобрените и регистрирани базови източници - източници на посевен материал и семепроизводствени насаждения, се планират и провеждат съгласно изискванията на наредбата по чл. 101, ал. 3 ЗГ.

(2) След окончателната фаза на сечта възобновените насаждения се отменят като източници на репродуктивни материали и се отписват от регистъра на горската семепроизводствена база (приложение № 11).

(3) При провеждане на сеч и извоз в насажденията, определени за базови източници за производство на репродуктивни материали или в които има такива източници, с оглед предпазване на дърветата от нараняване се допуска използването само на екологосъобразни техники и технологии.

Чл. 24. (1) Добивът на коркова кора, извършването на лесозащитни мероприятия, кастрене, смолодобив, добив на борина и репродуктивни материали за нелесовъдски цели и изграждането на ловностопански съоръжения в одобрените източници от горската семепроизводствена база предварително се съгласуват с ГСС.

(2) При добив на коркова кора се спазват следните изисквания:

1. за добив на мъжки корк - извършва се на дърветата с диаметър над 20 см на височина 1,30 м, като височината на обелване е до 1,20 м;
2. за добив на женски корк:
  - а) при диаметър на дървото до 25 см на височина 1,30 м - височината на обелване е до 1,50 м;
  - б) при диаметър на дървото от 26 до 40 см на височина 1,30 м - височината на обелване е до 2 м;
  - в) при диаметър на дървото над 40 до 50 см на височина 1,30 м - височината на обелване е до 2,50 м;
  - г) при диаметър на дървото над 50 см на височина 1,30 м - височината на обелване е до 3 м.

(3) Сроктът между две последователни обелвания на корковата кора е не по-малък от 10 години.

Чл. 25. (1) Разреждане във вегетативните семепроизводствени градини се извършва в следните случаи:

1. когато са създадени при голяма гъстота и се налага короните на присадките да бъдат осветени за задържане на естествения процес на самоокастрияне;

2. за отстраняване на нежелани дървета след генетична проверка и окачествяване на клоновете;

3. при начален процес на съхнене на присадки в резултат на несъвместимост между подложката и калема, заболяване или нападение от вредители.

(2) Короните на фиданките във вегетативните и генеративните градини периодично се формират в зависимост от дървесния вид за постигане на следните цели:

1. задържане на растежа по височина и облекчаване на брането на шишарки, съплодия и плодове;

2. увеличаване на обема на по-достъпната част на короната, подобряване на светлинния режим около нея и стимулиране на растенията за редовно и обилно семеносене, респ. плодоносене;

3. за премахване короната на подложката.

(3) Формирането на короните за задържане на растежа по височина започва с премахване на връхната пъпка. Възрастта, от която започва премахването на връхната пъпка, се определя от биологичните особености на дървесните видове.

(4) В генеративните семепроизводствени градини, създадени при голяма гъстота, се провежда селекционна сеч, като се спазват следните изисквания:

1. при индивидуалната селекция се отчита наличният полиморфизъм и се запазват всички налични форми и редки растения, отразяващи спектъра на вътрепопулационната изменчивост;

2. отстраняват се всички изостанали в растежа дървета и тези с видими признаци на заболяване;

3. осигурява се равномерно разпределение на дърветата върху площта, с което се създават нормални условия за формиране на короните и кръстосано опрашване;

4. всички материали и отпадъци от сечта се изнасят извън площта на градината за предотвратяване на насекомни нападения.

(5) Височината на короните на дърветата в семепроизводствените градини по време на тяхното използване трябва да бъде достъпна, поради което прерязването на връхната част на короната за задържане на растежа се извършва в зависимост от дървесния вид.

(6) Цялостната дейност в градините се провежда след съгласуване с научния ръководител - отговарящ за обекта, и под надзора и контрола на специалисти от ГСС, РДГ и ЛЗС.

Чл. 26. (1) Изрязването на маточниците се извършва за:

1. предизвикване появата на издънки от дърветата майки в многогодишните маточници;

2. подобряване на растежа на летораслите, от които ще се добиват резници;

3. добив на леторасли за производство на резници.

(2) Изрязването в маточниците се извършва по следните начини:

1. отстраняване на излишните недоразвити и странични леторасли;

2. ежегодно цялостно изрязване на летораслите на многогодишните маточници в зависимост от биологичните и фитосанитарните изисквания за съответния вид.

Чл. 27. (1) В семепроизводствените градини, клоновите колекции, маточниците, опитните и географските култури не се допускат следните дейности: паша, прокарването на пътища, пътеки, прокари и просеки; направа на изкопи, строежи и скамейки за отдих; изхвърлянето на отпадъци и паленето на огън.

(2) В семепроизводствените градини, клоновите колекции и маточниците два пъти през годината (пролетта и есента) се провежда лесопатологично наблюдение с участие на специалисти от съответната лесозащитна станция (ЛЗС) за установяване на видовия състав и числеността на вредителите по корените, стъблата, листата, плодовете и семената. При необходимост по предписание на ЛЗС се вземат мерки за борба, включително и за предпазване на семенната реколта.

Раздел V

Запазване и съхранение на горските генетични ресурси

Чл. 28. (1) Генетичните ресурси при горскодървесните видове се запазват „in situ” в местата на тяхното естествено разпространение и се съхраняват „ex situ” във:

1. клонови колекции, маточници, семепроизводствени градини, дендрариуми, географски и други опитни култури;

2. хранилища за дългосрочно съхранение на семена и полен.

(2) За съхранение на горските генетични ресурси, извършване на наблюдения и научни изследвания, както и за своевременно възстановяване на деградирани или унищожени при природни въздействия генетични ресурси се създава „генна банка”. В нея се включват:

1. регистрираните източници на репродуктивни материали от горската семепроизводствена база;

2. клонови колекции, маточници, дендрариуми, географски и опитни култури, които не са регистрирани за базови източници на ГРМ;

3. съхранените дългосрочно семена и полен.

(3) Горските семеконтролни станции водят публичен списък на включените в „генна банка” горски генетични ресурси и база данни за тях. Списъкът се публикува на електронните страници на ГСС и ИАГ.

(4) Създаването на семепроизводствени градини и географски култури на горски територии - държавна собственост, стопанисвани от ДГС и ДЛС, се извършва под непосредственото методическо ръководство и контрол на съответната ГСС.

(5) След залесяване на семепроизводствената градина, респективно географската култура, и провеждане на първата есенна инвентаризация съгласно наредбата по чл. 95, ал. 2, т. 1 ЗГ приемателна комисия, назначена със заповед на директора на ГСС, извършва приемане на градината или културата. Приемателната комисия изготвя протокол в три екземпляра, който се представя за одобрение на изпълнителния директор на ИАГ. По един екземпляр от одобрения протокол се изпраща на ГСС и на съответното ДГС/ДЛС за завеждане на досие на семепроизводствената градина, респективно географската култура.

(6) Изпълнителната агенция по горите създава база данни на създадените географски култури, която е публична. Базата данни се поддържа на хартиен и електронен носител.

Чл. 29. (1) Горските семеконтролни станции създават и поддържат в хранилищата за дългосрочно съхранение семенни колекции от местни дървесни видове, чиито физиологични особености позволяват тяхното съхранение над 3 години.

(2) Списъкът на дървесните видове и количествата семена по райони на произход за семенните колекции по ал. 1 се утвърждава от изпълнителния директор на ИАГ по предложение на директора на съответната ГСС.

(3) Съхранените в семенната колекция по ал. 1 семена трябва да са представителни за съответния район на произход и за екотиповото и формово разнообразие на видовете.

(4) Семената в семенната колекция са собственост на ГСС, които ги осигуряват, обновяват и поддържат. Срокът за съхранение и обновяване на семената се определя от съответната ГСС.

Чл. 29а. (Нов - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) (1) За дългосрочното съхранение на горските генетични ресурси и динамична генетична консервация могат да бъдат определени насаждения в горски територии, семепроизводствени насаждения от горската семепроизводствена база и насаждения в защитени територии.

(2) Минималният размер на насажденията по ал. 1 се определя в зависимост от дървесните видове и целите на консервацията, както следва:

1. 500 или повече възобновяващи се дървета (когато целта е опазването на генетичното разнообразие на широко разпространени, формиращи насаждения иглолистни и широколистни видове);

2. 50 възобновяващи се дървета (когато целта е да се опазят адаптивните или други отличителни черти в маргинални или разпръснати популации) или 50 семеносещи дървета (разпръснати дървесни видове с полов диморфизъм);

3. 15 възобновяващи се дървета (когато целта е опазване на популация от редки или ценни дървесни видове).

(3) Във всяко насаждение по ал. 1 се определят един или повече целеви дървесни видове, които са обект на генетична консервация.

(4) При определянето на повече от един целеви вид всеки един от тях трябва да отговаря на минималния размер на насажденията по ал. 2.

(5) Стопанисването на насажденията по ал. 1 трябва да е насочено към подпомагане на процесите за постигане на дългосрочна жизненост на целевите дървесни видове.

(6) Одобряването и отмяната на насажденията по ал. 1 се извършват по реда на чл. 16, ал. 2.

Глава трета

ПРОГНОЗИРАНЕ И ОЦЕНКА НА СЕМЕННАТА РЕКОЛТА

Чл. 30. (1) Прогнозирането на семенната реколта се извършва въз основа на резултатите от проучванията върху количеството на генеративните пъпки, фенологичните наблюдения по времето на цъфтежа, опрашването и запазването на генеративните части.

(2) Фенологичните наблюдения се провеждат във фенологични пунктове.

(3) Площта на фенологичен пункт в насажденията, одобрени за базови източници, е 0,25 ха. Те се означават трайно на терена с жълта боя и квадратче с надпис „ФП“.

(4) Фенологичните наблюдения се провеждат от служители на и при необходимост съвместно с оправомощени лица от собствениците на източници от горската семепроизводствена база. Ежегодно в срок до 30 юни ГСС изготвят сведения за цъфтежа (приложение № 17) и до 20 август - сведение за плодоносенето (приложение № 18), по дървесни видове и райони на произход, които се публикуват на електронните страници на ГСС и ИАГ.

(5) Фенологичните наблюдения обхващат следните фенофази:

1. начало на цъфтеж - разпукване на отделни мъжки, женски или двуполови цветове и съцветия;

2. пълен цъфтеж - периодът, в който всички цветове или съцветия по дължина на цялата корона са разцъфнали;

3. край на цъфтежа - времето, когато започва завяхване, потъмняване или опадане на части от цветовете или на мъжките цветове и съцветия;

4. образуване на завръзи и плодове - фазата започва, когато след оплождането от цветовете на широколистните видове се образуват плодове, а при иглолистните видове шишарчиците позеленяват и започват да растат;

5. пълна зрелост - определя се по морфологичните промени в размерите и оцветяването на плодовете, шишарките, развитието на зародиша и ендосперма и кълняемостта на семената.

Чл. 31. (1) Семеносенето и плодоносенето при горскодървесните видове се оценяват периодично след образуването на завръзките и плодовете, а преди настъпване на пълна зрелост се прави цялостна оценка.

(2) Семеносенето и плодоносенето се оценяват и прогнозираат по два вида методи:

1. окомерен:

а) окомерно-статистически метод на В. Каппер (приложение № 19, част А) - прилага се за насаждения и градини, като отчитането се извършва по време на цъфтежа, образуването на шишарките и завръзките и началото на узряване на плодовете и семената;

б) по шестстепенна скала на Корчагин (приложение № 19, част Б) - прилага се за отделни дървета;

2. количествен:

а) метод на пробни клонки;

б) метод на моделни дървета на Правдин (приложение № 19, част В) - прилага се при видове с изразена периодичност в плодоносенето: дъбове, бук, обикновен кестен, бял бор, черен бор, бяла ела, обикновен смърч, бяла мура;

в) разчетно-статистически - определянето се извършва чрез провеждане на неколкогодишни точни наблюдения за отчитане на плодоносенето в балове и количествени единици, след което се установява взаимната зависимост между тях;

г) аеро-фотограметричен - от аеро-фотоснимки върху плодоносещи насаждения се отчита чрез базова оценка степента на плодоносене;

д) други методи.

Глава четвърта

ПРОИЗВОДСТВО НА ГОРСКИ РЕПРОДУКТИВНИ МАТЕРИАЛИ ЗА ТЪРГОВИЯ

Чл. 32. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) (1) Горски репродуктивни материали, предназначени изцяло или отчасти за лесовъдски цели, се произвеждат от:

1. физически лица, вписани в публичния регистър по чл. 235 ЗГ и притежаващи удостоверение за регистрация за извършване на дейността „планиране и организация на дейностите по залесяване“, общински предприятия и търговци, които са вписани в публичния регистър по чл. 241 ЗГ и притежаващи удостоверение за регистрация за извършване на дейността „стопанисване на горски територии“;

2. териториални поделения на държавните предприятия (ДП) по чл. 163 ЗГ - държавните горски стопанства и държавните ловни стопанства, които са вписани в публичния регистър по чл. 241 ЗГ и притежаващи удостоверение за регистрация за извършване на дейността „стопанисване на горски територии“ - в горски територии и разсадници, управлявани от тях;

3. (изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) учебно - опитни горски стопанства, които са вписани в публичния регистър по чл. 241 ЗГ и притежаващи удостоверение за регистрация за извършване на дейността „стопанисване на горски територии“ - в горски територии и разсадници, управлявани от тях;

4. дирекции на национални паркове към МОСВ - в горски територии и разсадници, управлявани от тях.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) Производството на изходни материали - генеративни единици и части от растения или на фиданки от подраст, се извършва под непосредствения контрол, включително и на терена, от специалисти на ГСС - за лицата по ал. 1, т. 1, 3 и 4, в чийто район на дейност попадат, и от специалисти на РДГ - за лицата ал. 1, т. 2, включително и в случаите, когато се произвеждат ГРМ за собствени нужди, с нетърговска цел, в гори на други собственици. В 30-дневен срок преди започване на производството лицата по ал. 1 писмено уведомяват съответния контролиращ орган.

(3) Всички останали етапи при производството на горски репродуктивен материал, предназначен за търговия, извън случаите по ал. 2, са разрешени, ако изходните материали - генеративни единици, части от растения или фиданки:

1. са внесени в Република България в съответствие с изискванията на чл. 57 и притежават основен сертификат за идентификация (приложение № 32) или друг документ, издаден от страната, откъдето произхожда репродуктивният материал; основният сертификат трябва да съдържа информация съгласно приложение № 32;

2. за тях има решение по чл. 33, ал. 1.

(4) Вегетативно производство на горски репродуктивен материал, предназначен за търговия, се извършва само от базови източници, отговарящи на изискванията за добив от категориите „селекциониран“, „окачествен“ и „изпитан“.

(5) Производството по изкуствен път чрез хибридизация на горски репродуктивен материал за търговия се извършва само от изходни материали, произхождащи от източници, отговарящи на изискванията за добив от категория „изпитан“.

(6) С цел гарантиране на идентичността на горските репродуктивни материали изпълнителният директор на ИАГ със своя заповед може да разпорежи:

1. произведеният изходен материал да бъде насочван чрез събирателни пунктове непосредствено след произвеждането му и преди придвижването му към първото местоназначение;

2. лицата по ал. 1, т. 1, 3 и 4 да произвеждат ГРМ от одобрени източници само в присъствието на длъжностно лице от съответната ГСС;

3. лицата по ал. 1, т. 2 да произвеждат ГРМ от одобрени източници само в присъствие на длъжностно лице от РДГ.

Чл. 33. (1) С цел запазване и устойчиво управление на генетичните ресурси, използвани в лесовъдството, и изхождайки от развитието на консервацията *in situ*, въз основа на правен акт на ЕК, се допуска производство с цел търговия на определени количества репродуктивния материал от източници, отклоняващи се от минималните изисквания, посочени в приложения № 2, 3, 4 и 5, когато неговият произход е естествено адаптиран към местните и регионалните условия и е застрашен от генетична ерозия.

(2) Количествата на репродуктивния материал по ал. 1 се определят от министъра на земеделието, храните и горите с издадено от него разрешение.

(3) За издаването на разрешение по ал. 2 заинтересованото лице подава мотивирано заявление в ИАГ.

(4) В 15-дневен срок от постъпване на заявлението ИАГ изпраща копие от него на съответната ГСС за изготвяне на мотивирано становище.

(5) В 15-дневен срок от получаване на заявлението ГСС извършва проверка на място в присъствието на заинтересованото лице или негов представител, въз основа на която изготвя протокол.

(6) Протоколът по ал. 5 заедно с мотивираното становище на ГСС се изпраща в ИАГ не по-късно от 7 дни от подписване на протокола.

(7) Въз основа на становището по ал. 6 изпълнителният директор на ИАГ изготвя мотивирано предложение до министъра на земеделието, храните и горите.

(8) Министърът на земеделието, храните и горите се произнася с решение, както следва:

1. при положително становище на ИАГ - одобрява предложението в заявлението и изготвя искане за разрешение до ЕК;

2. при отрицателно становище на ИАГ - постановява мотивиран отказ.

(9) След получаване на решението на ЕК министърът на земеделието, храните и горите издава разрешение по ал. 2, което се изпраща от ИАГ заедно с копие от решението на ЕК до заинтересованото лице, подало заявлението. Копие от решението на ЕК и разрешението на МЗХГ се изпращат от ИАГ и на ГСС.

(10) При отказ на министъра на земеделието, храните и горите да издаде разрешение по ал. 2 на заявителя се изпраща писмено мотивирано уведомление от ИАГ, копие от което се предоставя и на съответната ГСС.

(11) Отказът или непроизнасянето в срок подлежат на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Чл. 34. (1) Събирането/добивът на генеративни единици, предназначени за търговия, от източниците от категориите „селекциониран“, „окачествен“ и „изпитан“ се извършва от минимум 20 дървета, а при редки дървесни видове или когато площта на източника е по-малка от 1 ха, от минимум 5 дървета, разположени в различни части на одобрения източник.

(2) Стоящите дървета, от които е предвидено да се извърши производството на генеративни единици или части от растения, се отбелязват по начин, който не нарушава целостта на стъблото (с боя, текстилни ленти и др.).

(3) Когато горските репродуктивни материали се събират от отсечени дървета, те предварително се определят от официалния орган РДГ/ГСС в присъствие на собственика на одобрения източник, като се спазват изискванията за маркиране и провеждане на сечта.

(4) Събирателните пунктове за горски репродуктивен материал се устройват в максимална близост до мястото на събиране/добив, като се оборудват с кантар и депо за съхраняване на семената и плодовете. В случай на един събирателен пункт на материали от различни източници се извършва разделяне и етикетирание на партидите с оглед да се гарантира идентичността на материалите.

Чл. 35. С цел гарантиране качеството на горските репродуктивни материали изпълнителният директор на ИАГ със своя заповед може да постави:

1. допълнителни изисквания при осъществяване на производството;
2. ограничения при одобряване на източници от категорията „идентифициран“.

Чл. 36. (1) Въз основа на прогнозата за очакваната реколта и на потребностите си ДГС/ДЛС изготвят годишен разчет за необходимите семена (приложение № 20), който в срок до 10 август се изпраща в съответното ДП по чл. 163 ЗГ.

(2) При необходимост съответното ДП може да възлага производството на допълнително количество семена или да намалява разчетеното количество в представените годишни разчети по ал. 1 в случаите, когато се установи недостиг или излишък от определени семена в рамките на предприятието. Промените се отразяват в годишния разчет и се мотивират писмено до съответното ДГС/ДЛС.

(3) Министърът на земеделието, храните и горите по предложение на изпълнителния директор на ИАГ може да възлага на държавните предприятия събиране и добив на допълнителни количества от предвидените в разчетите по ал. 1 семена и плодове, когато има недостиг в определени райони на страната и при изпълнение на проекти и програми от национално значение.

(4) Директорът на държавното предприятие по чл. 163 ЗГ одобрява годишните разчети на ДГС/ДЛС в срок до 20 август и ги обобщава. Обобщеният годишен разчет се изпраща от ДП в Министерството на земеделието, храните и горите (МЗХГ) в срок до 30 август, след което се публикува на електронната му страница.

(5) Министерството на земеделието, храните и горите предоставя обобщените разчети за страната по ДП на ИАГ в срок до 10 септември за публикуване на електронната ѝ страница.

(6) Промени в одобрените по ал. 4 разчети се извършва по реда на ал. 1, 4 и 5 в следните случаи:

1. недостатъчно плодоносене;
2. настъпили форсмажорни обстоятелства;
3. отпаднала необходимост от предвидените семена;

4. когато в одобрените годишни финансови планове на ДП и ДГС/ДЛС не са разчетени необходимите средства за семейобиране.

Чл. 37. (1) Шишарки и плодове се берат от стоящи и отсечени дървета при иглолистните, костилковите, липите, брезата, яворите, ясените, акацията и брястовете, а семена и плодове при тежкоплодните видове и видове с месести плодове се събират от повърхността на земята.

(2) При събиране на семена и плодове от земята площта около дърветата предварително се почиства от подлес, суха маса и опадали повредени семена.

(3) Не се допуска брулене, отсичане и чупене на клонови в горската семепроизводствена база. По изключение се допуска отсичане на клонови в семепроизводствените градини при съчетаване на оформянето на короните със семейобирането.

(4) Брането от стоящи дървета се извършва чрез използване на специализирана техника при спазване на правилата за безопасност на труда.

(5) При брането на шишарки и плодове и събирането на семена се спазват сроковете, посочени в приложение № 21.

(6) Брането на шишарки от бял бор, черен бор и кедри се допуска и през есента, като до тяхното пълно узряване те се съхраняват в проветриви помещения.

(7) Покълнали жълъди могат да се събират по изключение след преценка на регистрирани и вписани физически лица в публичния регистър на ИАГ по чл. 235 ЗГ за извършване на дейността „Планиране и организация на дейностите по залесяване“ и ГСС, само за есенен посев, който се извършва веднага.

Чл. 38. (1) Добивът на семена от шишарки, съплодия и плодове се извършва от лицата по чл. 32, ал. 1 в специално оборудвани за целта семедобивни.

(2) В семедобивните се приемат само почистени от примеси партиди при спазване на изискванията по чл. 5, ал. 2, чл. 16, ал. 1, чл. 18, чл. 32, ал. 1, 2 и 9 и чл. 33.

(3) При по-висока относителна влажност от 20 % шишарките се подлагат на предварително сушене за намаляване на влажността.

Чл. 39. (1) Добивът на семена от иглолистни шишарки включва: шишаркосушене, извличане, обезкриляване, намаляване на влажността и почистване.

(2) Шишаркосушенето се извършва в слънчеви и конвекторни (с принудителна циркулация на топъл въздух) шишаркосушилни.

(3) Режимът на сушене се определя в зависимост от дървесния вид, първоначалната влажност на шишарките и типа на сушилнята, като се спазват изискванията за запазване кълнителните качества на семената и пълното им извличане от шишарките.

(4) Обезкриляването и почистването се извършват ръчно или със специализирани обезкрилителни и почистващи апарати.

Чл. 40. (1) Добивът на семена от плодове и съплодия на широколистни дървесни видове и храсти се осъществява ръчно или с машини.

(2) Добивът на семена от сочни плодове се извършва непосредствено след тяхното събиране, за да се избегне ферментацията и развитието на гнилостни процеси.

(3) Добитите семена се сушат на сянка при температура от 15 до 35 °С, разстлани на пластове с дебелина от 5 до 15 см.

Чл. 41. (1) За запазване на жизнеността и кълняемостта на семената при тяхното съхранение се отчитат степента на зрялост, анатомичната структура, начинът на добиване, влажността, начинът на предварително съхранение, температурата и относителната влажност на въздуха в помещението за съхранение.

(2) В зависимост от срока и целта семената се съхраняват:

1. краткосрочно - до една година;

2. средносрочно - до 5 години - прилага се за семена „резервен фонд“;

3. дългосрочно - до 15 години - прилага се за семена „резервен фонд" и „генна банка".

(3) Специфичните условия за съхранение на семената зависят от тяхната видова принадлежност.

Чл. 42. (1) Семената от иглолистни и широколистни видове се съхраняват при спазване на изискванията, посочени в приложение № 21.

(2) Сушенето на семена от иглолистни видове се извършва в сушилни при температура на въздуха 30 - 35 °С.

(3) Преди съхраняване семената се почистват и обеззаразяват с фунгициди или във водна баня - за семена от тежкоплодни широколистни видове.

(4) През периода на съхранение периодично се вземат проби за установяване на влажността и кълняемостта на семената.

(5) Влажността на съхраняваните семена се установява по тегловия начин или със специални измерителни уреди.

(6) За съхранение на семена от широколистни видове се използват стерилни субстрати от промит пясък, торф и дървени стърготини или техни комбинации в съотношение 1:1.

Глава пета

ОКАЧЕСТВЯВАНЕ НА ГОРСКИ РЕПРОДУКТИВНИ МАТЕРИАЛИ

Чл. 43. (1) За установяване годността на семенната реколта преди започване на добива на изходни горски репродуктивни материали по искане на производителя ГСС може да извърши предварителна оценка.

(2) Пробите за предварителна оценка се вземат от отделни дървета или като общ сбор за източника, а количеството на пробата се определя съгласно приложение № 22.

(3) Пробите за оценка се вземат от лицата по чл. 32, ал. 1 и в срок от 24 часа се изпращат в ГСС, съпроводени с писмо (приложение № 23).

(4) За видове с кратък срок на узряване и загуба на кълняемост предварителната оценка може да се извърши и от специалисти на ГСС на място.

(5) Резултатите от оценката по ал. 1 се нанасят в работен лист (приложение № 24) и въз основа на него в 5-дневен срок за широколистни и 10-дневен срок за иглолистни дървесни видове от получаване на пробата ГСС уведомяват заявителите за годността на реколтата с писмо (приложение № 25, част А - за иглолистни, или приложение № 25, част Б - за широколистни дървесни видове).

Чл. 44. (1) Семена и плодове от местен произход или от внос, предназначени за залесяване чрез посев и за производство на фиданки, се изпитват и окачествяват от ГСС.

(2) Пробите за изпитване и окачествяване се вземат в присъствие на представител на производителя или доставчика от:

1. служители на ГСС;

2. физически лица, регистрирани в публичния регистър на ИАГ по чл. 235 ЗГ, за изпълнение на дейността „планиране и организация на дейностите по залесяване", оправомощени от лицето - производител на ГРМ;

3. служители на лицата по чл. 32, ал. 1, т. 4 с лесовъдско образование.

(3) При вземане на пробата се съставя протокол в два екземпляра (приложение № 26).

(4) Пробите се вземат при спазване на изискванията на БДС 1953-99.

(5) Пробите, придружени с писмо (приложение № 23), протоколът по ал. 3 и копие от основен сертификат за идентификация (приложение № 32) в случаите, когато се издава, се изпращат в ГСС в срок до 24 часа.

(6) За постъпилите проби семена и плодове за изпитване и окачествяване ГСС води списък (приложение № 27).

(7) Резултатите от анализа се отразяват за всяка проба поотделно в семеконтролен лист, съставен от ГСС (приложение № 28).

(8) Крайните резултати от изпитването на пробата се попълват в семеконтролно свидетелство (приложение № 29).

(9) Срокът на валидност на семеконтролното свидетелство по ал. 8 се определя от ГСС съгласно БДС 1953-99 и се вписва в него.

(10) Повторно изпитване на една и съща партида се извършва, когато:

1. изтече срокът на валидност на свидетелството по ал. 9;
2. пробата не е взета и изпратена съгласно изискванията по ал. 2, 3, 4 и 5;
3. настъпят промени в пробата по време на транспорт;
4. допълнително е извършено почистване или обработване на партидата;
5. по време на съхранение са настъпили промени или семената са повредени от болести и вредители.

(11) Проба за повторно изпитване се взема и изпраща в срок до 5 дни от установяване на причините по ал. 10 или след получаване на съобщението от ГСС за нередовност на изпратената проба, като в протокола по ал. 3 се записват „за повторно изпитване“, номерът и датата на предишното семеконтролно свидетелство.

(12) При повторно изпитване първоначалната проба не се връща обратно от ГСС на заявителя.

Чл. 45. (1) По искане на контролен орган или при оспорване на резултатите от заявителя се извършва арбитражно изпитване от определена със заповед на изпълнителния директор на ИАГ лаборатория на ГСС.

(2) Искане за арбитражно изпитване се прави пред ИАГ в срок до 10 дни от получаване на семеконтролното свидетелство. Такова искане не може да бъде предявено, ако са променени условията за съхранение на партидата или нейното състояние.

(3) Проба за арбитражно изпитване се взема от лица по чл. 44, ал. 2, които декларират, че не са заинтересовани от арбитража. При вземането на пробата присъства представител на производителя или доставчика, който подписва констативен протокол.

(4) Пробата за арбитражно изпитване се взема в двойно по-голямо количество от предвиденото съгласно БДС 1953-99 и се изпитва в две повторения веднага след получаването ѝ.

(5) Резултатите от повторните изпитвания във връзка с арбитражния спор се обработват съобразно утвърдените международни правила (IRST) и статистически методи.

(6) Ако разликата между резултатите от арбитражното изпитване и данните в оспорвания документ е по-малка от допустимите отклонения, определени с международните правила (IRST), остава в сила първият издаден документ, като разходите в този случай са за сметка на заявителя за арбитражното изследване.

(7) Когато разликата между резултатите от арбитражното изпитване и посочените в оспорвания документ е по-голяма от допустимите отклонения, се издава нов документ, а разходите по арбитража са за сметка на съответната ГСС, извършила първото изпитване.

Глава шеста

ТЪРГОВИЯ И ВНОС НА ГОРСКИ РЕПРОДУКТИВНИ МАТЕРИАЛИ

Чл. 46. Репродуктивни материали от видовете и изкуствените хибриди, включени в списъка по приложение № 1, предназначени изцяло или отчасти за лесовъдски цели, може да се търгуват, ако са произведени от регистрирани одобрени източници съгласно чл. 16 и отговарят на едно от следните изисквания:

1. за изкуствени хибриди - принадлежат към категориите „селекциониран“, „окачествен“ или „изпитан“;

2. за видове и изкуствени хибриди, които са вегетативно произведени - принадлежат към категориите „селекциониран“, „окачествен“ или „изпитан“;

3. за видове и изкуствени хибриди, които се състоят напълно или частично от генетично модифицирани организми - принадлежат към категорията „изпитан“;

4. за репродуктивен материал от категорията „селекциониран“ - масово е произведен от семена;

5. за материали извън случаите, описани в точки от 1 до 4 - принадлежат към една от категориите „идентифициран“, „селекциониран“, „окачествен“ или „изпитан“.

Чл. 47. (1) Горски репродуктивен материал се търгува само ако:

1. отговаря на качествените изисквания, посочени в приложение № 30;

2. отговаря на фитосанитарните изисквания, посочени в Закона за защита на растенията;

3. отговаря на изискванията, посочени в таблицата на приложение № 31;

4. е придружен от заверено копие на основен сертификат за идентификация по приложение № 32 от лицето, на което е издаден - за изходните материали - генеративни единици, части от растения и фиданки от подраст.

(2) Горски репродуктивен материал, произведен от изходни материали, се придружава от разписка за доставка по приложение № 33.

(3) Разписката за доставка по ал. 2 се изготвя в два екземпляра - по един за доставчика и за получателя, и се съхранява минимум пет години, като се предоставя при поискване от официалните органи по чл. 3, ал. 1.

Чл. 48. (1) Въз основа на правен акт на ЕК министърът на земеделието, храните и горите може да разрешава на доставчици предлагането на пазара на територията на Република България на определени количества репродуктивен материал без спазване на изискванията по чл. 47 на:

1. репродуктивен материал, предназначен за изпитване, научни цели, селекция или генетична консервация;

2. генеративни единици, които не са предназначени за нуждите на лесовъдството.

(2) Срокът на разрешението по ал. 1 не може да бъде по-дълъг от два месеца.

Чл. 49. (1) Репродуктивен материал, който не отговаря на всички изисквания, определени с чл. 47, може да се предлага на пазара въз основа на решение на ЕК.

(2) Всеки етикет или друг документ, който придружава репродуктивния материал по ал. 1, трябва да съдържа текст, обозначаващ факта, че материалът е предназначен единствено за търговия на територията на Република България.

Чл. 50. (1) С цел запазване на генетичните ресурси, използвани в лесовъдството, и изхождайки от развитието на консервацията „in situ“, въз основа на решение на ЕК може да се търгуват определени количества репродуктивен материал от източници, отклоняващи се от минималните изисквания по чл. 5, ал. 2, когато техният произход е адаптиран към регионалните условия и е застрашен от генетична ерозия.

(2) Специфични процедури относно търговията с горски репродуктивни материали, предназначени за органично производство, могат да бъдат въведени с решение на Европейската комисия.

Чл. 51. (1) Въз основа на решение на ЕК министърът на земеделието и храните със заповед може да забрани на цялата територия на Република България или части от нея търговията с определен репродуктивен материал на краен потребител с цел засяване или засаждане.

(2) Заявление от Република България до ЕК за налагане на забрана по ал. 1 може да прави министърът на земеделието и храните по предложение на изпълнителния директор на ИАГ, ако има причини да се счита, че използването на посочения горски репродуктивен материал, поради неговите морфологични и физиологични характеристики или въз основа на известни резултати от опити, научни изследвания, лесовъдската практика по отношение на оцеляването и развитието на посадъчния

материал има неблагоприятен ефект върху горите, околната среда, генетичния ресурс или биологичното разнообразие в някои части или на цялата територия на страната. Заявлението се придружава от:

1. информация за вида, растящ на цялата или част от територията на Република България, местен или интродуциран;

2. карти и справки за района на произход или одобрения източник на горски репродуктивен материал, предмет на заявлението;

3. обозначение на цялата или част от територията, за която се подава заявлението за забрана продажбата на материал на краен потребител с цел посев или залесяване;

4. данни за климата на района на произход или за одобрения източник, споменати в т. 2, както и за територията или част от територията, споменати в т. 3:

а) годишна сума на валежите (мм);

б) сума на валежите (мм) през вегетационния период по месеци;

в) температура:

аа) средногодишна °С;

бб) средна месечна за най-студения месец;

вв) средна месечна за най-топлия месец;

г) продължителност на вегетационния период (дни, през които температурата е над 5 °С или в друга подобна подходяща мерна единица);

5. екологични данни за района на произход или за одобрения източник съгласно т. 2, както и за територията или част от нея съгласно т. 3:

а) надморска височина;

б) основна геологична(и) формация(и);

в) основен почвен тип.

(3) Към заявлението по ал. 2 се представят и:

1. резултати от проведени опити или научни изследвания или резултати, постигнати от лесовъдската практика, установяващи, че употребата на този материал е непригодна за цялата или част от територията, за която се предлага забрана;

2. информация за проведените опити съгласно изискванията на приложение № 5, като:

а) залагане;

б) процедура за оценяване;

в) анализ на данните;

3. информация за лицата, провели опитите, и дали резултатите се рецензират и публикуват.

(4) За резултатите от научните изследвания се представят подробности за изследванията, по-специално местонахождението, източниците на данните; метода за оценяване, както и за резултатите от обработката на данните.

(5) За резултатите от лесовъдската практика се представят информацията и документите относно оцеляването, развитието и прираста на горския репродуктивен материал.

(6) Когато заявлението за забрана е отправено относно продажбата на горски репродуктивен материал от категориите „идентифициран“ или „селекциониран“, произхождащ от одобрен източник - източник на посевен материал или семепроизводствени насаждения, към него се представя оценка за несъответствие, направена по отношение на района на произход.

(7) Когато заявлението за забрана е отправено относно продажбата на горски репродуктивен материал от категориите „окачествен“ или „изпитан“, произхождащ от одобрен източник - семепроизводствени градини, родители на фамилии, клонове или клонови колекции, към него се представя оценка за несъответствие, направена по отношение на отделните одобрени източници.

(8) При поискване от ЕК се представя и следната информация:

1. критерии за селекция, използвани за компонентите на базовия източник;
2. състав на базовия източник;
3. район(и) на произход, в който са били селектирани началните компоненти.

(9) Информацията по ал. 2, 3, 4, 5, 6, 7 и 8 се представя на изпълнителния директор на ИАГ от директорите на ГСС.

(10) При изготвянето на заявлението по ал. 2 Република България може да поиска от останалите държави членки да предоставят карти и данни за климатичните и екологичните условия в района на произход на горския репродуктивен материал, за който ще се подаде заявлението за забрана на продажбата до краен потребител.

Чл. 52. (1) Горски репродуктивен материал, произведен от одобрен източник, може да бъде търгуван само ако е придружен с основен сертификат за идентификация по приложение № 32. Всеки сертификат притежава уникален номер, който се образува съгласно обяснение, посочено в приложение № 32.

(2) Основният сертификат за идентификация се издава от съответната ГСС за горски репродуктивни материали, произведени от лицата по чл. 32, ал. 1, т. 1, 3 и 4, и за тези от внос от трети страни, и от съответната РДГ за репродуктивните материали, произведени от лицата по чл. 32, ал. 1, т. 2.

(3) Длъжностното лице от съответната ГСС, респективно от РДГ, присъствало на производството на горски репродуктивни материали, попълва реквизитите на основния сертификат за идентификация в деня на производството и най-късно на следващия работен ден представя попълнената бланка на основния сертификат в ГСС, респективно РДГ, в чийто район на дейност е произведен материалът.

(4) Регионалните дирекции по горите и ГСС издават основния сертификат за идентификация на ГРМ в деня на представяне от длъжностното лице на попълнената бланка по ал. 3 или на заявлението по ал. 13.

(5) Основният сертификат за идентификация по ал. 3 се съставя в 3 еднообразни екземпляра, когато сертифициращият орган е ГСС - един придружава партидата и по един за производителя и ГСС, и в 4 еднообразни екземпляра, когато сертифициращият орган е РДГ - един придружава партидата и по един за производителя, РДГ и ГСС.

(6) Основният сертификат за идентификация на репродуктивен материал се издава само за изходните материали - генеративни единици, части от растения и фиданки от подраст, произведени от одобрения източник.

(7) Основният сертификат се издава за всяка отделна партида горски репродуктивен материал.

(8) Когато се извършва последващо разделяне на дадена партида на по-малки части, номерът на основния сертификат се записва върху етикета на отделните партиди и всяка от тях се придружава с разписка за доставка (приложение № 33).

(9) Регионалната дирекция по горите, респективно ГСС, води списък на произведените партиди от всеки одобрен източник и номерата на издадените основни сертификати за тях.

(10) Длъжностните лица, които издават основните сертификати за идентификация по ал. 3, не трябва да имат търговски, финансов или друг делови интерес по отношение на извършваната от тях дейност.

(11) При последващо вегетативно размножаване се издава нов основен сертификат за идентификация по приложение № 32.

(12) Получените смеси от различни партиди се идентифицират чрез издаване на нов основен сертификат. При регистриране на разрешените по чл. 53, ал. 4 смеси в контролната книга за запасите и движението на горски репродуктивни материали по приложение № 34 се посочват кодовете на районите на произход на отделните им съставни части.

(13) В случаите по ал. 11 и 12, когато новата партида горски репродуктивни материали не е формирана в района на произхода на изходния материал, основният сертификат за идентификация се издава от съответната ГСС - за лицата по чл. 32, ал. 1, т. 1, 3 и 4, и съответната РДГ - за лицата по чл. 32, ал. 1, т. 2, след подаване на писмено заявление от производителя или доставчика на репродуктивните материали.

Чл. 53. (1) Горският репродуктивен материал във всички фази на производството се съхранява отделно и се обозначава в партиди по одобрени източници.

(2) Всяка партида репродуктивен материал се идентифицира по следния начин:

1. код и номер на основния сертификат за идентификация на репродуктивен материал;

2. ботаническо име;

3. категория;

4. предназначение;

5. вид на базовия източник;

6. регистрационен номер на базовия източник или идентификационен код на района на произход;

7. район на произход - за репродуктивен материал от категориите „идентифициран“ или „селекциониран“ или друг репродуктивен материал, ако е уместно;

8. ако е необходимо, се посочва дали произходът на материала е „автохтонен“, „неавтохтонен“ или неизвестен;

9. при генеративни единици - годината на реколтата;

10. възраст и вид на посадъчния материал от фиданки или резници, дали са подрязани, експлантани или от контейнери;

11. дали е генетично модифициран.

(3) Без да се нарушават разпоредбите на ал. 1 и 2, се допуска последващо вегетативно размножаване на репродуктивен материал от одобрен източник от категориите „селекциониран“, „окачествен“ и „изпитан“. В тези случаи материалът се съхранява отделно и се идентифицира като такъв.

(4) Без да се нарушават разпоредбите на ал. 1 и 2, се допуска смесване на репродуктивен материал от определен вид, когато е получен от:

1. два или повече одобрени източника от един район на произход от категориите „идентифициран“ или „селекциониран“;

2. източници на посевен материал и семепроизводствени насаждения от един район на произход от категорията „идентифициран“; новата комбинирана партида се сертифицира като репродуктивен материал, получен от „репродуктивен материал, произведен от източник на посевен материал“;

3. неавтохтонен базов източник с този от базов източник, с неизвестен произход; новата комбинирана партида се сертифицира като „от неизвестен произход“;

4. един одобрен източник от различни години на реколтата; при идентификация на репродуктивния материал се вписват годините на реколтата и процентното съдържание на материала от всяка година.

(5) В случаите на смесване, извършено съгласно ал. 4, т. 1, 2 и 3, вместо регистрационния номер на одобрения източник при идентификация на репродуктивния материал може да се запише само идентификационният код на района на произход.

Чл. 54. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2018 г., в сила от 17.07.2018 г.; изм. и доп., бр. 53 от 2019 г.) (1) Търговията и вносът на горски репродуктивни материали се извършва само от доставчици:

1. регистрирани в публичен регистър в ИАГ, които могат да бъдат:

а) местни физически лица и физически лица, които са граждани на друга държава - членка на ЕС, и са със статут на постоянно пребиваващи в Република България, но нямат българско гражданство;

б) юридически лица и еднолични търговци, регистрирани за извършване на стопанска дейност съгласно българското законодателство;

в) териториални поделения на ДП по чл. 163 ЗГ - държавни горски стопанства и държавни ловни стопанства;

г) (изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) учебно-опитни горски стопанства и дирекции на природни паркове (ДПП);

д) дирекции на национални паркове към Министерството на околната среда и водите;

2. (доп. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) регистрирани в друга държава - членка на ЕС, в съответствие с изискванията на Директива 1999/105/ЕО на Съвета от 22 декември 1999 г. относно търговията с горски репродуктивен материал (ОВ № L011, 15/01/2000) или в трета страна съгласно изискванията на Схемата към ОИСП.

(2) Изпълнителната агенция по горите води и съхранява публичен регистър на доставчиците на горски репродуктивен материал, който съдържа:

1. регистрационен номер и дата на вписване в регистъра;

2. идентификационни данни за доставчика:

а) физическо лице - трите имена, постоянен адрес, адрес за контакт, телефон, факс, електронен адрес;

б) юридическо лице или едноличен търговец, регистрирани за извършване на стопанска дейност съгласно българското законодателство - единен идентификационен номер по БУЛСТАТ, седалище и адрес, телефон и факс, електронен адрес;

в) териториални поделения на ДП по чл. 163 ЗГ или специализирани териториални звена на ИАГ - единен идентификационен номер по БУЛСТАТ, седалище и адрес, телефон и факс, електронен адрес;

г) дирекции на национални паркове към МОСВ - единен идентификационен номер по БУЛСТАТ, седалище и адрес, телефон и факс, електронен адрес;

3. идентификационни данни за представителя на юридическото лице - име, телефон, факс, електронен адрес;

4. други данни за юридическото лице, съдържащи се в заявлението по приложение № 35;

5. адрес и местоположение на одобрения източник, семедобивните, разсадниците, складовете и другите помещения, използвани от доставчика при производството на горските репродуктивни материали;

6. вид на дейността или сфера на работа;

7. данни за констатирани нарушения на изискванията на тази наредба при търговията и вноса на горски репродуктивни материали (вид на нарушението, номер и дата на акта, с който е констатирано нарушението, и органа, от който е издаден);

8. дата и причини за отписване от регистъра;

9. промяна на вписани обстоятелства.

(3) За вписване в регистъра по ал. 2 лицата по ал. 1, т. 1 или оправомощени от тях представители подават в ИАГ заявление по образец съгласно приложение № 35. В случай че документите не се подават лично от доставчика, оправомощеното лице следва да представи за проверка при поискване от длъжностното лице нотариално заверено пълномощно или решение на управителния орган на юридическото лице за оправомощаване (за юридически лица).

(4) (Изм. изцяло - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) Заявлението съдържа информация за един от следните документи, удостоверяващи професионална ангажираност на заявителя:

1. акта за създаване/възникване на юридическото лице, ако като предмет на дейност е записана поне една от следните дейности: производство, изкупуване, събиране, преработка, обработка, съхраняване, търговия, внос или износ на горски репродуктивни материали от горски и/или декоративни дървесни и храстови видове;

2. извън случаите по т. 1 заявителят (физическо или юридическо лице) следва да посочи информация за поне един от следните документи:

а) регистрационен номер от регистъра на горската семепроизводствена база на базов източник, собственост на заявителя;

б) номер, дата и издател на удостоверение за регистрацията на горски разсадник/ци за производство на фиданки за лесовъдски цели, издадено на името на заявителя;

в) номер и дата на удостоверение за регистрация на заявителя, с което е вписан в публичния регистър по чл. 235 ЗГ за дейността „планиране и организация на дейностите по залесяване“ или по чл. 241 ЗГ за извършване на дейности по „стопанисване на горски територии“;

г) номер, дата и издател на дипломата за завършено висше лесовъдско образование на заявителя по специалността „горско стопанство“ или „стопанско управление“, или „озеленяване“, или „ландшафтна архитектура“, или „екология“, или средно образование по специалността „горско и ловно стопанство“ или „горско стопанство и дърводобив“, или „озеленяване“;

д) трите имена и ЕГН на най-малко едно лице, вписано в публичния регистър по чл. 235 от ЗГ за извършване на дейността „планиране и организация на дейностите по залесяване“, с което юридическото лице има сключен трудов договор.

(5) Воденето и съхраняването на регистъра се извършва от определени със заповед на изпълнителния директор на ИАГ длъжностни лица, които имат следните задължения:

1. в 7-дневен срок от подаване на заявлението по ал. 3 проверяват дали са налице условията по ал. 3 и 4 за вписване на заявителя в регистъра;

2. писмено уведомяват заявителите за нередовности в заявленията и приложените към тях документи в 7-дневен срок от разглеждането им;

3. дават становище за отказ за вписване в регистъра при неотстраняване на нередовностите по т. 2;

4. подготвят проект на заповеди за вписване на доставчиците в регистъра;

5. извършват вписванията и отписванията в регистъра;

6. изготвят проект на удостоверение за вписване на доставчика в регистъра;

7. нанасят настъпилите промени в обстоятелствата, подлежащи на вписване в регистъра;

8. подготвят доклад и заповед за отписване от регистъра;

9. дават справки за вписаните в регистъра обстоятелства;

10. комплектуват и съхраняват досиета на доставчиците.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) Длъжностните лица по ал. 5 могат да извършват служебна проверка на описаната в заявлението информация по ал. 4.

(7) Заявителят може да отстрани констатираните нередности и/или пропуски в 10-дневен срок от датата на уведомяването. До отстраняването им заявлението не се разглежда.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) Изпълнителният директор на ИАГ се произнася по заявлението по ал. 3 в 30-дневен срок от подаването му или от деня на отстраняване на пропуските в него или на изтичане на срока по ал. 7, като:

1. издава заповед за вписване на лицето в регистъра на доставчиците на горски репродуктивни материали, или

2. се произнася с отказ по заявлението при неотстраняване на пропуските в срока по ал. 8.

(9) Отказът или произнасянето в срока по ал. 8, т. 2 подлежат на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

(10) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) Изпълнителният директор на ИАГ или оправомощено от него длъжностно лице издава удостоверение за вписване на лицата

по ал. 1, т. 1 в регистъра в 7-дневен срок от датата на издаване на заповедта по ал. 8, т. 1.

(11) Регистърът се води и съхранява в ИАГ на хартиен носител и в електронен формат от длъжностни лица по регистрацията, определени със заповед на изпълнителния директор на ИАГ.

(12) Доставчикът, вписан в регистъра по ал. 2, се отписва:

1. по негова молба;
2. при смърт на физическото лице или при поставянето му под пълно запрещение;
3. при прекратяване на юридическото лице, при заличаване на едноличния търговец от търговския регистър или при обявяването им в несъстоятелност;

4. когато с влезли в сила два или повече акта на компетентни държавни органи е установено, че доставчикът е нарушавал разпоредбите и изискванията на тази наредба;

5. при предоставени от компетентните органи на друга държава - членка на ЕС, официални документи за извършени от доставчика нарушения на разпоредбите на Директива 1999/105/ЕО на Съвета от 22 декември 1999 г. относно търговията с горски репродуктивен материал;

6. (нова - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) при предоставени от компетентни органи на друга държава - членка на Схемата към ОИСР, официални документи за извършени от доставчика нарушения на правилата и разпоредбите на Схемата;

7. (предишна т. 6 - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) когато регистрираните лица не са заявили в ИАГ настъпили промени в декларираните обстоятелства и не са представили документите, удостоверяващи промените в срока по ал. 17.

(13) Отписването се извършва въз основа на мотивирана заповед на изпълнителния директор на ИАГ и се отбелязва в регистъра. Длъжностното лице, извършило отписването, изпраща копие от заповедта на доставчика.

(14) Заповедите за отписване от регистъра подлежат на обжалване по реда на АПК.

(15) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) Отписаният от регистъра доставчик по ал. 12, т. 4, 5 и 6 може да кандидатства за ново вписване в регистъра най-рано 24 месеца след отписването му.

(16) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) При промяна на обстоятелствата регистрираните лица са длъжни в 14-дневен срок от настъпването им да подадат заявление по образец (приложение № 35) в ИАГ, в което се описват документите, удостоверяващи промените, както и документ за платена такса. Разглеждането на заявлението и издаването на удостоверение, отразяващо променените обстоятелства, се извършва по реда на ал. 5, 6, 7, 8, 9 и 10.

Чл. 55. (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) Търгуваният репродуктивен материал трябва да отговаря на изискванията на чл. 47 и 53, да бъде съпроводен с разписка за доставка (приложение № 33) и с етикет по образец - приложение № 36, и цвят за отделните категории, както следва:

1. жълт - за „идентифициран“ репродуктивен материал;
2. зелен - за „селекциониран“ репродуктивен материал;
3. розов - за „окачествен“ репродуктивен материал;
4. син - за „изпитан“ репродуктивен материал.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) Информацията, съдържаща се в част А на етикета по приложение № 36, се изписва на български език, а за търгуваните извън територията на страната, в рамките на ЕС, горски репродуктивни материали - по възможност и на английски език. За страните извън ЕС се попълва част Б, на български и на английски език.

(3) Етикетът се изработва от устойчив на късане материал, като се разрешава и използването на официални самозалепващи се етикети върху хартиени опаковки или опаковки от друг подходящ за целта материал.

(4) Изпълнителният директор на ИАГ със заповед може да разреши търговия със семена от текущата реколта до първия купувач (ползвател), които са в процес на окачествяване по отношение на показателя „кълняемост“. Резултатите се потвърждават от доставчика в срок до 3 дни от получаване на семеконтролното свидетелство (приложение № 29), издадено от ГСС.

(5) За малки количества семена, които не надхвърлят размерите, определени от ЕК с Регламент (ЕО) № 2301/2002 на Комисията от 20 декември 2002 г. за определяне на подробни правила за прилагане на Директива 1999/105/ЕО на Съвета по отношение на определянето на малки количества семена (ОВ L348, 21.12.2002 г.) и посочени в приложение № 37, етикетът може да не съдържа информация за показателите „кълняемост“ (жизнеспособност) и брой на покълващи семена в 1 кг посевен материал.

(6) Посевен материал се търгува само в добре затворени опаковки, като начинът на затваряне не трябва да позволява повторно запечатване на разпечатани пакети.

(7) Посадъчните материали се опаковат по начин, който да ги предпазва от изсушаване, измръзване и други повреди.

(8) Прилагат се следните начини на опаковане:

1. фиданки с открита коренова система - в бала или сноп с тежест не по-голяма от 25 кг и с общ брой на фиданките, кратен на 10, 50 или 100;

2. контейнерни фиданки - в подходящи опаковки не по-тежки от 25 кг;

3. фиданки със закрыта коренова система (с пръст около корените) - опаковат се със зебло, фолио, опаковъчни мрежи или други материали.

(9) Части от растения (резници и леторасли) от тополи се търгуват само ако в етикета на доставчика е посочен номер от европейската класификация съгласно част В, т. 16 и 26 от приложение № 30.

(10) Резници от тополи, върби и други видове се сортират и опаковат в снопчета по 20 - 50 броя.

(11) Снопчетата с резници се съхраняват на хладно във влажен пясък или в хладилни помещения в полиетиленови торби, пластмасови касетки и др., като се предпазват от изсъхване, болести и вредители.

(12) Резниците се транспортират със закрыти коли, разделени по клонове и покрити с влажен мъх или с навлажнени дървени стърготини, в сандъци или пластмасови касети.

(13) Всички етикети или документи на партиди репродуктивен материал, получен от базов източник, състоящ се от генетично модифицирани организми, трябва да съдържат текст, обозначаващ този факт.

(14) За горски репродуктивни материали, произведени от регистрирани базови източници по чл. 2, ал. 3, както и за произведени ГРМ от нерегистрирани базови източници, доставчикът издава разписка за доставка (приложение № 33), като в нея не се попълва информацията, отнасяща се за регистрираните базови източници.

Чл. 56. Забранява се въвеждането на допълнителни ограничения по отношение на характеристиките на горските репродуктивни материали, тяхното изпитване, оценка, етикетирание и опаковане освен предвидените в тази наредба.

Чл. 57. (1) Вносът на горски репродуктивен материал, отговарящ на изискванията на тази наредба, в Република България се разрешава от министъра на земеделието, храните и горите въз основа на правен акт на Съвета на Европейския съюз, в който са посочени дървесните видове, типът на базовия източник, категорията на репродуктивния материал и районът на произход, разрешени за търговия в рамките на ЕС.

(2) Преди издаване на правния акт на Съвета на ЕС по ал. 1 по предложение на Република България ЕК може да ѝ разреши да взема решения за внос на ГРМ, ако се предоставят гаранции, че той отговаря на всички изисквания на Директива 1999/105/ЕС. Внасяният ГРМ трябва да бъде придружен от основен сертификат за идентификация съгласно приложение № 32 или друг официален сертификат, издаден от държавата на произход, както и с данни от доставчика в третата страна, съдържащи подробности относно всички пратки за износ, преведени на български език.

Чл. 58. (1) За преодоляване на временни затруднения, възникнали в резултат на недостиг на горски репродуктивен материал на пазара в страната, както и на пазара на ЕС, изпълнителният директор на ИАГ може да разреши в съответствие с решение на ЕК да се търгуват за определен период от време определени количества горски репродуктивен материал, който отговаря на занижени изисквания. Документите по чл. 47, ал. 1, т. 4 и ал. 2 трябва да съдържат текст, който обозначава този факт.

(2) С цел да се гарантира идентичността на горския репродуктивен материал по ал. 1 той трябва да бъде съхраняван отделно.

Чл. 59. (Доп. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) Лицата по чл. 54, ал. 1, осъществили придвижване на горски репродуктивни материали от Република България към друга държава - членка на ЕС или Схемата към ОИСР, са задължени в срок до 2 месеца от датата на изпращането им да предоставят на ИАГ информация за партидата съгласно приложение № 38.

(2) Производителите и доставчиците на репродуктивни материали при поискване от ИАГ и получателя на партидата представят допълнителна информация, мостри и доказателства, свързани с автентичността на материала.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) В случаите по ал. 1 ИАГ предоставя информация на официалните органи на държавата - членка на ЕС или Схемата към ОИСР, за която е предназначена доставката на горски репродуктивен материал. Информацията се изпраща по пощата, факс или електронен път под формата на информационен документ съгласно приложение № 38 в срок до 3 месеца от датата на изпращане на репродуктивния материал.

Чл. 60. (1) Лицата по чл. 32, ал. 1 и чл. 54, ал. 1, както и ГСС, съхраняваща ГРМ, водят контролна книга на хартиен носител или в електронен формат по приложение № 34, в която при извършване на търговия или предоставяне на ГРМ на техните собственици след съхранение незабавно отразяват промените в запасите и движението на посевния и посадъчен материал за всеки отделен дървесен вид (подвид, хибрид, сорт, клон, кръстоска) по район на произход и партида.

(2) Първичните документи за вписване на данни в книгата по ал. 1 се съхраняват 10 години. Срокът започва с приключване на годината, в която подлежащите на съхранение документи са издадени.

(3) Допуска се воденето на обща контролна книга за дейността на няколко търговски предприятия, управлявани от един собственик.

(4) Информацията, съдържаща се в контролната книга по ал. 1, се предоставя на официален орган при поискване.

Глава седма

БЕЗВЪЗМЕЗДНО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ГОРСКИ РЕПРОДУКТИВНИ МАТЕРИАЛИ ЗА ЗАЛЕСЯВАНЕ

Чл. 61. (1) Държавните горски стопанства и държавните ловни стопанства и общините - собственици на гори, могат да предоставят безвъзмездно горски репродуктивни материали за залесяване, за опитни и научни цели и за обучение на ученици и студенти, както и за извършване на залесяване от юридически лица с нестопанска цел, регистрирани в обществена полза.

(2) Не се предоставят безвъзмездно репродуктивни материали на лица, които се подпомагат от фондовете на Европейския съюз, както и по национални и международни програми, и необходимите горски репродуктивни материали са предвидени в одобрените им проекти.

(3) За безвъзмездното предоставяне на репродуктивни материали лицата подават писмено заявление в държавното горско стопанство или държавното ловно стопанство или община - собственик на гора - за залесявания на територията на общината в срок не по-късно от 10 дни преди датата, на която заявителят желае да получи репродуктивния материал. В заявлението се посочват:

1. името и адресът на заявителя;
2. целта, за която са необходими репродуктивните материали;
3. видът на репродуктивните материали;
4. необходимите количества по дървесни видове;
5. размерът и местонахождението на площта, предвидена за залесяване;
6. собствеността на земята за залесяване;
7. крайната дата за получаване на репродуктивния материал.

(4) Към заявлението по ал. 3 се прилага декларация относно обстоятелствата по ал. 2, а за юридическите лица с нестопанска цел - и копие от документа за регистрация, доказващо предмета на обществената полза.

(5) За залесяване се предоставят предимно семенищни фиданки, а по изключение и пикирани, контейнерни или вегетативни. Общият брой на заявените пикирани, контейнерни или вегетативни фиданки по дървесни видове за един заявител (ползвател) през годината не може да надвишава 20 бр., а на семенищни - 1000 бр. За опитни и научни цели и за обучение могат да се предоставят до 20 г семена от дребносеменни дървесни видове, до 100 г семена от едресеменни дървесни видове и до 100 бр. резници.

(6) За нуждите на пчеларството се предоставят само фиданки от медоносни видове - липи, бяла акация и конски кестен, а за нуждите на бубарството - от бяла черница.

(7) Директорът на съответното ДГС/ДЛС се произнася по заявлението по ал. 3 след съгласуване с директора на държавното предприятие или оправомощено от него лице. За горските репродуктивни материали, които се предоставят безвъзмездно от общината, решението се взема от кмета на общината - собственик на гората.

(8) При положително решение по ал. 7 в срока по ал. 3 се изпраща писмо до заявителя за разрешаване на безвъзмездното предоставяне.

(9) При невъзможност да бъдат осигурени исканите репродуктивни материали и при отрицателно решение по ал. 7 директорът на съответното ДГС/ДЛС или кметът на общината - собственик на гори, в 10-дневен срок от получаване на заявлението по ал. 3 изготвя мотивиран писмен отказ, който се изпраща на заявителя.

(10) В рамките на една календарна година един заявител не може да получи повече количества семена, резници и фиданки от посочените в ал. 5. Предоставят се само горски репродуктивни материали от видове, подходящи за месторастенията, на които ще бъдат залесявани.

(11) Безвъзмездно предоставените репродуктивни материали могат да се използват само за целите, за които са разрешени.

(12) Ежегодно в срок до 31 януари държавните горски стопанства, държавните ловни стопанства и общините, които са предоставили безвъзмездно горски репродуктивни материали, публикуват на електронната си страница информация за лицата, количествата, видовете, целта и местата, където са залесени.

Чл. 62. (1) По решение на управителните съвети на държавните предприятия по чл. 163 ЗГ и на кмета на общината ДГС, ДЛС и общините - собственици на гори, могат

да предоставят безвъзмездно фиданки за залесяване над определените количества в чл. 61, ал. 5 в следните случаи:

1. когато фиданките, произведени в държавните горски разсадници, са бракувани или подлежат на бракуване - технологичен отпад вследствие на сортиране и прерасли фиданки;

2. излишни фиданки в общия баланс на съответното държавно предприятие, чието оставане за доотглеждане ще влоши тяхното качество и ще бъде икономически неизгодно.

(2) Фиданките се предоставят по реда и при условията на чл. 61, ал. 3, 4, 6, 7, 8 и 10.

Чл. 63. При безвъзмездно предоставяне на ГРМ от видовете по приложение № 1 се спазват изискванията за търговия на тази наредба.

Глава осма КОНТРОЛ

Чл. 64. Контролът по изпълнение на разпоредбите на тази наредба се осъществява от официалните органи по чл. 3, ал. 1.

Чл. 65. (Доп. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) (1) Изпълнителната агенция по горите осъществява контрол на:

1. дейността на РДГ и ГСС;

2. горската селекция;

3. определянето, регистрацията и отмяната на базови източници на горски репродуктивни материали;

4. създаването и стопанисването на базови източници на горски репродуктивни материали;

5. планирането и изпълнението на дейностите в горската семепроизводствена база;

6. прогнозирането и оценката на семенната реколта;

7. производството, търговията и вноса на горски репродуктивни материали;

8. дейността на регистрираните производители и доставчици на горски репродуктивни материали и водената от тях документация;

9. съхранението, придвижването, предоставянето, продажбата и употребата на горски репродуктивни материали;

10. окачествяването и опаковането на горските репродуктивни материали;

11. документите за произход, количество, качество и идентификация на горските репродуктивни материали.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) Изпълнителната агенция по горите предоставя на официалните органи на държавите - членки на ЕС или Схемата към ОИСП, информация, необходима за осъществяване на контрола върху прилагането на изискванията за търговия с горски репродуктивни материали и внос, и им оказва съдействие.

Чл. 66. (1) Регионалната дирекция по горите контролира в определения ѝ район на дейност:

1. производството и търговията с горски репродуктивни материали;

2. дейностите, извършвани от регистрираните лица по чл. 235 и 241 ЗГ, осъществяващи производство на ГРМ, и лицата по чл. 54, ал. 1 - доставчици на ГРМ;

3. дейностите, извършвани в одобрените и регистрираните базови източници и горски разсадници;

4. собственици на гори и на регистрирани базови източници при:

а) изготвяне на предложения за одобряване на базови източници;

б) одобряване и извършване на лесовъдски дейности в одобрените и регистрираните базови източници;

в) съхранение, употреба, предоставяне и продажба на горски репродуктивни материали;

5. съхранение, придвижване, производство и продажба на горски репродуктивни материали от лицата по чл. 32, ал. 1 и по чл. 54, ал. 1;

6. документите за произход, количество, качество и идентификация на горските репродуктивни материали.

(2) Оправомощените със заповед на директора на РДГ длъжностни лица извършват проверки на регистрираните производители и доставчици на горски репродуктивни материали, осъществяващи дейност в съответния район на дейност, най-малко два пъти в годината.

(3) С цел да се гарантира съответствие с изискванията на тази наредба длъжностните лица по ал. 2 имат право да извършват проверки на производителите и доставчиците на: водената от тях документация; одобрените източници; събирателните пунктове; семедобивните; разсадниците; складовете и другите помещения, използвани при производството, както и на начина на разделяне, опаковане, етикетиране и смесване на партидите, а също и да вземат безвъзмездни проби от репродуктивен материал в присъствието на собственика.

(4) Длъжностите лица, присъстващи по време на производството на репродуктивния материал, могат да извършват проверки за правдоподобност по отношение на количеството на събраните/добитите семена от определената площ (дървета), броя на дърветата, от които е извършено събирането/добивът, броя на участвалите работници и общото времетраене на събирането/добива. При проверката за правдоподобност като основен показател се използва средният добив на семена в една семеносна година от единица площ (брой дървета).

Чл. 67. (1) Когато се установи, че производителят и/или доставчикът не гарантира съответствие на произвеждания и/или търгувания от него горски репродуктивен материал с изискванията и условията на тази наредба, директорът на РДГ трябва в 3-дневен срок от установяването на несъответствията да изпрати на изпълнителния директор на ИАГ писмен доклад за констатираните несъответствия и възможните корективни мерки за тяхното отстраняване.

(2) В случаите по ал. 1, когато несъответствията не могат да бъдат отстранени, репродуктивният материал се спира от търговия на пазара със заповед на изпълнителния директор на ИАГ.

(3) Когато при повторна проверка от длъжностни лица, поискана от производителя и/или доставчика, се установи, че са предприети необходимите корективни мерки и са създадени условия за съответствие с изискванията на тази наредба, заповедта на изпълнителния директор на ИАГ по ал. 2 се отменя.

Чл. 68. (1) Горските семеконтролни станции в определения им район на дейност контролират:

1. дали предложените за одобрение източници отговарят на минималните изисквания по чл. 4, ал. 2;

2. състоянието на одобрените източници;

3. горскостопанското планиране в базовите източници;

4. провеждането от собствениците на сечите и другите лесовъдски дейности в одобрените източници;

5. досиетата на горската семепроизводствена база по чл. 16, ал. 11;

6. дейностите, извършвани от лицата по чл. 32, ал. 1 и чл. 54, ал. 1;

7. документите за посевните и посадъчните качества на горските репродуктивни материали и за техния произход;

8. вноса на ГРМ;

9. дейностите в горските разсадници.

(2) Длъжностните лица от ГСС могат да извършват проверки на собственици на регистрирани базови източници, производители и доставчици на ГРМ за извършваните от тях дейности и водената документация.

(3) В 3-дневен срок от установяване на нарушения при извършените проверки директорът на ГСС уведомява с доклад изпълнителния директор на ИАГ.

(4) Всяка година в срок до 31 януари ГСС представя на изпълнителния директор на ИАГ отчет за състоянието на горската семепроизводствена база.

Чл. 69. (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.) Одобрените източници за производство на горски репродуктивен материал от категориите „селекциониран“, „окачествен“ и „изпитан“ подлежат на проверки относно тяхното състояние и съответствието им с минималните изисквания за всяка една от категориите, посочени в чл. 4, ал. 2, двукратно по време на действащия горскостопански план или програма.

(2) Проверките по ал. 1 се извършват от длъжностни лица от ИАГ, РДГ и ГСС в присъствието на собственика на одобрения източник.

(3) За резултатите от проверките се изготвят констативни протоколи с предписания за изпълнение.

(4) При констатирани отклонения от минималните изисквания се изготвя предложение за отмяна на базовия източник.

Чл. 70. (1) При деклариране за внос на горски репродуктивни материали митническите органи незабавно уведомяват ИАГ.

(2) В рамките на три работни дни от уведомлението по ал. 1 определени от изпълнителния директор на ИАГ длъжностни лица проверяват съответствието на внасяната пратка с изискванията на тази наредба.

(3) В случай на съмнение относно идентичността на съдържанието на пратката с данните, посочени в представените документи, или при съмнение за съответствието с изискванията на тази наредба длъжностни лица от ГСС вземат проби и извършват лабораторен анализ на внасяните горски репродуктивни материали.

(4) До писменото потвърждение от ИАГ на законността на внасяната пратка в съответствие с тази наредба същата не се предоставя на вносителя.

(5) Когато в резултат на проверката по ал. 3 се установи несъответствие на пратката със съществуващите изисквания, тя се реекспортира или унищожава.

Чл. 71. Длъжностните лица от ИАГ, РДГ, ГСС и Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ), които осъществяват контрола върху производството и търговията с горските репродуктивни материали, не трябва да имат търговски, финансов или друг делови интерес по отношение на извършваната от тях дейност.

Чл. 72. (1) За деяние, което представлява нарушение на изискванията на тази наредба за производството, търговията и вноса на репродуктивни материали, но не е административно нарушение съгласно действащото законодателство, контролните органи по смисъла на тази наредба съставят констативни протоколи.

(2) Констативните протоколи по ал. 1 се издават, връчват и оспорват по реда на АПК.

Чл. 73. (1) При извършване на контролни проверки на място от експерти от ЕК с цел да се гарантира еднакво прилагане на изискванията на Директива 1999/105/ЕО на Съвета от 22 декември 1999 г. относно търговията с горски репродуктивен материал ИАГ, ГСС и РДГ подпомагат изцяло и където е необходимо, експертите на ЕК при изпълнението на техните задължения.

(2) Когато в резултат на проверките се установи, че горският репродуктивен материал, произвеждан на територията на Република България и търгуван в границите на ЕС, се отклонява от изискванията, с решение на ЕК се спира предлагането на пазара на такъв материал.

Чл. 74. (1) Изпълнителната агенция по горите, ГСС и РДГ оказват съдействие на експертите от ЕК при изпълнението на техните задължения при провеждането на експерименти с проби от горски репродуктивен материал, взети по време на производството или търговията в Република България, целящи установяване

съответствието на материала с изискванията на Директива 1999/105/ЕО на Съвета от 22 декември 1999 г. относно търговията с горски репродуктивен материал.

(2) Република България не спазва някои от задълженията по ал. 1 на Директива 1999/105/ЕО на Съвета от 22 декември 1999 г. относно търговията с горски репродуктивен материал, когато е освободена от тях с решение на Европейската комисия.

Чл. 75. (1) В случай на временни затруднения със снабдяването на горски репродуктивен материал въз основа на решение на ЕК на пазара може да се предлага материал, който отговаря на занижени изисквания. Документите - основен сертификат за идентификация на репродуктивен материал (приложение № 32), разписка за доставка на репродуктивен материал (приложение № 33) и етикетът по приложение № 36 трябва да съдържат текст, който обозначава този факт.

(2) С цел гарантиране на идентичността горските репродуктивни материали по ал. 1 трябва да бъдат съхранявани отделно.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. „**Автохтонен и местен**“ е:

а) автохтонно семепроизводствено насаждение или насаждение - източник на посевен материал, който непрекъснато се възпроизвежда чрез естествено възобновяване; изкуствено може да се възпроизвежда от репродуктивен материал, събран в същото семепроизводствено насаждение или източник на посевен материал, или в автохтонни семепроизводствени насаждения или източници на посевен материал в близко съседство;

б) местно семепроизводствено насаждение или насаждение - източник за добив на посевен материал, е автохтонно насаждение за семепроизводство или източник за добив на посевен материал или е семепроизводствено насаждение или насаждение - източник на посевен материал, възпроизведени изкуствено от семена, които произлизат от същия район на произход.

2. „**Алувиални почви**“ са почвите, образувани върху речни наноси, които продължават периодично да се отлагат.

3. „**Базови източници**“ са:

а) източник на посевен материал - дървета или насаждения от определен район на произход, от които се добива посевен материал;

б) семепроизводствено насаждение - избрано насаждение по фенотип на ниво популация със задоволително еднороден състав;

в) семепроизводствена градина - горска култура, създадена от селектирани клонове или семенни фиданки от потомства на фамилии, изолирани или поддържани по такъв начин, че да се избегне или намали опрашването от нежелани източници и да се получат многократни, обилни и достъпни за прибиране семенни реколти;

г) родители на фамилия - фенотипно избрани дървета, които се използват за получаване на потомство чрез контролирано и свободно опрашване на един определен майчин родител с прашец от един родител (пълен сиб) или няколко определени или неопределени родители (полусиб);

д) клон - група индивиди (копия), първоначално произведени от един индивид (майка) посредством вегетативно размножаване чрез резници, експланти, зародиши, присадки, отводки или чрез разделяне;

е) клонова колекция - смес от идентифицирани клонове в определено съотношение.

4. „**Биотип**“ е група от генетично идентични дървета с еднакви биологични прояви.

5. „**Вариетет**“ е биологична разновидност на даден вид или раса.

6. „**Вегетативно производство**“ е производството на фиданки чрез някои от методите на вегетативно размножаване, използващи части от растения.

7. „Вилужно разклонение“ е разклоняване на централното стъбло, при което образуваните разклонения остават с приблизително еднаква дължина.

8. „Внос“ е допускането на горски репродуктивен материал за свободно обращение по смисъла на чл. 79 от Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета от 12 октомври 1992 г. относно създаване на Митнически кодекс на Общността (ОВ № L302, 19.10.1992 г.).

9. „Възобновяване“ е възстановяване на растителността от един или няколко дървесни вида по естествен начин - чрез семена или различни видове издънки, или изкуствен начин - чрез семена или садене на предварително произведени фиданки.

10. „Генетична ерозия“ е загуба във времето на генетично разнообразие между и вътре в популации от един и същи вид; или намаляване на генетичната основа на вида вследствие на човешка намеса или промяна в околната среда.

11. „Генетично модифициран организъм“ е организъм, включително микроорганизъм, в който генетичният материал е бил променен по начин, който не настъпва естествено при чифтосване и/или естествена рекомбинация.

12. „Генеративна способност“ е наследствено обусловена възможност за залагане на цветни пъпки.

13. „Генотип“ е съвкупността от наследствените признаци и свойства на организма, т.е. съвкупност от взаимодействащи гени, обуславящи признаците и свойствата на организмите.

14. „Географска култура“ е изкуствено създадена култура, в която по определена схема са залесени фиданки от различен географски произход на един и същ дървесен вид.

15. „Горска генетика“ е раздел от биологичната наука, който изучава явленията „наследственост“ и „изменчивост“ и разкрива същността на действие на генетичните програми през онтогенетичното развитие на горскодървесните и храстовите видове.

16. „Горски репродуктивни материали“ са:

а) генеративни единици - шишарки, съплодия, семена и плодове, предназначени за производство на посадъчен материал;

б) части от растения - листни, стъблени и коренови резници, експланти или зародиши за микроразмножаване, пъпки, отводки, корени, филизи и други части от растения, предназначени за производство на фиданки или за залесяване;

в) посадъчен материал - растения, получени от семена, плодове или части от растения, или фиданки, израснали в резултат на естествено възобновяване, предназначени за лесовъдски цели.

17. „Горски посевен материал“ са плодове, семена или техни части, предназначени за производство на фиданки или за залесяване.

18. „Горски репродуктивни материали за лесовъдски цели“ са ГРМ за залесяване върху горски територии или земеделски земи за създаване на защитни, специални и стопански гори и на гори в защитени територии.

19. „Горски репродуктивен материал за собствени нужди“ е горски репродуктивен материал, произвеждан за собствени нужди с нетърговска цел от:

а) ДГС, ДЛС и УОГС - в предоставените им за управление гори или в гори на други собственици;

б) общини и други собственици - в собствените им гори, в предоставените им за управление гори или в гори на други собственици;

в) дирекции на националните паркове към МОСВ - в националните паркове и резервати.

20. „Дендрариум“ е жива колекция от дървета и храсти върху определена територия, организирани по систематичен, географски или друг принцип.

21. „Диморфизъм“ е полово различаване на отделните дървета по вторични полови признаци.

22. „Добив“ е производството на горски репродуктивни материали, включително и извличане на семената от шишарки, съплодия и плодове.
23. „Дозряващи насаждения“ са насаждения от последния клас на възраст преди определената турнусна възраст на сеч за съответния дървесен вид.
24. „Доставчик“ е физическо или юридическо лице, професионално ангажирано с търговия или внос на горски репродуктивни материали.
25. „Екотип“ е популация, формирана и наследствено адаптирана към определен комплекс от екологични условия, дърветата от която имат специфични фенотипни особености като резултат на естествения подбор.
26. „Експлант“ е растителна тъкан за вегетативно размножаване.
27. „Елит“ е проверено чрез генетични методи и потомствени опити плюсово дърво, което предава по наследство ценните си фенотипни признаци и растежни особености.
28. „Ендосперм“ е тъкан в семената на растенията, където се отлагат хранителни вещества или белтъчини, необходими за покълването на зародиша.
29. „Естествен подраст“ са растения, получени от семена, плодове или по вегетативен път в резултат на естествено възобновяване.
30. „ex situ“ е метод за съхраняване по изкуствен начин на генетичните ресурси извън или в зоната на естественото разпространение на вида чрез залесяване, при което се използват репродуктивни материали, произхождащи от тях.
31. „Женски корк“ е тази кора, която се сваля от дърветата на корковия дъб (Q. suber) след сваляне на първия възпроизводителен корк.
32. „Зародиш“ е част от семето, получена в резултат на сливането на мъжките и женските гамети, която след покълването се развива в ново растение.
33. „Зелен резник“ е вегетативна част, добита от растението през вегетационния период, която се използва за вкореняване.
34. „Зрели гори“ са тези, които са достигнали пълна физиологична и генеративна зрелост.
35. „Зрял резник“ е вегетативна част, добита от растението в период на покой, която се използва за вкореняване.
36. „Индивидуална селекция“ е метод за подобряване на вида чрез подбор на дървета с определени признаци и свойства.
37. „Изоензимен анализ“ е метод за изучаване на изменчивостта и генетичната структура на популациите, при който изоензимите се използват като генетични маркери за идентификация.
38. „Интродукция“ е въвеждане на нови дървесни и храстови видове както извън, така и в границите на естественото им разпространение в райони, в които те не се срещат в естествено състояние.
39. „Идентификационен код на района на произход“ е комбинация от латински букви и цифри, обозначаваща отделните съставни части на района на произход на базовия източник.
40. „in situ“ е метод за съхраняване на генетични ресурси чрез тяхното запазване в зоната на естественото им разпространение.
41. „ISTA“ е Международна асоциация за изпитване на семена.
42. „IRST“ е официален документ на ISTA, в който се публикуват правилата за изпитване на посевните материали.
43. „Камбий“ е слой от вторични меристемни клетки, заемащ странично положение в тялото на растението, от който се образуват вторичната дървесина и вторичната кора (ликото).
44. „Кандидат-елит“ е плюсово дърво, на което се извършва генетична проверка.
45. Категориите горски репродуктивни материали са:

а) „идентифициран“ - репродуктивен материал, добит от базов източник - източник на посевен материал, разположен в определен район на произход и отговарящ на изискванията, посочени в приложение № 2;

б) „селекциониран“ - репродуктивен материал, добит от базов източник - насаждение за семепроизводство, разположен в определен район на произход, селекциониран по фенотип на ниво популация и отговарящ на изискванията, посочени в приложение № 3;

в) „окачествен“ - репродуктивен материал, добит от базов източник - семепроизводствени градини, родители на фамилии, клонове и клонови колекции, чиито съставки са селекционирани по фенотип на индивидуално ниво, и отговарящ на изискванията, посочени в приложение № 4; провеждане или приключване на изпитване не е задължително;

г) „изпитан“ - репродуктивен материал, добит от базов източник - насаждения за семепроизводство, семепроизводствени градини, родители на фамилии, клонове и клонови колекции с доказано превъзходство чрез сравнителни потомствени опити или генетическа оценка на компонентите на базовия източник; този източник отговаря на изискванията, посочени в приложение № 5.

46. „Клупиране“ е измерване на диаметрите на стоящи и отсечени дървета в определени места по стъблото със специализиран инструмент, наречен клупа.

47. „Копулация“ е метод за вегетативно размножаване чрез присаждане на калем.

48. „Култивар“ е култивиран (отгледан, подобрен) сорт, който може да бъде клон, раса или други подобрени растения, отглеждани заради ценните им свойства.

49. „Кръстосано опрашване“ е свободно или контролирано опрашване между дърветата за изпитване на тяхната обща или специфична комбинативна способност.

50. „Масова селекция“ е подбор на група дървета или популации.

51. „Месторастене“ са земи с еднородни почвено-климатични условия за развитие на горскодървесна растителност.

52. „Мъжки корк“ е тази кора, която се сваля от дърветата на корковия дъб (Q.suber) за първи път.

53. „Място на произход“ е мястото, където се намират насажденията.

54. „Насаждение“ е основна пространствена единица при разделянето на гората, основаваща се на топографските особености на релефа и с обща цел на стопанисване.

55. „Обилно плодносене“ е най-високата степен за плодносенето при отделни дървета по скалата на Корчагин, отразена в приложение № 19.

56. „Одобрен източник“ е базов източник, записан в регистъра на горската семепроизводствена база, който се идентифицира с уникален регистрационен номер.

57. „Органично производство“ е преработката на репродуктивни материали с цел получаване на технически продукти - смола, масла, фуражи, биомаса и др.

58. „Основен сертификат за идентификация на горски репродуктивни материали“ е еквивалентен на „мастър сертификат“ документ, издаден от официалните органи в съответствие с чл. 12 на Директива 1999/105/ЕО на Съвета от 22 декември 1999 г. относно търговията с горски репродуктивен материал.

59. „Отводка“ е покрит с почва леторасъл от растение, образувало самостоятелна коренова система и надземна част; може да бъде отделен от майчиното растение и използван за залесяване.

60. „Официален орган“ е държавен орган, определен на национално (ИАГ) и регионално (РДГ и ГСС) ниво, осъществяващ контрола върху производството, търговията, износа и вноса от трети страни.

61. „Партида“ е еднородна част от репродуктивни материали.

62. „Плюсово дърво“ е дърво, което фенотипно рязко превъзхожда другите дървета в насаждението по определени качествени и количествени показатели.

63. „Полен“ е прашецът на цвета на растението.

64. „Полиморфизъм“ е разнообразие от форми в рамките на вида.
65. „Популация“ е териториално обособена съвкупност от индивиди от един и същи вид, които могат свободно да обменят генетичен материал помежду си.
66. „Производство“ е: всички етапи на добив и складиране на генеративни единици и части от растения; конверсия от генеративна единица в семена; отглеждане на посадъчен материал от семена и части от растения; заготовка и преработка на репродуктивен материал, в т. ч. излагане за оглед и реклама.
67. „Производител“ е физическо или юридическо лице, регистрирано в публичен регистър в ИАГ за производство на горски репродуктивни материали.
68. „Произход“ е:
- а) за автохтонни семепроизводствени насаждения или източници на посевен материал - мястото, където растат дърветата;
  - б) за неавтохтонни семепроизводствени насаждения или източници на посевен материал - мястото, от което първоначално са въведени семената или растенията; произходът може да бъде неизвестен.
69. „Пълна семеносна година“ е година, през която всички дървета в популацията семеносят, респ. плодоносят, в „много голяма“ степен по скалата на Корчагин.
70. „Район на произход“ по отношение на видове и подвидове е район (площ) или група от райони (площи) със задоволително еднородни екологични условия, където се намират насаждения за семепроизводство или източници на посевен материал, сходни по фенотип и генетични характеристики, като по необходимост се взема предвид и надморската височина.
71. „Рандеман“ е процентен израз на съотношението на количеството добити посевни материали към първоначалното количество изходни материали (суровина) - шишарки, съплодия и др.
72. „Резервен фонд“ са съхранени за запазване и използване при необходимост семена от горскодървесните видове.
73. „Резник“ е част от растение, която се използва за вкореняване и производство на посадъчен материал.
74. „Селекция“ (подбор) е научно направление, което изучава полиморфизма при горскодървесните видове и прилага практическите прийоми и методи за подобряване на съществуващите и създаване на нови видове и форми.
75. „Семена общ сбор“ са семена, добити от неселекционирани дървета или популации.
76. „Сбежистост“ е степента на намалението на диаметъра на стъблото на единица дължина от основата към върха.
77. „Склопеност“ е степен на доближеност една до друга на дървесните корони в насаждението; отбелязва се в десети части от единицата и се определя като съотношение на площта на проекцията на короните на дърветата, формиращи насаждението, към цялата площ на насаждението (приета за единица).
78. „Сорт“ е растителна съвкупност в рамките на определен ботанически таксон (ботаническа единица от систематиката на растенията), която проявява признаците, характеризиращи даден генотип или комбинация от генотипове, различава се от всяка друга растителна съвкупност най-малко по един признак и притежава способността да се размножава в непроменен вид; в понятието „сорт“ се включват и клон, линия или хибрид, независимо от метода (изкуствен или естествен) на получаването им.
79. „Средно моделно дърво“ е дърво, притежаващо средните показатели на дърветата от дадено насаждение по отношение на височина и диаметър, измерен на височина 1,30 м.
80. „Съплодие“ е съвкупност от плодове, сраснали или не, образувани от съцветие.

81. „Турнус“ е възрастта в години, при която насаждението е достигнало поставената стопанска цел (производство на дървесина, възобновяване на гората и запазване на полезните функции на горите).

82. „Трета страна“ е държава, която не е членка на Европейския съюз.

83. „Търговия“ е професионално поддържане на запаси, излагане с цел продажба, офериране за продажба, отдаване, продажба или доставка на друго лице, включително доставки по договор за услуги и производство, както и свободно движение на горски репродуктивен материал в рамките на ЕС.

84. „Фенологично наблюдение“ е определяне на фазите на развитие на растенията и на техните репродуктивни органи.

85. „Фенотип“ е съвкупност от всички външни, видими и измерими признаци и особености на дървото, които са резултат от взаимодействието на генотипа с околната среда.

86. „Форма“ е едно или група растения с един и същ морфологичен белег, който се предава по наследство.

87. „Хабитус“ е съвкупност от външни признаци, които характеризират устройството и външния изглед на дърветата.

88. „Хетерозиготност“ е степен на различие в генетичния код на растението или генетичния фонд на популацията, които се обуславят от наследствените различия в гаметите на изходните родители или на растенията, изграждащи популацията.

89. „Хибридизация“ е кръстосване на растения с различна наследственост, в резултат на което се получава хибрид.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Тази наредба отменя Наредба № 5 от 2004 г. за производство и търговия на горски репродуктивни материали (обн., ДВ, бр. 18 от 2004 г.; изм., бр. 79 от 2006 г.) и Наредба № 7 от 2005 г. за условията и реда за определянето на източниците от горската семепроизводствена база, събирането и добива на репродуктивни материали, предназначени за лесовъдски цели, и тяхното окачествяване, включително и от внос (ДВ, бр. 52 от 2005 г.).

§ 3. Започнали производства по одобряване, регистрация и отмяна на базови източници на ГРМ и регистрация на доставчици на ГРМ приключват по реда и при условията на отменените Наредба № 5 от 2004 г. за производство и търговия на горски репродуктивни материали и Наредба № 7 от 2005 г. за условията и реда за определянето на източниците от горската семепроизводствена база, събирането и добива на репродуктивни материали, предназначени за лесовъдски цели, и тяхното окачествяване, включително и от внос, доколкото не противоречат на Закона за горите. За започнато производство се счита денят на внасяне на заявление пред съответния оправомощен орган.

§ 4. Одобрените и регистрирани базови източници за добив на ГРМ по отменените по § 2 Наредби № 5 и № 7, които отговарят на минималните изисквания по тази наредба, запазват статута си.

§ 5. Лицата, вписани в регистъра на доставчиците на ГРМ по чл. 18 от отменената Наредба № 5 от 2004 г. за производство и търговия на горски репродуктивни материали, упражняват правата си, без да се пререгистрират.

§ 6. С тази наредба се въвеждат изискванията на Директива 1999/105/ЕО на Съвета от 22 декември 1999 г. относно търговията с горски репродуктивен материал (ОВ № L011, 15/01/2000).

§ 7. Наредбата се издава на основание чл. 95, ал. 2, т. 2 от Закона за горите.

§ 8. Изпълнението на наредбата се възлага на министъра на земеделието, храните и горите и изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

За министър: Цветан Димитров

Приложение № 1 към чл. 2, ал. 1

Списък на дървесните видове и на създадените по изкуствен път хибриди

Ботаническо наименование	Вариетет/вид	Абревиатура (латинска)	Българско наименование	Абревиатура (българска)
<i>Abies alba</i> Mill.		aal	Ела бяла	ела
<i>Abies cephalonica</i> Loud.		ace	Ела гръцка	гела
<i>Abies grandis</i> Lindl.		agr	Ела гигантска	гиела
<i>Abies pinsapo</i> Boiss.		api	Ела испанска	иела
<i>Acer platanoides</i> L.		apl	Шестил	шс
<i>Acer pseudoplatanus</i> L.		aps	Явор обикновен	яв
<i>Alnus glutinosa</i> Gaertn.		agl	Елша черна	чел
<i>Alnus incana</i> Moench.		ain	Елша бяла	бел
<i>Betula pendula</i> Roth.		bpe	Бреза бяла	брз
<i>Betula pubescens</i> Ehrh.		bpu	Бреза пубесценс	пубрз
<i>Carpinus betulus</i> L.		cbe	Габър обикновен	гбр
<i>Castanea sativa</i> Mill.		csa	Кестен обикновен	кс
<i>Cedrus atlantica</i> Carr.		cat	Кедър атласки	акдр
<i>Cedrus libani</i> A. Richard		cli	Кедър ливански	лкдр
<i>Fagus sylvatica</i> L.		fsy	Бук обикновен	бк
<i>Fraxinus angustifolia</i> Vahl.		fan	Ясен полски	пяс
<i>Fraxinus excelsior</i> L.		fex	Ясен планински	пляс
<i>Larix decidua</i> Mill.		lde	Лиственица европейска	елст
<i>Larix x eurolepis</i> Henry		leu	Лиственица хибридна	хлст
<i>Larix kaempferi</i> Carr.		lka	Лиственица японска	ялст
<i>Larix sibirica</i> Ledeb.		lsi	Лиственица сибирска	слст
<i>Picea abies</i> Karst.		pab	Смърч обикновен	см
<i>Picea sitchensis</i> Carr.		psi	Смърч ситков	ситсм
<i>Pinus brutia</i> Ten.		pbr	Бор брутски	брутб
<i>Pinus canariensis</i> C. Smith		pca	Бор канарски	канрб
<i>Pinus cembra</i> L.		pce	Бор европейски	еврпб
<i>Pinus contorta</i> Loud.		pco	Бор конторта	контб
<i>Pinus halepensis</i> Mill.		pha	Бор алепски	аб
<i>Pinus leucodermis</i> Antoine		ple	Мура черна	чм
<i>Pinus nigra</i> Arnold		pni	Бор черен	чб
	var. austriaca			вавчб
	var. calabrica			вклчб
	var. corsicana			вкрчб
	var. maritima			вмрчб
	var. clusiana			вклчб

<i>Pinus pinaster</i> Ait.	ppa	Бор морски	мб
<i>Pinus pinea</i> L.	ppe	Пиния	пин
<i>Pinus radiata</i> D. Don	pra	Бор лъчист	лб
<i>Pinus sylvestris</i> L.	psy	Бор бял	бб
<i>Populus spp. and</i>	pop	Тополи и	тп

<i>artificial hybrids between</i>		техните изкуствени		
Ботаническо наименование	Вариетет/вид	Абревиатура (латинска)	Българско наименование	Абревиатура (българска)
<i>Those species</i>	alba		хибриди	бтп
	canadensis			кантп
	nigra			чтп
	tremula			трп
	etc.			
<i>Prunus avium</i> L.		rav	Череша обикновена	чрш
<i>Pseudotsuga menziesii</i> Franco		pme	Зелена дугласка	здгл
<i>Quercus cerris</i> L.		qce	Цер	цр
<i>Quercus ilex</i> L.		qil	Дъб каменен	камдб
<i>Quercus petraea</i> Liebl.		qpe	Дъб зимен (Горун)	здеб
<i>Quercus pubescens</i> Willd.		qpu	Дъб космат	кдб
<i>Quercus robur</i> L.		qro	Дъб летен (обикновен)	лдб
<i>Quercus rubra</i> L.		qru	Дъб червен	чдб
<i>Quercus suber</i> L.		qsu	Дъб корков	кордб
<i>Robinia pseudoacacia</i> L.		rps	Акация бяла	ак
<i>Tilia cordata</i> Mill.		tco	Липа дребнолистна	дрлп
<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.		tpl	Липа едролистна	едлп

Приложение № 2 към чл. 5, ал. 2, т. 1

Минимални изисквания за одобряване на базов източник, предназначен за производство на репродуктивен материал, категоризиран като „материал от идентифициран източник“

I. Базовият източник следва да се разглежда като източник на посевен материал - дървета или насаждения, разположени в един-единствен район на произход. Необходимостта от официална проверка се определя от ИАГ, РДГ и ГСС. Когато посевният материал е предназначен за специфична лесовъдска цел, такава проверка е задължителна.

II. Базовият източник трябва да отговаря на следните критерии:

1. Дървета:

а) отбират се във всички категории гори или извън горски територии;

б) дърветата трябва да притежават добра фенотипна оценка по отношение на правостъбленост, добра производителност, устойчивост към местните условия, пълнодървесност и самоокастреност или да са редки и ценни за вида за съответния район на произход;

в) дърветата да са с добро здравословно състояние.

2. Насаждения:

а) заделят се в млади, средновъзрастни, дозряващи и зрели, чисти и смесени автохтонни и неавтохтонни гори, които плодоносят; в смесените насаждения дървесният вид, за който е определен източникът на репродуктивни материали, трябва да доминира в първия етаж;

б) в границите на района на произход се определят тези насаждения, които растат при добри условия на месторастене, като при маргинални популации и за рядко срещани се видове се допускат изключения;

в) индивидите в насажденията трябва да притежават добре изразени признаци за приспособяване към конкретните екологични условия и да бъдат здрави, без нападения от болести и насекомни вредители.

III. Трябва да се посочат:

1. Районът на произхода, местоположението, надморската височина или диапазонът на надморската височина на мястото, откъдето се събира репродуктивният материал.

2. Дали базовият източник е автохтонен или неавтохтонен, или с неизвестен произход; при неавтохтонен базов източник произходът трябва да се посочи, ако е известен.

Приложение № 3 към чл. 5, ал. 2, т. 2
Минимални изисквания за одобряване на източник,
предназначен за производство на репродуктивен материал,
категоризиран като „селекциониран“

Базовият източник е насаждение за семепроизводство, разположено в определен район на произход, селектирано по фенотипни признаци на ниво популация и регистрирано в националния регистър на горската семепроизводствена база.

I. Базовите източници трябва да отговарят на следните критерии:

1. при силно изразена вертикална и хоризонтална зоналност насажденията трябва да обхващат екотиповото разнообразие на основните лесообразуващи видове с оглед възможността за районирано добиване и използване на репродуктивните материали;

2. заделят се в чисти и в смесени автохтонни и неавтохтонни гори; в смесените насаждения дървесният вид, за който е определен източникът на репродуктивни материали, трябва да доминира в първия етаж;

3. в границите на района на произход се определят тези насаждения, които растат при оптимални условия на месторастене от I до III бонитет; при маргинални популации и за рядко срещани се видове се включват и насаждения от IV и V бонитет.

II. В зависимост от специфичното предназначение на репродуктивния материал при оценяване на насаждението се определя значението на всяко изискване по отношение на:

1. Произход

С помощта на исторически доказателства и горскостопански план трябва да се установи дали насаждението е автохтонно, неавтохтонно или с неизвестен произход, като при неавтохтонен базов източник трябва да се посочи произходът, ако е известен.

2. Изолация

Насаждението трябва да е достатъчно отдалечено от лоши в селекционно отношение насаждения от същия или близкородствен вид или разновидност, които могат да създават хибриди с този вид. Това изискване да се спазва особено стриктно, когато насажденията около автохтонни насаждения са неавтохтонни или с неизвестен произход.

3. Ефективен размер на популацията

Насажденията трябва да включват една или повече групи дървета, равномерно разпределени и достатъчно на брой върху площта с преобладание на индивиди от плюсовата и нормалната селекционна категория, за да се осигури ефективно вътрепопулационно кръстосване (панмиксис). За да се избегнат неблагоприятните последици от близкородствено кръстосване (инбридинг), избраните насаждения трябва да имат достатъчен брой и гъстота на дърветата върху дадена площ.

4. Възраст и развитие

Насажденията трябва да бъдат в средна, дозряваща или зряла възраст, при която е възможна обективна селекционна оценка. Възрастта се определя диференцирано в зависимост от дървесния вид. За най-важните видове, включени в списъка (приложение № 1) по отношение на изискванията по раздел II, т. 3 и 4, се прилага следната таблица:

ботаническо название	Дървесен вид		Минимална възраст (години)	Минимална площ (ха)	Минимален брой дървета в регистрираното насаждение
	абрeвиa- тура	българско наименование			
1	2	3	4	5	6
<i>Abies alba Mill.</i>	aal	Ела бяла	60	1,0	
* <i>Acer platanoides L.</i>	apl	Шестил	30	-	10
* <i>Acer pseudoplatanus L.</i>	aps	Явор обикновен	40	-	10
<i>Alnus glutinosa</i>	agl	Елша черна	40	0,1	
<i>Alnus incana Moench.</i>	ain	Елша бяла	20	0,1	
<i>Betula pendula Ehrh.</i>	bpe	Бреза бяла	25	0,25	
<i>Carpinus betulus L.</i>	cbe	Габър обикновен	40	0,2	
<i>Castanea sativa Mill.</i>	csa	Кестен обикновен	40	0,25	
<i>Fagus sylvatica L.</i>	fsy	Бук обикновен	70	2,5	
<i>Fraxinus angustifolia Vahl</i>	fan	Ясен полски	30	0,25	
* <i>Fraxinus excelsior L.</i>	fex	Ясен планински	30	-	10
<i>Larix decidua Mill.</i>	lde	Лиственица европейска	50	0,2	
<i>Picea abies Krast</i>	pab	Смърч обикновен	60	2,5	
<i>Pinus leucodermis Antoine</i>	ple	Мура черна	60	2,5	
<i>Pinus nigra Arnold</i>	pni	Бор черен	50	1,0	
<i>Pinus sylvestris L.</i>	psy	Бор бял	60	2,5	
* <i>Populus spp</i>	pop	Тополи	15	-	5
* <i>Prunus avium L.</i>	pav	Череша обикновена	20	-	10
<i>Pseudotsuga menziensii Franco</i>	pme	Зелена дугласка	20	0,2	
<i>Quercus cerris L.</i>	qce	Цер	50	1,0	
<i>Quercus petraea Liebl.</i>	qpe	Дъб зимен (Горун)	60	1,0	

<i>Quercus pubescens</i> Willd.	qpu	Дъб космат	50	0,2
<i>Quercus robur</i> L.	qro	Дъб летен (обикновен)	50	0,2
<i>Quercus rubra</i> L.	qru	Дъб червен	30	0,25
<i>Robinia pseudoacacia</i> L.	rps	Акация бяла	15	0,25
<i>Tilia cordata</i> Mill.	tco	Липа дребнолистна	40	0,25
<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	tpl	Липа едрolistна	40	0,25

* Видове с единично участие в насаждение.

5. Еднородност

Насаждението трябва да притежава нормална степен на вариабилност по отношение фенотипната проява на признаците. При необходимост част от нежеланите дървета трябва да се изваждат от състава при провеждане на селекционните сечи.

6. Адаптивност

Индивидите в насажденията трябва да притежават добре изразени признаци за приспособяване към конкретните екологични условия, преобладаващи в района на произход.

7. Здравословно състояние и устойчивост

Дърветата в насажденията трябва да бъдат здрави, без нападения от насекоми вредители и гъбни болести и да бъдат устойчиви при промените в условията на средата. Повреди, нанесени от промишлени замърсявания на атмосферата и почвата, не се вземат под внимание.

8. Производителност

Показателите за производителността на селектираните насаждения трябва да превишават възприетите средни показатели за насаждения, растящи при сходни екологични условия и начин на стопанисване.

9. Качество на дървесината

Качествата на дървесината, включително смолопродуктивността на дърветата, задължително се вземат под внимание, а понякога могат да бъдат решаващи критерии при селекцията.

10. Форма или хабитус

Дърветата в насаждението трябва да притежават особено добри фенотипни характеристики, и по-специално:

- добра правостъбленост и пълнодървесност;
- благоприятен хабитус на разклоняване;
- малък диаметър на клоните и добра самоокастреност;
- вилужните дървета и стъблата с витораслост трябва да са малобройни.

Приложение № 4 към чл. 5, ал. 2, т. 3

Минимални изисквания за одобряване на базов източник, предназначен за производство на репродуктивен материал, категоризиран като „окачествен“

I. Семепроизводствени градини:

1. Видът на градините, тяхното предназначение, начинът на кръстосване, местоположението от гледна точка на изолацията и условията на средата, броят на използваните клонове и схемата за тяхното разположение в градината, както и всички промени в тях подлежат на одобрение и регистрация от ГСС.

2. Селекцията на клоновете или фамилиите, които трябва да бъдат включени в семепроизводствената градина, трябва да отговарят на изискванията, посочени в раздел II, т. 4, 6, 7, 8, 9 и 10 от приложение № 3.

3. Присадките от отделните клонове или фиданките от различните фамилии се засаждат по определена схема, одобрена от ГСС, която позволява тяхното идентифициране.

4. Прореждането в семепроизводствените градини се описва заедно с критериите за селекция, които се използват и които са одобрени от ГСС.

5. Семепроизводствените градини се отглеждат и стопанисват така, че да се постигне максимален ефект по отношение на размера, достъпността и дълговечността на короните на присадките, включително увеличаване количеството на урожая, с което ще се постигнат поставените цели при тяхното създаване. Ако семепроизводствената градина е предназначена за производство на изкуствени хибриди, процентното съдържание на хибридите в репродуктивния материал се определя с помощта на контролно изпитване.

II. Родители на фамилия:

1. Родителите на фамилия се отбират по фенотипни признаци и генетична характеристика, като особено внимание се отделя на изискванията, посочени в раздел II, т. 4, 6, 7, 8, 9 и 10 от приложение № 3, или се селектират след изпитване на тяхната комбинативна способност.

2. Характеристики, като предназначение, начин на кръстосване, метод за опрашване, компоненти, изолация и местоположение, както и всички съществени промени в тях подлежат на одобряване и регистрация от ГСС.

3. Всеки родител, броят и делът на родителите в набора се одобряват и регистрират от ГСС.

4. Когато родителите на фамилии са предназначени за производство на изкуствени хибриди, процентното съдържание на хибридите в партидата репродуктивен материал се определя с помощта на специално контролно изпитване.

III. Клонове:

1. Клоновете се идентифицират по ясни фенотипни признаци, които подлежат на одобряване и регистрация от ГСС.

2. Оценката и качествяването на отделните клонове се установява от опит или се доказва в процеса на достатъчно продължително експериментиране.

3. Родителите на фамилии, които се използват за производство на клоновете, се избират въз основа на изключителните им качества, като специално внимание се обръща на изискванията, посочени в раздел II, т. 4, 6, 7, 8, 9 и 10 от приложение № 3.

4. Клоновете се одобряват от ГСС с ограничения по отношение на максималната възраст и максималния брой на индивидите, които ще се произвеждат от тях.

IV. Клонови колекции:

1. Клоновите колекции се създават върху определена площ от клонове, които отговарят на изискванията, посочени в раздел III, т. 1, 2 и 3.

2. Отделните клонове, броят и делът на съставните клонове в набора, както и методът на селектиране и начинът на получаване се регистрират от ГСС. Всяка колекция трябва да включва в достатъчна степен генетичното разнообразие на вида.

3. Възрастта на колекциите и максималният брой индивиди, които ще се произвеждат от тях, се одобряват от ГСС.

Приложение № 5 към чл. 5, ал. 2, т. 4

Минимални изисквания за одобряване на базов източник, предназначен за производство на репродуктивен материал, категоризиран като „изпитан“

I. Изисквания при провеждане на изпитването:

1. Общи:

а) базовият източник трябва да отговаря на съответните изисквания от приложение № 3 или приложение № 4;

б) подготовката на опитите за одобряване на базовия източник, тяхното залагане, провеждане и интерпретация на получените резултати се извършва съгласно международно приетите стандарти;

в) при сравнително изпитване репродуктивният материал за изпитване трябва да се сравнява с един или по-добре с няколко предварително избрани еталона.

2. Признаци, по които се извършва оценка на опитите:

а) изпитването се подготвя с цел оценка на определени отличителни признаци, които трябва изрично да се посочат при всеки тест;

б) по-голяма тежест се дава на оценките за адаптация, растеж и устойчивост на въздействието на биотичните и абиотичните фактори, като се установява и връзката между тези показатели и конкретните екологични условия в района, където се провежда изпитването.

3. Документи:

а) оторизиран специалист изготвя описание на заложените опити, което съдържа: характеристика на мястото на опита, включително на местоположението, климата, почвите, предишно предназначение, размера на площта, стопанисването, наличие на повреди от биотични и абиотични фактори, което се представя в ГСС;

б) възрастта на източника и резултатите в момента на оценяването се регистрират в ГСС.

4. Залагане на опитите:

а) всички проби от репродуктивния материал се вземат и залагат чрез посев или засаждане и се стопанисват по един и същи начин, доколкото позволява видът на посадъчния материал;

б) всеки опит трябва да съдържа достатъчно количество растения за получаване на достоверни данни след статистическа обработка на получените от измерването материали, за да се извърши оценка на отличителните признаци на всеки изследван компонент.

5. Анализ и валидност на резултатите:

а) данните от опитите се обработват по общоприетите международни статистически методи, а резултатите се представят за всеки изследван признак;

б) осигурява се свободен достъп до използваната при изпитването методология и подробните резултати;

в) трябва да се декларира районът на предполагаемата адаптация в страната, в която е извършено изпитването, и отличителните признаци, които биха могли да ограничат очакваните ползи;

г) когато резултатите от опита покажат, че репродуктивният материал не притежава поне отличителните признаци на базовия източник или на устойчивост към вредители от икономическо значение, подобна на тази на базовия източник, той не се използва.

II. Изисквания към генетичната оценка на компонентите на базовия източник:

1. Генетична оценка на компонентите може да се извършва на следните базови източници: семепроизводствени градини, родители на фамилии, клонове и клонови колекции.

2. За одобряване на базов източник се изисква следната допълнителна документация:

а) характеристика на произхода и родословието на оценяваните компоненти;

б) метод на кръстосване, прилаган при производството на репродуктивен материал, използван при изпитването за оценка.

3. Процедури за изпитване. Спазват се следните изисквания:

а) оценката на генетичната стойност на всеки компонент трябва да се извърши на две или повече места (обекти), като поне в един от случаите условията на месторастене трябва да са близки до предполагаемото използване на репродуктивния материал;

б) преценката на превъзходството на репродуктивния материал се извършва въз основа на тези генетични стойности и специфичния метод на кръстосване;

в) изпитванията за оценка и за генетическата преценка подлежат на одобряване от ГСС.

4. Тълкуване:

а) оцененото превъзходство на репродуктивния материал ще се преценява отново по отношение на отличителен признак или набор от признаци в сравнение с популацията, определена за еталон;

б) изрично се посочва дали оценената генетична стойност на репродуктивния материал отстъпва по някой важен признак на популацията, определена за еталон.

III. Изисквания към сравнителните изпитвания на репродуктивен материал:

1. Проби:

а) пробата от репродуктивен материал за сравнителни изпитвания трябва да е представителна за репродуктивния материал, получен от базовия източник, подлежащ на одобряване;

б) репродуктивният материал за сравнителни изпитвания, произведен по полов път, трябва да е:

- събран в годините на добър цъфтеж и добра плодова и семенна реколта; допуска се изкуствено опрашване;

- събран по начин, осигуряващ представителност на получените проби.

2. Еталони:

а) качествата на еталоните, използвани в изпитването за сравнителни цели, трябва по възможност да са известни от доста време в района, където се провежда изпитването; еталоните трябва да са с доказани полезни за лесовъдската практика качества в момента на започване на изпитването, вкл. и за екологическите условия, за които се очаква издаване на сертификат; еталоните трябва да са взети, доколкото е възможно, от насаждения, избрани по критериите от приложение № 4, или от базов източник, одобрен за производство на материали за изпитване;

б) при сравнителни тестове на изкуствени хибриди към еталоните по възможност трябва да се включат и двата родителски индивида;

в) когато е възможно, трябва да се използват няколко еталона; при оправдана целесъобразност еталоните могат да се заместят от най-подходящия от материала, който се изпитва, или средната величина на компонентите на теста;

г) едни и същи еталони се използват във всички изпитвания в най-широк възможен спектър на условията по места (обекти).

3. Тълкуване:

а) статистически значимото превъзходство в сравнение с еталоните трябва да е доказано при поне един важен отличителен признак;

б) изрично се отбелязва, ако някои признаци, важни от екологическа или икономическа гледна точка, дават значително по-лоши резултати от тези на еталоните и въздействието им следва да се компенсира от благоприятните признаци.

IV. Условно одобрение

Предварителната оценка на резултатите от изпитвания в ранен стадий може да послужи като основа за условно одобрение на източника за репродуктивни материали. Искания за признаване на превъзходство въз основа на ранни оценки се извършват максимум след 10 години.

V. Ранни изпитвания

Изпитванията, извършени в разсадници, оранжерии и лаборатории, могат да се приемат от ГСС за условно или окончателно одобрение след доказване на тясна корелация между оценените характерни черти и отличителни признаци, които обикновено се оценяват при изпитване в горска среда. Други изпитвани признаци трябва да отговарят на изискванията, посочени в раздел III.

Приложение № 6 към чл. 7, ал. 7 **ПАСПОРТ на кандидателитно дърво (КЕД)**

Инициали и номер на селектираното дърво	Дървесен вид	Подбрано от:
.....	.....	_____
.....		на: _____
		(дата)

Регистрационен № на базовия източник или идентификационен код на района на произход:

.....					
РДГ	.....	Собственик	.....		
Местност	.....	Местоположение в насаждението	.....		
Район на дейност на ДГС/ДЛС	.....	Месторастене	.....		
Отдел, подотдел или кад. № на имот (за неинвентаризирана площ по ЗГ)	.....	Бонитет на насаждението	.....		
Селекционна характеристика					
1. Ботаническо наименование	.....	6. Дължина на са-моокастр. част	.....		
2. Произход	.....	7. Обиколка на 1,3 м	.....		
3. Възраст	.....ГОД.	8. Диаметър на 1,3 м	.....		
4. Височина	.....М	9. Категория на КЕД	.....		
5. Дължина на короната	.....М	10. Принцип на отбора	.....		
11. Клас на стъблото	1 силно господстващ	2 господстващ	3 преобладава	4 средностоящ	5 долно
12. Форма на стъблото	1 едностъб. правост.	2 правост. вилужно	3 леко дъгов. извито	4 с малки кривини	5 криво

13. Качество на стъблото	1 пълнодървесно	2 слабосбежис то	3 силносбежисто	4 виторасло	5 с во
14. Ширина на короната	1 много тясна	2 тясна	3 средна	4 широка	5 мно
15. Форма на короната	1 пирамидална	2 букетовидна	3 метловидна	4 кълбовидна	5 едн
16. Клонистост	1 мн. фина	2 фина	3 средна	4 груба	5 мн.
17. Ъгъл на клоните	1 силно възходящ	2 възходящ	3 хоризонтален	4 низходящ	5 сил
18. Самоокастрияне	1 мн. добро	2 добро	3 средно	4 лошо	5 мн.
19. Кора	1 мн. фина	2 фина	3 нормална	4 груба	5 мн.

Други типични белези:

_____

_____

_____

Надморска височина: _____ м; Среден размер на валежите _____ мм/год. _____ мм/вегетац. период

Средна годишна температура _____ °С/год. _____ °С/вегетац. период

Горскорастителна област: _____ Горскорастителен пояс _____

Горскорастителен подпояс _____

Основна скала _____ Вид почва _____

Почвен тип _____

Растителност: _____

Обща характеристика на месторастенето:

Описание на насаждението, вкл. предисторията:

20. Изоензимен анализ

	Ензимна система		
	Генотип	Хомозиготи	Хетерозиготи
ACO-A			
AP-A			
GOT-A			
GOT-B			
GOT-C			
IDH-A			
IDH-B			
MNR-A			
MDH-A			
MDH-C			
PGM-A			

PGM-B

6-PGDH-A

6-PGDH-B

PGI-A

PGI-B

Степен на хетерозиготност

Съставили: 1. .... (представител на ГСС)

2. .... (представител на РДГ)

3. .... (представител на собственика)

Приложение № 7 към чл. 9, ал. 1

Изисквания при създаване на вегетативни и генеративни семепроизводствени градини

1. Избор на място:

а) да бъде на разстояние не по-малко от 300 - 500 м от насаждения от същия дървесен вид, за да се избегне генетично замърсяване;

б) да бъде леснодостъпно, в близост до пътната мрежа, с равен или слабо наклонен терен (до 5о);

в) почвите не трябва да бъдат много богати, тежки и глинести;

г) да отговаря на наследствено обусловените изисквания на съответния вид към комплекса от екологични условия: температура, влага, светлина и богатство на почвата;

д) да бъде защитено от силни и постоянно духащи ветрове, да няма екстремни температурни амплитуди;

е) за осигуряване на по-добра изолация срещу налет на полен от всички страни се създава пояс от бързорастящи видове с гъста корона.

2. Определяне броя на клоновете:

а) минималният брой на клонове във вегетативната семепроизводствена градина от първо стъпало е 40, с което се увеличава генетичният потенциал и се осигурява възможността след проверка на клоновете тя да се превърне в семепроизводствена градина от второ стъпало от типа „постепенна едновременна“;

б) броят на клонове в градините от второ стъпало е не по-малък от 25 - 30 бр., като предпочитание се дава на тези, които след изпитване на комбинативната и генеративната способност на включените в семепроизводствените градини от първо стъпало клонове и фенологичните наблюдения показват най-добри резултати.

3. Отглеждане на подложки за присаждане:

а) фиданките, които се ползват за подложки, да са от дървесен вид, който осигурява добра съвместимост с присадника (калема);

б) фиданките трябва да бъдат здрави, жизнени и без повреди;

в) възрастта на подложките зависи от дървесния вид и мястото на отглеждане и се определя от периода, за който дебелината на връхния леторасъл, върху който ще се присажда, може да достигне диаметър над 7 мм;

г) използват се фиданки със свободна и несвободна коренова система.

4. Добив и съхраняване на растителен материал за вегетативно размножаване:

а) клоните за калеми са с дължина 30 - 40 см и се добиват през месеците февруари и март, т.е. преди началото на вегетация, от връхната част на короната в зоната, където се залагат женските генеративни пъпки;

б) клоните се съхраняват в сняг или хладилник, поставени в найлонови пликове и вани с вода при температура 1 - 2 °С;

в) по време на съхранението се поддържа относителна влажност на въздуха 80 - 90 %.

5. Присаждане:

а) основният метод за присаждане е копулация и се свежда до съединяване на:

- сърцевина върху дървесина;
- сърцевина върху камбий;
- камбий върху камбий;

б) методите и сезоните на присаждане да са съобразени с биологичните изисквания на дървесния вид;

в) грижи за присадките:

- премахване на превръзката, след като леторасълът на калема достигне 3 - 4 см;

- отстраняване на връхния леторасъл на подложката: извършва се съобразно биологичните изисквания на вида;

- редуциране на короната на подложката се извършва през първата година за бързорастящите видове (б. бор, ч. бор) и през следващите 2 - 4 години за бавнорастящите видове (бяла ела, обикновен смърч и др.).

6. Изготвяне на схема за разположение на присадките във вегетативната и фиданките в генеративната семепроизводствена градина:

а) присадките от един и същ клон и фиданките от потомството на едно майчино дърво, включително тези от една и съща популация, трябва да бъдат максимално отдалечени една от друга (минимум 30 м), за да се избегне близкородствено кръстосване;

б) използва се блокова схема или случайно разположение;

в) разстоянието между присадките или фиданките е от 6/6 до 12/12 м.

7. Отгледните грижи се свеждат до:

а) формиране на короните;

б) стимулиране на генеративния процес чрез подходящи агротехнически мероприятия;

в) поддържане на добро здравословно състояние.

Приложение № 8 към чл. 13, ал. 4

Изисквания за създаване на маточници от тополи, върби и платани

1. Площта трябва да бъде близо до водоизточник върху богати алувиални почви.

2. Създават се с резници или вегетативни фиданки, като времето за вкореняване на резниците и засаждане на фиданките се определя в зависимост от климатичните условия.

3. Схемата на засаждане може да бъде редова при разстояния 1,50 - 1,70 x 0,08 - 0,15 м или лентова с 2 - 3 реда и разстояния 0,70 x 0,25 x 0,10 - 0,15 м.

4. Поливането и подхранването на маточниците се извършва през вегетационния период.

5. Срокът за използване на маточниците зависи от вида, респективно клона. За черните тополи той е 10 - 15 г., за евро-американските тополи, върбите и платаните - до 10 г., за делтоидните и балзамичните тополи - до 8 г., и за белите и сивите тополи - до 4 г.

6. За производство на резници се използват само ниски маточници.

Приложение № 9 към чл. 13, ал. 8

Собственик .....

Район на дейност на ДГС/ДЛС .....

Обект (горски разсадник) _____

Отдел, подотдел или кад. № на имот _____

ПРЕБРОИТЕЛНА ВЕДОМОСТ №...

за инвентаризация на тополови, върбови и други маточници, извършена

на _____ 20__ г.

1. Дата на засаждането _____ и възраст на маточника _____ г.

2. Разположение на растенията (пънчетата):

а) редове

бр.

б) разстояние между редовете

м

в) разстояние в редовете

м

3. Размери на участъка: дължина _____ м, ширина _____ м, площ _____ дка.

4. Засадени фиданки: в 1 дка _____ бр.; на цялата площ _____ бр.

№ по ред	Дървесен вид, сорт, клон, култивар	№ на реда	Брой на растенията в реда общо	в т. ч. годни	Налични леторасли, бр.	Може да се добият резници (калеми, пъпки), бр.
1	2	3	4	5	6	7

Всичко

Извършил инвентаризацията: .....

Приложение № 10 към чл. 13, ал. 8

ОБОБЩИТЕЛЕН ПРОТОКОЛ № _____

от _____ 20__ г.

за инвентаризация на тополови, върбови и други маточници
по състоянието им към _____ 20__ г.

Долуподписаните (име, длъжност) _____

извършихме инвентаризиране на маточници в обект _____

Район на дейност на ДГС/ДЛС ....., собственост на _____

и установихме следното:

№ по ред	Дървесен вид, сорт, култивар, клон	Площ, дка	Възраст на маточника, год.	Засадени резници или фиданки, бр.	Налични растения (пънчета), бр.	Налични леторасли, бр.	Може да се добият резници (калеми), бр.
1	2	3	4	5	6	7	8

--

Обобщил инвентаризацията: .....

Приложение № 11 към чл. 16, ал. 1
РЕГИСТЪР НА ГОРСКАТА СЕМЕПРОИЗВОДСВЕНА БАЗА

Част А

Структура на регистъра на ГСБ

Дървесни видове и хибриди (аббревиатура)		Регистрационен № на източника от ГСБ	Вид базов източник	За добив на ГРМ от категория	Площ (ха), бр. дървета	Възраст (години)	Собственост	Протокол (дата)	Горскостопанен план и програма (години)
бълг.	лат.								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Част Б

Правила за попълване на отделните колони на регистъра на горската семепроизводствена база, представен в част А от това приложение

1. Видовете по приложение № 1 трябва да бъдат подредени в списъка по азбучен ред (колона 1) и за всеки вид по райони на произход, категории репродуктивни материали (колона 5), като се започне от „идентифициран“, следват „селекциониран“, „окачествен“ и „изпитан“. При „окачествен“ редът на подреждане е, както следва: семепроизводствени градини, родители на фамилия, клонове и клонови колекции, докато при „изпитан“ семепроизводствените насаждения предхождат семепроизводствените градини.

2. Отделните колони трябва да бъдат попълвани съгласно стандартния ред и кодиране на информацията, както е посочено в таблицата по-долу.

3. Колони 1 и 2 от част А трябва да бъдат попълвани в съответствие с аббревиатурите на ботаническото име на дървесните видове и хибриди, както е посочено в приложение № 1.

4. Видовете по чл. 2, ал. 3 (които не са включени в приложение № 1) се подреждат в самостоятелен раздел след видовете по приложение № 1, като се спазва редът на т. 1 и 2.

Колона на

Тип данни

Информация за попълване

регистъра, както е посочено в част А

1	Абревиатура	Абревиатура на дървесния вид на български език	
2	Абревиатура	Абревиатура на дървесния вид на латински език	
3	Код за идентифициране	Регистрационен номер според приложение № 19	
4	Код	Източници на посевен материал:	1
		Насаждения за семепроизводство:	2
		Семепроизводствени градини:	3
		Родители на фамилия:	4
		Клонове:	5
		Клонови колекции:	6
5	Код	Идентифициран:	1
		Селекциониран:	2
		Окачествен:	3
		Изпитан (<i>чрез генетическа оценка/чрез сравнителни потомствени опити/условно изпитан да се посочат в колона 21</i>)	4
6	Хектари	За смесените насаждения, където не е възможно да се определи действителната площ на видовете, трябва да се посочи броят на насажденията, а след цифрата се изписва буквата Т.	
7	Години	Възраст в години	
8	Код	1 – държавна	
		2 – частна	
		3 – общинска	
		4 – на религиозни организации	
		5 – кооперации	
		6 – училища	
		7 – МОСВ	
		8 – други юридически лица	
9	Дата	Датата на протокола, с който е одобрен базовият източник	
10	Година	Годината, в която е извършена последната инвентаризация на	

Колона на регистъра, както е посочено в част А	Тип данни	Информация за попълване	
11	Текст	територии (ако е горска територия)	
12	Текст	Името на собственика на базовия източник	
13	Номер	Име на ДГС/ДЛС	
14	Текст	Номер и буква на стопанска единица, в която се намира базовия източник (действащият горскостопански план или програма, или кадастрален план)	
15	Текст	Име на местността и име на землището, в които е разположен източник	
16	Градуси и минути	Изразени в псевдодесетичен формат – например 56° 3127 N се означава 56.3127 N; точно или приблизително	
17	Градуси и минути	Изразени в псевдодесетичен формат; точно или приблизително	
18	Метри	запад от Гринуич	
19	Код	Точно или приблизително	
20	Код	Изток	И
21	Код	Запад	З
22	Код	Север	С
23	Код	Юг	Ю
24	Код	Преходните изложения се обозначават с комбинация на буквите на основните посоки	
25	Код	Автохтонен	1
26	Код	Неавтохтонен	2
27	Код	Неизвестен	3
28	Текст	Да се посочи първоначалният произход на базовия източник, ако е посочен като неавтохтонен/неместен	
29	Код	Многофункционално горско стопанство:	1
30	Код	Други специфични цели/да се посочат	2

Приложение № 12 към чл. 16, ал. 2, т. 1

КАРНЕТ

за характеристика и оценка на предложения източник на горски репродуктивни ресурси

Част А

КАРНЕТ

Част I

За характеристика и оценка на дървета, предложени за източник за производство на репродуктивни ресурси от категория „идентифициран“

Дървесен вид (ботаническо име).....

РДГ

.....

Район на дейност на ДГС/ДЛС	.....
Местност, землище	.....
Отдел(и), подотдел(и) или кад.	.....
№ на имота	.....
Собственик	.....

Характеристика на източника:

1. Брой дървета .....

2. Произход:

Автохтонен   Неавтохтонен   Неизвестен

3. Възраст (год.) .....

4. Разположение на терена:

Единични дървета, равномерно разположени в насаждение

Група (групи) дървета в насаждение

Единични дървета извън насаждения

Група (групи) дървета извън насаждения

5. Местоположение:

· Горскорастителна област ..... подобласт .....

· Горскорастителен подпояс .....

· Тип месторастене .....

· Надморска височина ....., изложение ....., наклон .....

· Географско положение г.д. ...., Г.Ш. ....

6. Здравословно състояние и устойчивост .....

7. Адаптивност към условията в района на произхода

Други типични белези: .....

Избрано на ..... г.

От

Част II

За характеристика и оценка на насаждение, предложено за източник за производство на от категория „идентифициран“

РДГ ..... Район на дейност на ДГС/ДЛС .....

Собственост на .....

ГСП .....год. Местност..... Землище .....

Отдел(и), подотдел(и) или кад. № на имота .....

Дървесен вид:

Българско название	Латинско название	Участие в ха
--------------------	-------------------	--------------

Характеристика на източника:

Отдел, подотдел,	Строеж	Състояние	Възраст	Пълнота	Ср. Н	D _{1.3}	Бонитет	Запас м ³ /ха
---------------------	--------	-----------	---------	---------	-------	------------------	---------	-----------------------------

кад. №
на имота

1. Район на произход: .....

2. Произход:

Автохтонен []

Неавтохтонен []

Неизвестен []

3. Местоположение:

· Горскорастителна област ....., подобласт .....

· Горскорастителен подпояс .....

· Тип месторастене .....

· Надморска височина ....., изложение ....., наклон.....

· Географско положение г.д. ...., Г.Ш. ....

4. Здравословно състояние и устойчивост .....

5. Адаптивност към условията в района на произхода .....

Други типични белези: .....

Избрано на ..... г.

От .....

Част Б

КАРNET

**За характеристика и оценка на насаждение, предложено за източник за производство на
от категория „селекциониран“**

РДГ ..... Район на дейност на ДГС/ДЛС .....

Собственост на .....

ГСП ..... год. Местност ..... Землище .....

Отдел/подотдел/или кад. № на имота..... Обща площ .....

Избран дървесен вид:

Българско название	Латинско название	Участие в ха
--------------------	-------------------	--------------

I. Характеристика на източника:

Вид на източника	Състав	Произход	Възраст (год.)	Пълнота	Ср. Н (м)	D _{1.3} (см)	Бонитет	Запас м ³ /ха
------------------	--------	----------	----------------	---------	-----------	-----------------------	---------	--------------------------

1. Разположение: Район на произход .....

· Горскорастителна област ....., подобласт .....

· Горскорастителен подпояс .....

· Тип месторастене ....., надморска височина ....., изложение ....., наклон .....

2. Географско положение г.д. ...., Г.Ш. ....
3. Почва ....., основна скала .....
4. Температура – ср. год. .... °С; мин. .... °С; макс. ....
5. Вегетационен период($T \text{ } ^\circ\text{C} > 10 \text{ } ^\circ\text{C}$) – от ..... до .....
6. Годишни валежи .....
7. Здравословно състояние и устойчивост .....
8. Адаптивност към условията в района на произхода .....

II. Оценка:

Форма на стъблото(а): (1) едностъблено и правостъблено; (2) едностъблено с малки кривини; (3) дву- правостъблени; (4) дву- или няколкостъблени с малки кривини; (5) кривостъблени.

Дължина на стъблото: (1) много дълго; (2) дълго; (3) средно; (4) късо; (5) много късо.

Витораслост: (1) липсва; (2) незначително; (3) значително; (4) често; (5) много често.

Вилужност: (1) липсва; (2) незначително; (3) значително; (4) често; (5) много често.

Клони: (1) много фини; (2) фини; (3) средни; (4) груби; (5) много груби.

Водни летораст: (1) няма; (2) незначително; (3) значително; (4) често; (5) много често.

Самоокастрияне: (1) много добро; (2) добро; (3) средно; (4) лошо; (5) много лошо.

Форма на короната: (1) много тясна; (2) тясна; (3) средно широка; (4) широка; (5) с особена форма.

Кора: (1) много фина; (2) фина; (3) средна; (4) груба; (5) много груба.

Качество на дървесината: (1) много добро; (2) добро; (3) средно; (4) дефектна; (5) отлупвания.

Изоляция (отдалеченост) от некачествени за кръстосване насаждения от същия вид:

( ) до 400 м

( ) 400 – 500 м

( ) над 500

Избрано на .....г.

От .....

Приложение № 13 към чл. 16, ал. 2, т. 3 (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.)

Одобрил,

Изпълнителен директор на ИАГ:

ПРОТОКОЛ за одобряване (отмяна) на базов източник за горски репродуктивни материали Днес ....., година в гр.(с)

....., област ....., комисия в състав:

1. .... – председател, представител на ГСС
2. .... – член, представител на ЛЗС
3. .... – член, представител на РДГ
4. .... – член, представител на собственика
5. .... – член, представител на лицето, извършващо горскостопанското планиране,

след като проучи по ГСП (програма), обходи на терена и изготви оценка на предложените за одобряване (отмяна) базови източници на горски репродуктивни материали,

РЕШИ:

Предложените (заявените) базови източници отговарят (не отговарят) на изискванията.

Комисията

ПРЕДЛАГА:

1. Следните източници на горски репродуктивни материали в района на РДГ .....

ДГС/ДЛС ....., собственост на ....., да бъдат категоризирани и регистрирани в регистъра на горската семепроизводствена база, с таксационни характеристики по ГСП (програма или карнет за характеристиката на БИ) от ..... година, а именно:

№	Вид на източника	Собственост	Местност (землище)	Отдел, подотдел, дел, кад. № на имота	Местоположение	Площ (ха)	Състав	Произход	Възраст	За добиване на репродуктивни материали (дървесен вид и категория)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

В т.ч. новоприети източници:

Всичко..... ха.

2. Следните базови източници на горски репродуктивни материали в района на РДГ ....., ДГС/ДЛС ....., собственост на ....., с таксационни характеристики по ГСП (програма или карнет за характеристика на БИ) от ..... година да бъдат отменени и заличени от регистъра на ГСБ:

№	Вид на източника	Собственост	Местност (землище)	Отдел, подотдел	Площ (ха)	Състав	Произход	Възраст	За добиване на репродуктивни материали (дървесен вид и категория)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Настоящият протокол се състави в 5 (пет) екземпляра и влиза в сила след одобряването му от ИАГ. Приложение: карнет(и) за характеристика и оценка на източника на горски репродуктивни материали. Комисия: 1. 2. 3. 4. 5.

Приложение № 14 към чл. 16, ал. 3

ПАСПОРТ на базов източник на горски репродуктивни материали от категория ....., одобрен с протокол от ....., по ГСП (програма или карнет за характеристика на БИ) от ..... г. РДГ ....., район на дейност на ДГС/ДЛС....., собственост на

Рег. № ..... отдел, землище местност г. г. н. вис., изложение наклон ширина дължина

на подотдел, ... имот № ..... М

.....

Обща площ	дърв. вид	участие	редуцирана площ,	възраст	ср. Н,	D _{1,3}	пълнота	запас	бонитет	произход
.....	.....	.....	брой	год.	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ха					м	см		м ³ /ха		
			.....							

вид почва	вид основна скала	тип месторастене	продълж. на вегет. период	температура ср. год.	min	max	годишни валежи
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....ММ

обявени кандидателитни дървета (КЕД)

Събрани или добити горски репродуктивни материали				
Дата и година	Вид горски репродуктивен материал	Количество	Основен сертификат, № и дата	Забележки

Стопански мероприятия										
Предвидено по ГСП (програма)		Одобрени планове за ползване			Маркирана ст. маса		Проведени сечи			
вид сеч	стояща маса, м ³	година	вид сеч	м ³	година	м ³	проверил	година	м ³	проверил

Приложение № 15 към чл. 17, ал. 1

Съдържание на регистрационния номер на одобрен базов източник

Регистрационният номер на базовия източник е число с четиринадесет позиции със следните обозначения:

Регистриращ орган	Идентификационен код на района на произход	Код на записване на одобрения източник в регистъра на ГСБ по дървесни видове	Код на произхода на дървостоя	Код на вида базов източник
-------------------	--	--	-------------------------------	----------------------------

1. Първата позиция обозначава кода на органа, осъществил регистрацията на базовия източник

Код Наименование на органа, осъществил регистрацията

C01 Горска семеконтролна станция - гр. София

C02 Горска семеконтролна станция - гр. Пловдив

2. В следващите шест позиции се обозначава кодът на района на произход, който се състои от:

а) код на дървесния вид - изписва се абривиатурата на латински език на съответния дървесен вид съгласно Регламент (ЕО) № 1597/2002 на ЕК от 6 септември 2002 г. относно определяне на подробни правила за прилагане на Директива 1999/105/ЕО на Съвета по отношение на образеца на националните списъци на базов източник, предназначен за производство на горски репродуктивен материал

Код	Ботаническо наименование	Вариетет/вид	Българско наименование
(абривиатура)			
AAL	<i>Abies alba</i> Mill.		Ела бяла
ACE	<i>Abies cephalonica</i> Loud.		Ела гръцка
AGR	<i>Abies grandis</i> Lindl.		Ела гигантска
API	<i>Abies pinsapo</i> Boiss.		Ела испанска
APL	<i>Acer platanoides</i> L.		Шестил
APS	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.		Явор обикновен
AGL	<i>Alnus glutinosa</i> Gaertn.		Елша черна
AIN	<i>Alnus incana</i> Moench.		Елша бяла
BPE	<i>Betula pendula</i> Roth.		Бреза бяла
BPU	<i>Betula pubescens</i> Ehrh.		Бреза пубесценс
CBE	<i>Carpinus betulus</i> L.		Габър обикновен
CSA	<i>Castanea sativa</i> Mill.		Кестен обикновен
CAT	<i>Cedrus atlantica</i> Carr.		Кедър атласки
CLI	<i>Cedrus libani</i> A. Richard		Кедър ливански
FSY	<i>Fagus sylvatica</i> L.		Бук обикновен
FAN	<i>Fraxinus angustifolia</i> Vahl.		Ясен полски
FEX	<i>Fraxinus excelsior</i> L.		Ясен планински
LDE	<i>Larix decidua</i> Mill.		Лиственица европейска
LEU	<i>Larix x eurolepis</i> Henry		Лиственица хибридна
LKA	<i>Larix kaempferi</i> Carr.		Лиственица японска
LSI	<i>Larix sibirica</i> Ledeb.		Лиственица сибирска
PAB	<i>Picea abies</i> Karst.		Смърч обикновен
PSI	<i>Picea sitchensis</i> Carr.		Смърч ситков
PBR	<i>Pinus brutia</i> Ten.		Бор brutски

Код (аббревиатура)	Ботаническо наименование	Вариетет/вид	Българско наименование
PCA	<i>Pinus canariensis</i> C. Smith		Бор канарски
PCE	<i>Pinus cembra</i> L.		Бор европейски
PCO	<i>Pinus contorta</i> Loud.		Бор конторта
PHA	<i>Pinus halepensis</i> Mill.		Бор алепски
PLE	<i>Pinus leucodermis</i> Antoine		Мура черна
PNI	<i>Pinus nigra</i> Arnold	var. austriaca	Бор черен
		var. calabrica	
		var. corsicana	
		var. maritima	
		var. clusiana	
PPA	<i>Pinus pinaster</i> Ait.		Бор морски
PPE	<i>Pinus pinea</i> L.		Пиния
PRA	<i>Pinus radiata</i> D. Don		Бор лъчист
PSY	<i>Pinus sylvestris</i> L.		Бор бял
POP	<i>Populus</i> spp. and artificial hybrids between those species	alba	Тополи и техните изкуствени хибриди
		canadensis	
		nigra	
		tremula	
		etc.	
PAV	<i>Prunus avium</i> L.		Череша обикновена
PME	<i>Pseudotsuga menziesii</i> Franco		Зелена дугласка
QCE	<i>Quercus cerris</i> L.		Цер
QIL	<i>Quercus ilex</i> L.		Дъб каменен
QPE	<i>Quercus petraea</i> Liebl.		Дъб зимен (Горун)
QPU	<i>Quercus pubescens</i> Willd.		Дъб космат
QRO	<i>Quercus robur</i> L.		Дъб летен (обикновен)
QRU	<i>Quercus rubra</i> L.		Дъб червен
QSU	<i>Quercus suber</i> L.		Дъб корков
RPS	<i>Robinia pseudoacacia</i> L.		Акация бяла
TCO	<i>Tilia cordata</i> Mill.		Липа дребнолистна
TPL	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.		Липа едролистна

б) код на горскорастителната подобласт

Код	Наименование	Код	Наименование
01	Северна България	09	Горна Тракия
02	Лудогорие	10	Източна Стара планина
03	Шуменско-Провадийски плата	11	Варненско-Бургаско Черноморие
04	Добруджанско Черноморие	12	Пиринска
05	Краищенско-Ихтиманска	13	Ардинска

06	Осогово	14	Долна Марица
07	Рила	15	Странджа
08	Западни Родопи	16	Странджанско Черноморие

в) код на горскорастителния подпояс

Код Наименование

1 Заливни и крайречни гори 2 Ксеротермични и кораволистни дъбови гори 3 Равнинно-хълмисти дъбови гори 4 Хълмисто-предпланински смесени широколистни гори 5 Нископланински гори от горун, бук, ела 6 Среднопланински гори от бук, ела и смърч 7 Горнопланински смърчови гори 8 Високопланински гори от субалпийски смърч и мури. Районът на произход носи името на съответната горскорастителна подобласт. Когато в документите се изписва само кодът на района на произход, зад него в скоби се изписва наименованието на съответната горскорастителна подобласт (район на произход). Например: AAL077 (Рила). 3. В следващите три позиции от 001 до 999 се обозначава кодът на записване на одобрения източник в регистъра на горската семепроизводствена база по дървесни видове. 4. Код, обозначаващ произхода на дървостоя на базовия източник.

Код Произход

1 Автохтонен 2 Неавтохтонен 3 Неизвестен 5. Код на вида базов източник

Код Вид базов източник

1 Източник на посевен материал 2 Семепроизводствено насаждение 3 Семепроизводствена градина 4 Родители на фамилия 5 Клон 6 Клонова колекция

Приложение № 16 към чл. 17, ал. 2 НАЦИОНАЛЕН СПИСЪК НА ОДОБРЕНИТЕ БАЗОВИ ИЗТОЧНИЦИ

Част А

Структура на националния списък на одобрените базови източници

А	Б	В	Г	Местоположение на базовия източник			
				Д	Е	Ж	З
Страна	Дървесни видове и хибриди	Категория и репродуктивни материали	Регистрационен номер според регистъра на горската семепроизводствена база или идентификационен код на района на произход	местоположение: име или прието име на местонахождението	географска ширина	географ- ска дъл- жина	надмор- височ

Част Б

Правила за попълване на отделните колони на обобщения списък на одобрените базови източници, представен в част А от това приложение

1. Видовете трябва да бъдат подредени в списъка по азбучен ред (колона Б) и за всеки вид по категории репродуктивни материали (колона В), като се започне от „идентифициран“, следват „селекциониран“, „окачествен“ и „изпитан“. При „окачествен“ редът на подреждане е, както следва: семепроизводствени градини, родители на фамилия, клонове и клонови колекции, докато при „изпитан“ насажденията за семепроизводство предхождат семепроизводствените градини.

2. Отделните колони трябва да бъдат попълвани съгласно стандартния ред и кодиране на информацията, както е посочено в таблицата по-долу.

3. Колона Б от част А трябва да бъде попълвана в съответствие с абривиатурите на ботаническото име на дървесните видове и хибриди, както е посочено в приложение № 1.

Колона на обобщения списък, както е посочено в част А	Тип данни	Информация за попълване
А	Абревиатура	Абревиатура на страната
Б	Абревиатура	Виж т. 3 от това приложение. Вариететите на <i>Pinus nigra</i> и <i>Populus spp.</i> да се посочат в колона О
В	Код	Идентифициран: 1
		Селекциониран: 2
		Окачествен: 3
		Изпитан (<i>чрез генетическа оценка/чрез</i> 4 <i>сравнителни потомствени опити/условно</i> <i>изпитан</i> да се посочат в колона О)
Г	Код за идентифициране	Регистрационен номер според регистъра на горската семепроизводствена база за категориите „окачествен“ и „изпитан“ или идентификационен код на района на произход за категориите „идентифициран“ и „селекциониран“
Д	Текст	Име на местоположението на базовия източник или където това е невъзможно, например за клонове и клонови колекции, приетото име на местонахождението им
Е	Градуси и минути	Изразени в псевдодесетичен формат – например 56° 31'27 N се изписва като 56.31'27N; точно или приблизително
Ж	Градуси и минути	Изразени в псевдодесетичен формат; точно или приблизително; на изток или запад от Гринуич

З	Метри	Точно или приблизително	
И	Код	Източници на посевен материал: 1	
		Насаждения за семепроизводство: 2	
		Семепроизводствени градини: 3	
		Родители на фамилия:	4
		Клонове:	5
		Клонови колекции:	6
К	Хектари	За смесените насаждения, където не е възможно да се определи действителната площ на видовете, трябва да се посочи броят на дърветата, а след цифрата се изписва буквата Т	
Л	Код	Автохтонен	1
		Неавтохтонен	2
		Неизвестен:	3
М	Текст	Да се посочи първопроизходът на базовия източник, ако в колона Л е посочен като неавтохтонен/неместен	
Н	Код	Многофункционално горско стопанство: 1	
		Други специфични цели (да се посочат в колона О):	2
О	Текст	Друга информация (виж колони Б, В и Н)	

Колона, която не може да се попълни, се вписва НА, което показва, че информацията не е налична, за разлика от случаите, когато колоната е празна, което означава липса на информация. Колоните Е, Ж, З и К не трябва да се попълват за базов източник от вида родители на фамилия, клонове и клонови колекции.

Приложение № 17 към чл. 30, ал. 4

СВЕДЕНИЕ за цъфтежа на дървесните и храстовите видове през .....г. в района на ГСС

№	Дървесен вид	Район на произход	Надморска височина	Бал на цъфтеж	Забележка
по			(диапазон)	по Каппер	
ред			I. Иглолистни		

... ..

... ..

II. Широколистни

... ..

... ..

III. Храсти

... ..

... ..

Изготвил: ..... Директор на ГСС: .....

**Приложение № 18 към чл. 30, ал. 4
СВЕДЕНИЕ за плодоносенето през ..... г. в района на ГСС**

№ по ред	Дървесен вид	Район на произход	Надморска височина (диапазон)	Фенологична оценка	
				Бал на семеносене по Каппер (за насаждения, определени за източници на репродуктивен материал)	Степен на плодоносене по Корчагин (за отделни дървета)

I. Иглолистни

... ..

... ..

II. Широколистни

... ..

... ..

III. Храсти

... ..

... ..

Изготвил: ..... Директор на ГСС: .....

**Приложение № 19 към чл. 31, ал. 2, т. 1, букви „а" и „б", т. 2,
буква „б"**

Част А

**Скала за окомерна оценка на цъфтежа и семеносенето на
горски дървесни и храстови видове**

(по В. Каппер)

Бал на

Характеристика на бала

цъфтеж и

семеносене

За дървесни видове:

- 0 Липсват цъфтеж и реколта.
- 1 Много слаби цъфтеж и реколта (цветовете, шишарките или плодовете са в малко количество на дърветата, растящи по периферията на насажденията, или по единични дървета).
- 2 Слаби цъфтеж и реколта (наблюдава се равномерно цъфтене и плодоносене на свободнорастящите дървета и на тези по периферията на насаждението, семеносенето във вътрешността на насажденията е слабо).
- 3 Средни цъфтеж и реколта (значителен цъфтеж и плодоносене на свободнорастящите дървета и на тези по периферията на насажденията, а вътре в тях се наблюдават задоволителни цъфтеж и плодоносене).
- 4 Добри цъфтеж и реколта (цъфтежът и плодоносенето на свободнорастящите дървета и на тези по периферията на насажденията са обилни и добри в средновъзрастните и зрелите насаждения).
- 5 Много добри цъфтеж и реколта (обилен цъфтеж и плодоносене на свободностоящите дървета и на дърветата, растящи по периферията, а също в средновъзрастните и зрелите насаждения).

За храстови видове:

- 1 Слаби цъфтеж и плодоносене (цветове и плодове се срещат единично).
- 2 Средни цъфтеж и плодоносене (цветове и плодове има по около половината екземпляри в достатъчно количество).
- 3 Добри цъфтеж и плодоносене (значителна част или почти всички храсти цъфтят и плодоносят).

Част Б

Скала за окомерна оценка на плодоносенето при отделни дървета

(по Корчагин)

Степен на	Характер на разположение на шишарките или плодовете върху дърветата
<u>плодоносене</u>	
бал градация	
0	<i>Липсва</i> Няма шишарки или плодове по дърветата, не се наблюдават и с бинокъл.
1	<i>Много малка</i> Единични плодове или шишарки на отделни клони в горната и средната част на короната, предимно от южната страна (при смърча и елата шишарките са разположени главно в най-горната част на короната).
2	<i>Малка</i> Незначително количество шишарки или плодове върху малко клони, предимно в горната част на короната, особено от южната страна (при смърча и елата в средната част на короната има единични шишарки).
3	<i>Средна</i> Средно количество плодове или шишарки, разположени равномерно или на групи върху значителен брой клони в горната и средната част на короната, особено от южната страна (при смърча и елата в средната

част на короната те са в малко количество).

- 4 *Голяма* Много шишарки върху преобладаваща част от клоните в горната и средната част на короната – при смърча и елата шишарките са особено много във връхната част на короната, където те се разполагат на групи (при смърча – в гроздове по 5 – 10 броя), а в средната част шишарките са сравнително по-малко; при широколистните видове плодовете са по протежение почти на цялата корона, особено от южната страна.
- 5 *Много голяма* Много шишарки или плодове по всички клони в характерните части на короната: при широколистните видове – по цялата корона и особено от южната страна; при смърча и елата – главно в горната част и върха, но и в средната част на короната, при смърча – и на гроздове по 10 – 15 броя.

Част В

Метод на моделни дървета на Правдин за оценка и прогноза на плодосенето

Насаждението, на което ще се определя плодосенето, се таксира, за да се установи средното дърво по диаметър, височина и обем. Избират се 5 моделни дървета с размерите на това средно дърво, на всяко от които се определя броят на шишарките, плодовете или семената. От установения брой в петте дървета се изчислява средният им брой за средно моделно дърво (Вср). Като се знае последният, както и общият брой на всички дървета в насаждението (N), установен при клупирането, се определя общото плодосене на насаждението по формулата:

$$Z = N \cdot \text{Вср},$$

където: Z е общото плодосене в насаждението;

N - броят на дърветата в насаждението;

Вср - плодосенето на средно моделно дърво.

Приложение № 20 към чл. 36, ал. 1

Съгласувал: ..... Одобрил,

(име, фамилия, длъжност, подпис) Директор: .....

(име на ДГП) (име, фамилия, подпис)

ГОДИШЕН РАЗЧЕТ за необходимите семена през ...../.....г. в района на ДГС/ДЛС.....

№ по ред	Дървесни и храс-тови видове	Регистрационен № на източника или идентифик. код на района на произход	Наличен резерв – всичко, кг	Необхо- дими семена – всичко, кг	Семена за:				Семена за други потребители, ре
					собствени нужди производство на фиданки, кг	нужди за залесяване, кг	попълване на резерва, кг	на	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	

I. Иглолистни дървесни видове

1.

2.

Всичко

II. Широколистни дървесни видове

1.

2.

Всичко

III. Храсти

1.

2.

Всичко

Общо I + II

+ III

Изготвил: ..... Директор на ДГС/ДЛС:
.....

(име, фамилия, длъжност, подпис) (име, фамилия, подпис)

Забележка. Регистрационният номер на източника е от регистъра на горската семепроизводствена база.

Приложение № 21 към чл. 37, ал. 5
Срокове на цъфтеж, узряване, разсейване и събиране на
шишарки и плодове. Рандеман при добива и условия на
съхраняване на посевните материали

Дървесни и храстови видове	Срокове					Ранде- ман, %	Съхраняване - условия и срок		
	цъфтеж	узряване	разсей- ване	събиране	влаж- ност, %		темпера- тура, °C	срок, год.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
<i>Иглолистни видове</i>									
Бор алепски	IV-V	X/3 г	серотинни	I-II	7-8		Обикновени	3-5	
Бор бял	V-VI	X/2 г	II-IV	XI-II	1,5-2				
Бор веймутов	V-VI(1)	VIII(3)- IX(1)/2г	IX	IX(1)	2-3	8-12	2 до 4	2-3	
Бор морски	IV	X/2 г	II-IV	II-III	8-9	6-8	0	5	
						4-5	-5 до -10	10- 12	
Бор черен	V-VI	X/2 г	II-IV	XII-II	3-4				
Дугласка зелена	IV(3)- V(1)	VIII(2)- IX(2)	VIII(2)- IX(2)	VIII(2)- IX(2)		8-12	2 до 4	3	
					2-3	6-8	0	5	
и синя						4-5	-5 до -10	6-10	
Ела бяла	IV(3)- VI(1)	IX(3)- X(1)	IX(3)-X(2)	IX(3)- X(1)		14-16	Обикновени	1/2	
Ела гигантска	V-VI	VIII(3)- IX	IX	VIII(3)- IX	5-8	10-12	-2 до -4	1	
Ела гръцка	V	VIII(3)- IX	IX	IX	(до 15)	7-10		2-3	

Ела испанска	V-VI	IX-X	IX-X	IX-X	6-7	-5 до -10	4-5	
Ела конколорка	V(3)-VI(1)	VIII(3)-IX(1)	IX(1,2)	VIII(3)-IX(1)		-15 до -18		
Кедър атласки	IX	X/2 г-III/3 г	III-VI	X-III	9-15	Обикновени	(виж ела) 1/2	
Кедър ливански	IX	X/2 г-III/3 г	X-III	X-II	7			
Кедър хималайски	VIII-IX	X-XI/2 г	X-XII	X-XII				
Кипарис аризонски	III-IV	IX/2 г	X-IV	X-IV	12	Обикновени	10	
Кипарис обикновен	III-IV	IX/2 г	X-IV	X-XII(-IV)	(6-20)			
Клек	V(3)-VI(2)	IX/2 г	IX(3)-X(1)	IX(2,3)		Обикновени	3-4	
Лиственица европейска	III(3)-IV	X	X-VIII	X-III	10	7-12	Обикновени 3	
Лиственица японска	III-IV	IX	IX-X	IX	(6-12)	5-8	2 до 4 5-10	
Лъжекипарис лавзонов	IV-V	VIII(3)-IX	IX	VIII(3)-IX	20	8	0-5 2-3	
Мура бяла	V-VI	IX(3)-X/2 г	X	IX(3)-X	6-10	10,5	Обикновени 2-3	
Мура черна	V-VI	IX(3)-X(1)/2г	IX(3)-X	IX(3)-X	4-5		(виж бял бор)	
Секвоя гигантска	IV(2)-V(2)	есен/2 г	зимата	есента	1,5		0 до 4 3	
Смърч обикновен	V-VI	X	XI-XII (II)	X-XI	2,5-4	8-10	Обикновени 2-3	
						5-8	0 5-10	
Смърч сребрист	V(3)-VI(1)	VIII(2)-IX(1)	VIII(3)-IX(2)	VIII(3)-IX(1)	4,5-6,5	4-5	-10 над 10	
Тис обикновен	II(3)-V(1)	VIII-X	XI-XII	IX-X	15-20		5-6 5-10	
Туя гигантска	IV	IX	IX-X	IX-X				
Туя западна	III-IV	IX	IX(3)-X	IX(3)-X(1)	5			
Туя източна	III-IV	IX-X	X-XI	X	15-25	8	2 до 4 2-3	
Цуга канадска	IV-V	VIII(3)-IX(1)	IX(1,2)	VIII(3)-IX(1)	3			
<i>Широколистни видове</i>								
Айлант обикновен	VI-VII	IX-X	XI-III	X-I	75	10	Обикновени 1	
					30-90	възд.сухо	1-3 3	

Акация бяла	IV-V	X	II-IV	X-II	22	5-15	0-5	10
					15-33		херметично	20-60
Бадем	II-III	VII-IX	VIII-IX	VIII-IX	65-95			
Бреза обикновена	IV-V	VII(3)-VIII(1)	IX-II	VIII	35	11-18	Обикновени	0,5
					90-95	7-8	5 хермет.	2-3
						4	-4 до -10 херм.	3-5
Брекина	V-VI	IX-X	X	X	3		(виж офика)	
Брястове	III-IV	V-VI	VI	V-VI	40	възд.сухи	Обикновени	1-2 мес.
						5-10	херм. 0 - 5	1
						4 - 7	-4	5
						3-4	-4 до -10	10
Бук обикновен	IV-V	IX-X	X	X	60	12/20	4-10/0	0,5
					50-60	8	-5 до -10	3
и източен								
Габър обикновен	III(3)-IV	IX(3)	X-XI	X-XI	60-65	7-10	0-5	3-5
Гледичия тришипна	V	X-XI	XI-II	X-XII	25	12	Обикновени	5-10
						10	0-7 хермет.	10-50
Джанка	III-IV	VII-IX	VII-IX	VII-IX	10		1-3	3
Дъбове (местни)	V	VIII-X	X-XI	X-XI	90	65-80	1-3	0,5
Цер	V-VI	IX-X/2 г	X-XI	X-XI	80	70-80	-1 до -4	3
Дъб червен	IV-V	VIII(3)-IX/2г	IX	IX	80	50-60	1-3	0,5
							-1 до -4	3
Елша бяла	III-IV	IX-X	X-XII	X-XI	7,5	11-12	Обикновени	2
					5-10	5-7	-5	5
Елша черна	III(3)-IV	IX(3)-X(1)	(X)XII-III	X-XII	8	5-7	-12	10-20
					5-12			
Златен дъжд	V-VI	VIII(3)-IX	IX-X	VIII-IX	15-25	възд.сухи	Обикновени	2
					25		0-5 херм.	>10
Карагана дървовидна	IV-VI	VII-VIII	VII-VIII	VII-VIII	14-46	10-13	0-5	3-5

Кестен обикновен	V-VI	X	X	X	60	80	херметично 0-3	1
Киселица	IV-V	IX-X	X	IX-X	0,9	40-45 8-11	-1 0-5	3 2-3
Клен полски	IV-V	IX-X	XI-XII	X-XI	75	11-13	херметично Обикновени	2-4
Конски кестен	IV(2)-V	IX	IX(2)-X(1)	IX(2)-X(1)	70-95	90	Обикновени	0,5
Копривка южна	IV-V	IX	X-III	X		60-90	-1 Обикновени	1 2
Круша обикновена	IV-V	VIII-X	X	X-XI	0,8-5	8-10	5 хермет. 0-5	5,5 2-3
Липа дребнолистна	VI-VII	IX	X	X	80-85	12-17	херметично обикн. хермет.	2
Липа едрolistна	VI	VIII-IX	X	X		8-12	0-4	3-5
Липа сребролистна	VII	IX-X	X-II	X-II		7-8	-4 до -10	над 5
Махалебка	IV-V	VII-VIII		VII-IX	20-25	в пясък	0-5	1
Мекиш	IV-V	IX-X	X-XII	IX-X	75	8 10-12	-5 Обикновени	5 1,5
Мъждрян	IV-V	IX-X	XI-III	X-XI	75	10-12	Обикновени	2-3
Орех обикновен	IV(3)-V(1)	VIII(3)-X	IX	IX	45	7-8 10-12	5 хермет. -3 до -5 Обикновени	до 7 10 0,5
Орех черен	V	IX(3)-X	X	X	30-40	10-15	0 до -5	1-1,5
Офика	V	X	XI	X	3	6-8	0-5	2-8
Платани	V	IX-X	XII-IV	X-XII	60	8	0-5	5
Скоруша	V	IX-X	X	X-XI	4	5-10	херметично -18 (виж офика)	>10
Софора японска	VII-VIII	X-XI	II	XI-II	30	10-18	0-5	
Череша	IV	VI-VII	VII-VIII	VI-VIII(1)	16	10	херметично 1-3	2-3

обикновена					20	8	-6 до -1	4,5
и вишна								
Черница бяла и черна	IV-V	VI-VII	VI-VII	VI-VII	2-3,5	възд. сухи	1-5	1-2
Явор обикновен	V	IX-X	XI-XII	X-XI	85	58	херметично Обикновени	0,5
					80-90	35-45	1	1
						30	-6 до -1	3
Шестил	IV-V	IX(2)- X(1)	X-XI	X	75	15	Обикновени	2
					70-80	7	под 0	3+
Явор сребрист	III-IV	V-VI(1)	V-VI(1)	V-VI(1)	60-80	>30	1	1
Явор ясенолистен	III-IV	IX-X	X-III	X-XII	75-90	12-13	Обикновени	2
Ясен американски	IV-V	IX-X	X-XII	X(-XII)	80	10-12	Обикновени	2-3
					65-90	7-10	5 хермет.	до 7
Ясен планински	III(3)-V	IX(3)- X(2)	X-III	X-XII	80	9-13		
						7-8		
Ясен полски	III-IV	IX-X	X-III	IX-XI	80	10-12	-3 до -5	10
						7-8		
			<i>Храстови видове:</i>					
Аморфа храстова	VI	IX-XI	X-III	X-XI	70	11-12	2	3-5
							херметично	
Глог обикновен	V	IX	IX	IX	20			2-3
							Обикновени	
Дрян обикновен	II-III	VIII(3)- IX	IX	VIII(3)- IX	20	10-12	Обикновени	2
						4	-7	7
							херметично	
Леска обикновена	II-III	VIII-IX	IX	IX	60	40-60	0 – 5	0,5
						15-40		1
Люляк обикновен	IV(3)-V	IX	II	IX-X	5	възд. сухи	Обикновени	2
					2-10		1-3 хермет.	3-5
Миризлива върба	V-VI	VIII-IX	XII-II	IX-XI	30	6-14	4	3
					15-60		херметично	

Птиче грозде	V-VI	IX-X	XII-I	X-XI	10		0-5	2
Смрадлика обикновена	V	VIII-IX	IX-X	IX	20	8-10	херметично Обикновени	1
Чашкодряни	V-VI	IX-X	X-XI	IX-X	13	възд. сухи 50	0-5 хермет.	3-5 2
Шипка	V-VI	IX-X	X-II	X-XII	20	възд. сухи	0-5	3
							херметично	15

Приложение № 22 към чл. 43, ал. 2
Минимални количества на пробите за предварително
изпитване на реколтата

Дървесен вид/род	Вид на репродуктивния материал	Минимално количество на пробите	
		проби за изпитване, които се изпращат в ГСС	броя работна проба за предварителен анализ
<i>I. Иглолистни</i>			
р. Ели/ <i>Abies spp</i>	шишарки	30	2x10
р. Смърч/ <i>Picea L. spp</i>	шишарки	30	2x10
Черна мура/ <i>Pinus heldreichii</i>	шишарки	45	2x15
Бор черен/ <i>P.nigra</i>	шишарки	45	2x15
Мура бяла/ <i>P.peuce</i>	шишарки	30	2x10
Бор бял/ <i>P.silvestris</i>	шишарки	60	2x20
Бор веймутов/	шишарки	30	2x10
<i>P. strobus</i>			
Бор морски/ <i>P. Pinaster</i>	шишарки	30	2x10
Бор конторта/ <i>P. Contorta</i>	шишарки	60	2x20
р. Кедър/ <i>Cedrus</i>	шишарки	30	2x10
р. Лиственица/ <i>Larix</i>	шишарки	60	2x20
Дугласка ела	шишарки	30	2x20
<i>Pseudotsuga menziesii</i>			
<i>II. Широколистни</i>			
р.Явори/ <i>Acer spp</i>	гроздовидни съплодия	50	2x100 семена
р. Бреза/ <i>Betula</i>	реси – съплодия	15	2x100 семена
р. Бук/ <i>Fagus</i>	семена (жълъди)	300	2x100 семена
р. Дъбове/ <i>Quercus spp</i>	плодове (жълъди)	300	2x100 семена

Бяла акация/ <i>Robinia pseudoacacia</i>	плодове	60	2x100 семена
р. Липи/ <i>Tilia spp</i>	(шушулки) плодове	300	2x100 семена
р. Елши/ <i>Alnus</i>	(орехчета) реси (шишарчици)	50	2x20 семена
Габър обикновен/ <i>Carpinus betulus</i>	гроздовидни съплодия	100	2x100 семена
Кестен обикновен/ <i>Castanea sativa</i>	семена	300	2x100 семена
р. Ясен/ <i>Fraxinus</i>	метлици	30	2x100 семена
Череша обикновена/ <i>Prunus avium</i>	(съплодия) семена	300	2x100 семена
Леска турска/ <i>Corylus colurna</i>	плодове	300	2x100 семена
Гледичия тришипна/ <i>Gledichia triacanthos</i>	(лешници) плодове	30	2x50 семена
Чинар източен/ <i>Platanus orientalis</i>	(шушулки) топчести	10	2x100 семена
Брекина/ <i>Sorbus torminalis</i>	съплодия плодове	100	2x100 семена
Бял бряст/ <i>Ulmus laevis</i>	плодове (крилати орехчета)	300	2x100 семена

Приложение № 23 към чл. 43, ал. 3 и чл. 44, ал. 5

ДОСТАВЧИК .....
 № на удостоверение за регистрация .....
 Гр. (с.)....., обл. ....,
 ул. .... № ....., тел. ....
 e-mail .....
 изх. № ..... ОТ ..... Г.

ДО

ГОРСКА СЕМЕКОНТРОЛНА
 СТАНЦИЯ
 ГР. ....

ПИСМО

Изпращаме Ви следните проби за:

- определяне годността на реколтата
 определяне качеството на партидата

чистота   кълняемост (жизнеспособност)   абсолютно тегло   влажност

№ по ред	Дървесен вид	Вид на репродуктивния материал	Рег. № на източника или идентиф. код на района на произход (отдел, подотдел, кад. № на имота, дърво №)	Район на дейност на ДГС/ДЛС	Надм. височина и изложение	Количество на пробата (г/бр.)	Документи № протокол за вземане на пробата	№ основни сертификати за идентификация
1	2	3	4	5	6	7	8	9

* колона 9 се попълва при писмо за определяне качеството на партидата;

* колона 4 – ако източникът не подлежи на регистрация, се попълва само отдел, подотдел или кад. №

Допълнителни изисквания: .....

Приложени са ..... бр. протоколи

..... бр. основни сертификати за идентификация

Доста

**Приложение № 24 към чл. 43, ал. 5
РАБОТЕН ЛИСТ №.....**

Част А

за определяне на рандеман

ПРОИЗВОДИТЕЛ

.....
.....
(име и № на удостоверение за регистрация)

№   на   удостоверение   за   регистрация

Пробата постъпила на: ..... г. Реколта (година на узряване):

..... г.

Дървесен

вид:

.....
(пълно българско и латинско наименование на вида)

Категория ..... репродуктивен материал:
Регистрационен номер или идентиф. код на района на произход
.....

(по регистъра на горската семепроизводствена база)

Район на дейност на ДГС/ДЛС.....

Собственост на ....., отдел ....., подотдел ....., кад. №
на имота....., местност ....., надм. височина ..... м,
изложение .....

I проба   II проба   Средно

1. Маса на ..... бр. свежи плодове
(шишарки), г

2. Маса на ..... бр. сухи плодове
(шишарки), г

2.1. Маса на шиш. при отн. влажност 20 %, г

3. Маса на чистите семена, г

4. Разрязване на 2 x 200 бр. семена:

4.1. Общо тегло, г

4.1.1. Пълни семена, г

4.1.2. Празни семена, г

4.1.3. Повредени от насекоми, г

4.1.4. Други, г

4.2. Процент на пълните семена, %

5. Маса на пълните чисти семена, г

6. Рандеман, %

6.1. Рандеман при относителна влажност на
шишарките 20 %, %

7. Влажност на шишарките, %

Рандеманът е ..... %

Плодовете (шишарките) са .....
за семедобив.

(годни, негодни)

Забележка.

.....
.....

..... г. Изпитвал: .....

Част Б

за предварително определяне годността на реколтата от широколистни видове
ПРОИЗВОДИТЕЛ

.....
.....

(име и № на удостоверение за регистрация)

№   на   удостоверение   за   регистрация

.....

Пробата постъпила на: ..... г. Реколта (година на узряване):
..... Г.

Дървесен

вид:

(пълно българско и латинско наименование на вида)

Регистрационен номер или идентиф. код на района на произход

(по регистъра на горската семепроизводствена база)

Район на дейност на ДГС/ДЛС

Собственост на....., отдел....., подотдел

....., кад. № на имота....., местност

....., надм. височина..... м, изложение .....

№ в сем. ре-гистър	Дърво №	Дървесен (храстов) вид	Категория репрод. материал	Произход (рег. № или ид. код на района, отдел, подотдел, кад. № на имота местност)	Пълни семена, %	Празни семена, %	Повредени семена, %		Други %	Годност
							от насекоми	от Гъби		

Забележка.

(вид на вредителите и др.)

..... г. Изпитвал: .....

Приложение № 25 към чл. 43, ал. 5

**ГОРСКА СЕМЕКОНТРОЛНА
СТАНЦИЯ**

До

Гр. ....

Гр. (с) ....., обл.

тел: .....

ул. ....

№.....

На Ваш № ..... от .....Г.

При предварителното определяне годността на реколтата за изпратените от Вас проби

Забележка.

.....
.....
(вид на вредителите и др.)
.....

..... г. ДИРЕКТОР: .....
(изпраща се част А или част Б в зависимост от искания анализ)

Приложение № 26 към чл. 44, ал. 3

ДОСТАВЧИК .....

(име и № на удостоверение за регистрация)

ПРОТОКОЛ №.....

за вземане на проба за изпитване

Днес,.....г., в гр. (с).....

Комисия в състав: 1. ....

(длъжност, име, презиме и фамилия на лицето, вземащо пробата)

2.....

(длъжност, име, презиме и фамилия на лицето, представител на достъп)

извърши преглед на партидата семена, прецени я като еднородна и отговаряща на изискванията и взе проба за изпитване в горска семеконтролна станция в гр. ....

Комисията установи:

1. Име на вида .....

(пълно ботаническо и латинско наименование на вида)

2. Произход на семената.....

(район на дейност на ДГС/ДЛС, отдел, подотдел, кад. № на имот, рег. № на имот
или идент. код на района на произход, н.в., изложение)

3. Номер и дата на сертификата .....

4. Реколта (година на узряване) .....

5. Маса на партидата .....

6. Условия на съхраняване на семената .....

7. Опаковки: брой ....., ВИД .....

8. Предназначение на семената .....

(посев, износ, опитни или други цели)

9. За какви изпитвания е предназначена пробата .....

10. Проба за изпитване: маса на пробата ..... г, вид на опаковката .....

11. Пореден номер на изпитването за партидата .....

12. Предишно изпитване на семената: семеконтролно свидетелство № ..... от ..... г., чистота .....
маса на 1000 семена ..... г, кълняемост (жизнеспособност) ..... %

13. Начин на обработване на семената .....

(начин, условия, срок, вид на химикала)

14. Промени в партидата .....

(промени в масата или условията на съхранение,
допълнително почистване, обработка на семената)

Пробата за изпитване е взета съгласно изискванията на БДС.

КОМИСИЯ:

ГАРАНЦИЯ за поддържане условията на съхраняване на партидата след вземане на пробата за изпитване

(доставчик)

ГАРАНТ: .....

(представител на)

Забележка. Протоколът се съставя в два екземпляра – единият се изпраща с пробата за изпитване до станцията, а вторият се съхранява от доставчика на партидата.

Приложение № 27 към чл. 44, ал. 6
Списък на постъпилите проби от семена и плодове за
изпитване и окачествяване

Регистриране №	Дата	Вид на семената (плодовете)	доставчик (име)	сертификат, №, дата	рег. № на източ- ника/идентиф. код на района на произход	Произход на семената				вид на из-	
						район на дейност на ДГС/ДЛС	собственик на източника (име)	отдел, подот- дел, кад. № на имота	вид на точника		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Писмо, №, дата	Протокол №, дата	Рекол- та, година	Маса на партидата, кг	Вид на изпит- ване	Маса на 1000 семена, г	Чис- тота, %	Кълняемост (жизнеспособност) %, в 1 кг бр.	Енергия на кълнене, %	Рандеман, %	Влажн %	
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25

Приложение № 28 към чл. 44, ал. 7
С Е М Е К О Н Т Р О Л Е Н Л И С Т № .....

Предишни изпитвания:

Валидност на свидетелството до

Свидетел- Чистота, Маса на Кълня- Кълня- ..... Г.

ство % 1000 емост, емост Чистота ..... %, ...
на 1 кг качество
№/год. % бр.

семена,
г

Маса на 1000 семена
..... Г

Кълняемост (жизнеспособност)
..... %

Кълняемост (жизнеспособност) в 1 кг

семена:
.....
бр.

Енергия на кълнене за ..... дни
..... %

Реална кълняемост за ..... дни
..... %

Качество на семената по БДС:
.....

Корекция на посевната норма
..... %

Посевна норма: ..... г/л.м; .....
бр./л.м

Писмо изх. № ..... от
.....

СВЕДЕНИЯ ЗА ПРОБАТА ЗА ИЗПИТВАНЕ

1. Име на ..... на ..... вида
.....
2. Категория на репродуктивен материал:
.....
3. Пробата е постъпила на
.....
4. Писмо: № ..... от
..... Г.
5. Пробата е изпратена от
.....
6. Произход: Район на дейност на ДГС/ДЛС ....., рег. номер на източника или идентиф. код на района на произход ....., отдел ....., подотдел ....., кад. № на имота ....., вид източник ....., Н. В.....М, изложение .....
7. Протокол № ..... от
..... Г.
8. Сертификат № ..... от
..... Г.

9. Маса на пробата за изпитване ..... Г.
 10. Състояние на пробата

(редовност на пробата по БДС)

11. Маса на партидата ..... кг.

12. Реколта ..... Г.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПИТВАНИЯТА:

I. Органолептични признаци:

(особености на семената по БДС)

II. Чистота: Таблица 1

Работ- на проба и показа- тели	Маса на работ- ната проба, г	Маса на различните фракции								
		чисти семена, г	нео- без- крилени семена, г	други семена, г	недо- разви- ти, г	негодни семена меха- от на- нич- но, г	повредени от на- секоми, г	от праз- ни, г	живи ларви, какавиди, насе- коми, г	орга- нич- ни, г

I

II

Сбор

Средно

%

Забележки по изпитването за чистота

1. Семена от други видове

2. Механични повреди по семената

3. Повредени от насекоми (вид на вредителя, характер на повредата)

4. Повредени от гъби

13 28
 14 29
 15 30

Всичко:

Таблица 4 Кълняемост: за ..... дни
 ..... %

Непокълнали семена	Повторения				Всичко бр. %	реална за ..... дни ..... % Енергия на кълнене: до ..... ден .... %
	а	б	в	г		

1. Ненормално покълнали
2. Непокълнали семена:
  - 2.1. твърди
  - 2.2. свежи
  - 2.3. мъртви
  - 2.4. празни
  - 2.5. без зародиш
  - 2.6. повредени от насекоми
  - 2.7. повредени от гъби

Всичко:

Бележки	върху	кълненето	(по	БДС):
.....				
.....				

V. Жизнеспособност, определена чрез: топографска тетраолова оценка (ТТ)
 ..... % изпитване на извадени зародиши (ЕЕТ)
 ..... % разрязване (СТ)
 ..... % **Таблица 5**

№ пов- торе- ние	Брой	Нежизнеспособни семена при подготовката						Поста- вени за оцветяване	Резултат нежиз- способни	жизне- способни
		мър- тви	праз- ни	без заро- диш	меха- нич- но	повре- дени от секо- ми	недо- раз- вити			

1
 2
 3
 4
 Общо

%
Бележки по изпитването:
.....
.....
.....

VI. Влажност (относителна) ..... %

VII. Автентичност на семената: метод .....; изпитани семена (поници, фиданки) ..... бр.; резултат: .....
..... (по БДС)

VIII. Рентгенографско изпитване: пълни .....%; празни .....%; повредени от насекоми: ..... %; механично повредени ..... %; други ..... %.

IX. Определяне на здравното състояние: по здравно свидетелство № ..... от ..... Г., издадено в лаборатория по растителна защита ..... метод .....; изпитани семена (поници, фиданки) ..... бр.; приложена обработка .....; установени вредители .....; заключение .....
.....
.....

X. Кълняемоспособни (жизнеспособни) семена в 1 кг ..... броя (по БДС).

XI. Препоръка за корекция на посевната норма с ..... %, да се сеят по ..... г/л. м или ..... бр./л. м ..... Г.

Изпитвал: .....

Приложение № 29 към чл. 44, ал. 8
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ
Горска семеконтролна станция – .....
СЕМЕКОНТРОЛНО СВИДЕТЕЛСТВО

Издадено на (доставчик) .....

за партида семена

от.....

категория репродуктивен

материал.....

с маса ..... кг, съхранявана в ..... бр. опаковки, от реколта .....

Част А

Изисквания, на които трябва да отговарят партии от плодове и семена от видовете, изброени в приложение № 1

1. Плодовете и семената от видовете, изброени в приложение № 1, не могат да бъдат търгувани, ако партидата не е достигнала до минимална видова чистота 99 %.
2. Ако чистотата на партидата не достига 99 % и без да противоречи на мерките от т. 1, в случай на близкородствени до изброените в приложение № 1 видове, с изключение на изкуствените хибриди, тя трябва да бъде посочена върху етикета за доставка на партидата.

Част Б

Изисквания, на които трябва да отговарят части от растения от видовете и изкуствените хибриди, изброени в приложение № 1

Части от растения от видовете и изкуствените хибриди, изброени в приложение № 1, трябва да бъдат с добро търговско качество, определено съобразно основните характеристики, здравословно състояние и подходящ размер. За *Populus spp.* изискванията са посочени в част В.

Част В

Изисквания за външни качествени стандарти за *Populus spp.* за резници и леторасли

Резници:

а. Резниците няма да се приемат за качествени, ако съществуват някои от следните дефекти:

- са по-възрастни от две години;
- имат по-малко от две добре оформени пъпки;
- са засегнати от некрози или проявяват признаци на повреди от болестотворни организми;
- проявяват признаци на изсушаване, прегряване, мухъл, гниене.

б. Минимален размер на резниците:

- минимална дължина - 20 см;
- минимален диаметър на горния край: Клас ЕС 1: 8 мм

Клас ЕС 2: 10 мм.

Леторасли:

а. Летораслите няма да се приемат като добро търговско качество, ако съществуват някои от следните дефекти:

- летораслите са по-възрастни от три години;
- имат по-малко от пет добре оформени пъпки;
- са засегнати от некрози или проявяват признаци на повреди от болестотворни организми;
- проявяват признаци на изсушаване, прегряване, мухъл, гниене;
- имат други повреди освен от подрязване;
- имат многобройни разклонения;
- имат силно изразена витораслост на стъблото.

б. Класове леторасли:

Клас (тип) Минимален диаметър в средата на летораслите, Минимална височина, м

	мм	
		Несредиземноморски регион
N1	6	1,5
N2	15	3,0
		Средиземноморски регион
S1	25	3,0
S2	30	4,0
Част Г		

Изисквания, на които трябва да отговаря посадъчният материал от видовете и изкуствените хибриди, изброени в приложение № 1

Посадъчният материал трябва да бъде с добро търговско качество. Доброто търговско качество ще бъде определяно по отношение на общите характеристики, здравословно състояние, жизненост и физиологично качество.

Част Д

Изисквания, на които трябва да отговаря посадъчният материал, за да може да бъде доставен до краен потребител в региони със средиземноморски климат

Посадъчният материал може да бъде продаван само ако поне 95 % от всяка партида е с добро търговско качество.

1. Посадъчният материал няма да бъде считан за такъв с добро търговско качество, ако съществува един от посочените дефекти: а) повреди, различни от подрязване, или повреди в резултат на транспортирането им; б) липса на пъпки, способни да формират леторасъл; в) многобройни разклонения; г) деформирана коренова система; д) признаци от изсушаване, прегряване, мухъл, гниене и повреди от болестотворни организми; е) растенията не са с пропорционални размери.

2. Размер на растенията:

Дървесен вид	Максимална	Минимална	Максимална	Минимален диаметър
	възраст, год.	височина, см	височина, см	на кореновата шийка, мм
Алепски бор	1	8	25	2
	2	12	40	3
Черна мура	1	8	25	2
	2	10	35	3
Черен бор	1	8	15	2
	2	10	20	3
Морски бор	1	7	30	2
	2	15	45	3
Пиния	1	10	30	3
	2	15	40	4
Каменен дъб	1	8	30	2
	2	15	50	3
Корков дъб	1	13	60	3

3. Размер на контейнера, когато се използва такъв:

Дървесни видове	Минимален обем на контейнера – см ³
Морски бор	120
Други видове	200

Приложение № 31 към чл. 47, ал. 1, т. 3

Таблица на категориите горски репродуктивни материали от различни видове базови източници, разрешени за търговия

Вид на базовия източник	Категории горски репродуктивни материали			
	(цвят на етикета на партидата /опаковката/ репродуктивен материал)			
	идентифициран	селекциониран	окачествен	изпитан
	(жълт)	(зелен)	(розов)	(син)
Източници на посевен материал	X			
Насаждения за семепроизводство	X	X		X
Семепроизводствени градини			X	X
Родители на фамилия			X	X
Клонове			X	X
Клонови колекции			X	X

Приложение № 32 към чл. 32, ал. 3, т. 1, чл. 44, ал. 5, чл. 47, ал. 1, т. 4, чл. 52, ал. 1 и 11, чл. 57, чл. 75, ал. 1 (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.)

СЕРТИФИКАТ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА РЕПРОДУКТИВНИ МАТЕРИАЛИ

Част А	
Основен сертификат за идентификация на репродуктивен материал, добит от източници на посевен материал и насаждения за семянопроизводство	
Страна:	Основен сертификат №* .....
Този основен сертификат потвърждава, че описаният по-долу горски репродуктивен материал, е произведен:	
	В съответствие с Директива 99/105 ЕС ☐
	В съответствие със Схемата за горски семена и растения на ОИСР ☐
1. а) Ботаническо име	
б) Общоприето име	
2. Вид на репродуктивния материал:	4. Вид на източника:
- генеративни единици ☐	
- части от растения ☐	- насаждения за семянопроизводство ☐
- посадъчен материал ☐	
3. Категория на репродуктивния материал:	
- идентифициран ☐	
- селектиран ☐	
- изпитан ☐	
5. Предназначение на репродуктивния материал:	
6. Регистрационен № по регистъра на ГСБ:	
7. Произход:	
Автохтоен ☐	Неавтохтоен ☐
	Неизвестен ☐
8. Географски произход на източника (за неавтохтоен, ако е известен):	
9. Страна и район на произхода на източника:	
10. Надморска височина на източника:	
11. Година на реколтата:	
12. Количество на репродуктивния материал:	
13. Този материал е част от по-голяма партида, която е идентифицирана с основен сертификат: Да ☐ Не ☐	
Предишен основен сертификат № ..... Количество на първоначалната партида:	
14. Продължителност на отглеждане в разсадника:	
15. Извършвано ли е последващо вегетативно размножаване на материал, получен от семена? Да ☐ Не ☐	
Метод на размножаване ..... Брой цикли на размножаване	
16. Друга информация:	
Брой дървета, от които е добит репродуктивния материал	
17. Име и адрес на доставчика:	

Наименование и адрес на официалния орган:

Печат
Дата:

Отговорен служител: (име и длъжност)
Подпис:

Част Б		
Основен сертификат за идентификация на репродуктивен материал, добит от семепроизводствени градини и родители на фамилия		
Страна:	Основен сертификат №*	
Този основен сертификат потвърждава, че описаният по-долу горски репродуктивен материал, е произведен:		
	В съответствие с Директива 99/105 ЕС ☐	
	В съответствие със Схемата за горски семена и растения на ОИСП ☐	
1. а) Ботаническо име		
б) Общоприето име		
в) Име на хибрида		
г) Наименование на източника на репродуктивен материал:		
2. Вид на репродуктивния материал:		
- генеративни единици ☐		
- части от растения ☐		
- посадъчен материал ☐		
3. Категория на репродуктивния материал:	4. Вид на източника:	
- окачествен ☐	- семепроизводствена градина ☐	
- изпитан ☐	- родители на фамилия ☐	
5. Предназначение на репродуктивния материал:		
6. Регистрационен № по регистъра на ГСБ:		
7. Произход:		
Автохтонен ☐	Неавтохтонен ☐	Неизвестен ☐
8. Географски произход на източника (за неавтохтонен, ако е известен):		
9. Страна, район и локализация на източника:		
10. Семената са резултат на:		
свободно опрашване ☐		
допълнително опрашване ☐		
контролирано опрашване ☐		
11. Година на реколтата:		
12. Количество на репродуктивния материал:		
13. Този материал е част от по-голяма партида, която е идентифицирана с основен сертификат: Да ☐ Не ☐		
Предишен основен сертификат № ..... Количество на първоначалната партида:		
14. Продължителност на отглеждане в разсадника:	15. Брой на представените в градината:	
.....	Произходи:	
.....	Клонове:	
16. Надморска височина на източника:		
17. Участват ли генетично модифицирани растения в източника? Да ☐ Не ☐		
18. За репродуктивни материали, получени от родители на фамилии: Начин на кръстосване ..... Процентно съотношение на фамилиите		
19. Извършвано ли е последващо вегетативно размножаване на материал, получен от семена? Да ☐ Не ☐		
Метод на размножаване ..... Брой цикли на размножаване		
20. Друга информация:		
21. Име и адрес на доставчика:		

--

Наименование и адрес на официалния орган:	Печат Дата:	Отговорен служител: (име и длъжност) Подпис:
---	--------------------	--

Част В	
Основен сертификат за идентификация на репродуктивен материал, добит от клонове или клонови колекции	

Страна:	Основен сертификат №* .....
---------	-----------------------------

Този основен сертификат потвърждава, че описаният по-долу горски репродуктивен материал, е произведен:

В съответствие с Директива 99/105 ЕС	☐
В съответствие със Схемата за горски семена и растения на ОИСП	☐

1. Ботаническо име .....

2. Вид на репродуктивния материал:
- части от растения ☐
- посадъчен материал ☐

4. Вид на източника:
- клон ☐
- клонова колекция ☐

3. Категория на репродуктивния материал:
- окачествен ☐
- изпитан ☐

5. Предназначение на репродуктивния материал: .....

6. Регистрационен № по регистъра на ГСБ: .....

7. Произход:
Автохонен ☐   Неавтохонен ☐   Неизвестен ☐

8. Географски произход на източника (за неавтохонен, ако е известен): .....

9. Страна и район на произхода на източника: .....

10. Участват ли генетично модифицирани растения в източника:	Да ☐	Не ☐
--	-----------------------------	-----------------------------

11. а) Метод на размножаване: .....
б) Брой на размножителните цикли : .....

12. Количество на репродуктивния материал: .....

13. Този материал е част от по-голяма партида, която е идентифицирана с основен сертификат:	Да ☐	Не ☐
Предишен основен сертификат №	Количество на първоначалната партида:	

14. Продължителност на отглеждане в разсадника: .....

15. За клонови колекции:	
Брой на клоновете:	Процентно съотношение на клоновете: .....

16. Друга информация: .....

17. Име и адрес на доставчика:

4. Име и адрес на доставчика:

5. Име и адрес на получателя:

6. Ботаническо наименование:

7. Вид на репродуктивния материал:

(a) Семена

(b) Части от растения

(c) Фиданки (с открита коренова система)

(d) Фиданки (контейнерни)

8. Категория на репродуктивния материал:

(a) Идентифициран

(b) Селекциониран

(c) Окачествен

(d) Изпитан (x) Временно условни

12a. Автохтонен

12b. Неавтохтонен

Местен

Неместен

13. Страна и район на произход – за репродуктивен материал от категория „идентифициран“ и „селекциониран“ или друг репродуктивен материал:

14. Географски произход на източника за неавтохтонен произход:

15. Количество:

17. Година (и) на реколтата:

9. Вид на базовия източник:

(a) Източник на посевен материал

(b) Насаждения за семепроизводство

(c) Семепроизводствени градини

(d) Родители на фамилия

(e) Клон

(f) Клонова колекция

10. Предназначение:

10a. горско стопанство 10b. друго

11. Регистрационен номер на района на произход:

12c. Неизвестен

16. Продължителност на отглеждане в разсадника:

18. Генетично модифициран ли е репродуктивният материал?

Да Не

19. Извършвано ли е последващо вегетативно размножаване на материал, получен от семена? 19a. Да 19b. Не

За семена

22. Чистота:

23. Процент на кълняемост:

За тополи

Номер на етикета:

Допълнителна информация, изисквана от националните власти:

24. Маса на 1000 чисти семена:

25. Брой кълняеми семена в 1 kg:

Размер на класовете леторасли:

Подпис на доставчика:

Приложение № 34 към чл. 52, ал. 12

Длъжностно лице/регистриран лесовъд:

.....

(име)

КОНТРОЛНА КНИГА

за запасите и движението на посевните и посадъчни материали

на.....

(име на производител или доставчик) л

Стопанска година	2	3	4	5	6	7	Промени в запаса							
							8	9	10					
1	Вид репродуктивен материал (генеративна единица, части от растения, посадъчен материал)	Номер на сертификата за произход	Година на посев или вкореняване (за посадъчни материали)	Запас (бр., кг, л) в началото на стопанската година	име на доставчик, купувач, др.	дата вход (бр., кг, л)	школувани фиданки (бр.)	изх. (бр.) кг,	15					
	.....	.....	.....	Код на района на произход на изходния материал	Категория репродуктивен материал: идентифициран селекциониран окачествен изпитан	Произход: автохтонен неавтохтонен неизвестен								

Приложение № 35 към чл. 54, ал. 3

(Изм. - ДВ, бр. 59 от 2018 г., в сила от 17.07.2018 г.; изм., бр. 53 от 2019 г.)

Попълва се от длъжностното лице на ИАГ Вх. № дата:		ЗАЯВЛЕНИЕ за вписване/промяна в обстоятелствата в публичен регистър на доставчиците на горски репродуктивни материали		До Изпълнителния директор на Изпълнителна агенция по горите		
Попълва се от еднолични търговци и юридически лица	ЗАЯВИТЕЛ (точно наименование на заявителя съгласно съдебната регистрация):					
	Регистрация по фирмено дело: № _____ година: _____ съд: _____					
	Акт за възникване: вид: _____ № _____ дата: _____					
	БУЛСТАТ					
	СЕДАЛИЩЕ И АДРЕС НА УПРАВЛЕНИЕ: п.к. [ ][ ][ ][ ]		Населено място: ☐ град ☐ село		Община: _____ Област: _____	
	кв. _____ ул. _____		№ _____ бл. _____	вх. _____ ап. _____		
	Представявано от (трите имена): 1. _____			ЕГН [ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]		
	2. _____			ЕГН [ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]		
	тел.: _____		факс: _____	e-mail: _____		
	АДРЕС ЗА КОНТАКТ: п.к. [ ][ ][ ][ ]		Населено място: ☐ град ☐ село		Община: _____ Област: _____	
кв. _____ ул. _____		№ _____ бл. _____	вх. _____ ап. _____			
тел.: _____		факс: _____	e-mail: _____			
Попълва се от физически лица	Трите имена: _____			ЕГН [ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]		
	ПОСТОЯНЕН АДРЕС : п.к. [ ][ ][ ][ ]		Населено място: ☐ град ☐ село		Община: _____ Област: _____	
	кв. _____ ул. _____		№ _____ бл. _____	вх. _____ ап. _____		
	АДРЕС ЗА КОНТАКТ: п.к. [ ][ ][ ][ ]		Населено място: ☐ град ☐ село		Община: _____ Област: _____	
	кв. _____ ул. _____		№ _____ бл. _____	вх. _____ ап. _____		
тел.: _____		факс: _____	e-mail: _____			
Трите имена на упълномощеното лице (когато заявлението се подава от упълномощено лице): _____						

Адрес и местоположение на семедобивните, разсадниците, складовете и другите помещения, използвани при производството на ГРМ

Вид на дейността, осъществявана от доставчика:

събиране / добив на ГРМ   търговия на посевен материал   търговия на части от растения   внос на ГРМ
производство на фиданки   търговия на посадъчен материал   тополовдство   износ на ГРМ

Забележка: Възможно е да отбележите повече от една дейност. Заявената дейност се отбелязва със знака „X”.

Уважаеми господин Изпълнителен директор ,

Заявявам, че желая да бъда регистриран за извършване на търговия и внос на горски репродуктивен материал;

Декларирам промяна във вписани в регистъра по чл. 54, ал.2 обстоятелства.

Във връзка с доказване на професионалната ми ангажираност давам следната информация:

1. регистрационен номер от регистъра на горската семепроизводствена база на базов източник, собственост на заявителя .....
2. номер, дата и издател на удостоверението за регистрацията на горски разсадник/ци за производство на фиданки за лесовъдски цели, издадено на името на заявителя .....
3. номер и дата на удостоверението за регистрация на заявителя по чл. 235 ЗГ за дейността "планиране и организация на дейностите по залесяване" или по чл. 241 ЗГ за извършване на дейности по "стопанисване на горски територии" .....
4. номер, дата и издател на дипломата за завършено висше лесовъдско образование на заявителя по специалността "горско стопанство" или "стопанско управление", или "озеленяване", или "ландшафтна архитектура", или "екология", или средно образование по специалността "горско и ловно стопанство" или "горско стопанство и дърводобив", или "озеленяване" .....
5. три имена и ЕГН на най-малко едно лице, регистрирано по чл. 235 от ЗГ за извършване на дейността „планиране и организация на дейностите по залесяване, с което юридическото лице има сключен трудов договор: име ..... ЕГН .....

Декларирам, че данните и информацията посочени в заявлението са верни.

Известно ми е, че за деклариране на неверни данни нося наказателна отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс.

Дата: _____

Заявител: _____

(подпис и печат)

**Приложение № 36 към чл. 55, ал. 1
(Изм. - ДВ, бр. 53 от 2019 г.)**

Част А

ДОСТАВЧИК .....

(фирмено име и печат)

Е Т И К Е Т

на партидата(опаковката) репродуктивен материал

№ ..... от ..... Г.

1. Номер на основния сертификат: ..... от ..... Г.
2. Ботаническо име: .....
(пълно българско и латинско наименование)
3. Категория на репродуктивния материал.....
4. Предназначение.....
5. Репродуктивният материал е добит от базов източник.....
6. Регистрационен номер на базовия източник.....
7. Район на произход.....
8. Произход .....
9. Реколта ..... Г.
10. Количество..... в ..... бр. опаковки.
11. Възраст и вид на посадъчния материал .....
12. Данни за “изпитан” материал .....
13. Данни за генетична модификация .....
14. Данни за наличие на вегетативно размножаване .....
- .....
15. Данни за семена: чистота ....., кълняемост (жизнеспособност) ..... %, маса на 1000 чисти семена ..... гр., кълняемоспособни (жизнеспособни) в 1 кг .... бр.
16. Данни за части от растения: № от европейската класификация .....
17. Условия за съхранение.....

Част Б

Име на официалния орган:.....

Адрес на официалния орган .....

ДОСТАВЧИК .....

(Име на компанията и печат)

ЕТИКЕТ

на партидата (опаковката) репродуктивен материал

№..... от ..... Г.

1. Номер на основния сертификат..... ОТ ..... Г.
2. Ботаническо име .....
- (пълно наименование на български и латински език)
3. Категория на репродуктивния материал .....
4. Предназначение.....
5. Репродуктивният материал е добит от базов източник .....
6. Регистрационен номер на базовия източник .....
7. Район на произход .....
8. Произход .....
9. Година на реколтата ....Г.
10. Количество..... в ..... брой опаковки.
11. Възраст и вид на посадъчния материал.....
12. Данни за „изпитан“ материал.....
13. Данни за генетична модификация.....
14. Данни за наличие на вегетативно размножаване.....
15. Данни за семена: чистота....., кълняемост (жизнеспособност) ..... %, маса на 1000 чисти семена.....гр., кълняемоспособни (жизнеспособни) в 1 кг ..... бр.
16. Данни за части от растения: №. от европейската класификация .....
17. Условия за съхранение .....

Name of the Designated Authority:.....

Address of the DA .....

SUPPLIER .....
(Company name and stamp)

L A B E L
of the lot (package) of reproductive material

No. .... dd. .... year

1. Certificate number..... dd. .... year
2. Botanical name .....
(Full Bulgarian and Latin name)
3. Category of reproductive material
4. Purpose .....
5. The reproductive material was derived from basic material .....
6. Registration reference of the basic material .....
7. Region of provenance .....
8. Origin .....
9. Year of ripening .....
10. Quantity..... year in ..... pcs. of packages.
11. Age and nature of planting stock .....
12. Data on "tested" material .....
13. Data on genetic modification .....
14. Data on existing vegetative propagation .....
15. Data on seeds: purity....., germination (viability) ..... %, weight per 1000 pure seeds.....grams, germination (viability) per 1 kg ..... pcs.
16. Data on parts of plants: No. from EC classification .....
17. Storage conditions.....

Приложение № 37 към чл. 55, ал. 5
Количества семена от дървесни видове и изкуствени
хибриди, които се определят за малки

Ботаническо наименование	Българско наименование	Количество (в грамове)
<i>Иглолистни</i>		
<i>Abies alba Mill.</i>	Ела бяла	1 200
<i>Abies cephalonica Loud.</i>	Ела гръцка	1 800
<i>Abies grandis Lindl.</i>	Ела гигантска	500
<i>Abies pinsapo Boiss.</i>	Ела испанска	1 600
<i>Cedrus atlantica Carr.</i>	Кедър атласки	2 000
<i>Cedrus libani A. Richard</i>	Кедър ливански	2 000

Ботаническо наименование	Българско наименование	Количество (в грамове)
<i>Larix decidua</i> Mill.	Лиственица европейска	170
<i>Larix x eurolepis</i> Henry	Лиственица хибридна	160
<i>Larix kaempferi</i> Carr.	Лиственица японска	100
<i>Larix sibirica</i> Ledeb.	Лиственица сибирска	100
<i>Picea abies</i> Karst.	Смърч обикновен	200
<i>Picea sitchensis</i> Carr.	Смърч ситков	60
<i>Pinus brutia</i> Ten.	Бор брутски	500
<i>Pinus canariensis</i> C. Smith	Бор канарски	300
<i>Pinus cembra</i> L.	Бор европейски	7 000
<i>Pinus contorta</i> Loud.	Бор конторта	90
<i>Pinus halepensis</i> Mill.	Бор алепски	500
<i>Pinus leucodermis</i> Antoine	Мура черна	600
<i>Pinus nigra</i> Arnold	Бор черен	500
<i>Pinus pinaster</i> Ait.	Бор морски	1 200
<i>Pinus pinea</i> L.	Пиния	10 000
<i>Pinus radiata</i> D. Don	Бор лъчист	800
<i>Pinus sylvestris</i> L.	Бор бял	200
<i>Pseudotsuga menziesii</i> Franco	Зелена дугласка	300
<i>Широколистни</i>		
<i>Acer platanoides</i> L.	Шестил	3 500
<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	Явор обикновен	3 000
<i>Alnus glutinosa</i> Gaertn.	Елша черна	40
<i>Alnus incana</i> Moench.	Елша бяла	20
<i>Betula pendula</i> Roth.	Бреза бяла	50
<i>Betula pubescens</i> Ehrh.	Бреза пубесценс	50
<i>Carpinus betulus</i> L.	Габър обикновен	2 500
<i>Castanea sativa</i> Mill.	Кестен обикновен	45 000
<i>Fagus sylvatica</i> L.	Бук обикновен	6 000
<i>Fraxinus angustifolia</i> Vahl.	Ясен полски	2 000
<i>Fraxinus excelsior</i> L.	Ясен планински	2 000
<i>Populus spp.</i>	Тополи и техните изкуствени хибриди	20
<i>Prunus avium</i> L.	Череша обикновена	4 500
<i>Quercus cerris</i> L.	Цер	40 000
<i>Quercus ilex</i> L.	Дъб каменен	40 000
<i>Quercus petraea</i> Liebl.	Дъб зимен (Горун)	40 000
<i>Quercus pubescens</i> Willd.	Дъб космат	40 000
<i>Quercus robur</i> L.	Дъб летен (обикновен)	40 000

Ботаническо наименование	Българско наименование	Количество (в грамове)
<i>Quercus rubra L.</i>	Дъб червен	40 000
<i>Quercus suber L.</i>	Дъб корков	40 000
<i>Robinia pseudoacacia L.</i>	Акация бяла	500
<i>Tilia cordata Mill.</i>	Липа дребнолистна	900
<i>Tilia platyphyllos Scop.</i>	Липа едрolistна	2 500

Приложение № 38 към чл. 59, ал. 1
Информация за придвижване на репродуктивен материал

Документ №

Горският репродуктивен материал, описан по-долу, е изпратен в съответствие с Директива 1999/105/ЕО на Съвета от 22 декември 1999 г. относно търговията с горски репродуктивен материал.

№ на удостоверението за регистрация на доставчика в публичния регистър на ИАГ:

.....

.....

1. Дата на изпращане на партидата от доставчика:

.....

2. № на основния сертификат за идентификация на ГРМ:

.....

4. Име и адрес на доставчика:

5. Име и адрес на получателя:

7. Вид на репродуктивния материал:

- генеративни единици
- части от растения
- семенни фиданки
- контейнерни фиданки

9. Вид базов източник:

- източник на посевен материал
- насаждения за семепроизводство
- семепроизводствени градини
- родители на фамилия

8. Категория на репродуктивния материал:

- клон
- клонова колекция

- идентифициран
- селектиран
- окачествен – временно
условни
- изпитан

10. Предназначение на репродуктивния материал:
..... (цел)

11. Регистрационен номер или идентификационен код на района на произход на базовия източник
.....
.....

12. Автохтонен Неавтохтонен Неизвестен

13. Страна и район на произход или локализация на базовия източник:
.....

14. Географски произход на източника за неавтохтонен произход
.....

15. Количество на репродуктивния материал:
.....

16. Продължителност на отглеждане в разсадника:.....

17. Година на реколтата .....

18. Генетично модифициран ли е репродуктивният материал Да Не

19. Извършвано ли е последващо вегетативно размножаване на материал, получен от семена? Да Не

20. Данни за доставчика:

21. Име и длъжност на отговорния сл

(име и адрес на управление на официалното лице)

Подпис: .....

Разпоредби към Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 21 от 2012 г. за условията и реда за определяне, одобряване, регистрация и отмяна на източниците от горската семепроизводствена база, събирането и добива на горски репродуктивни материали, тяхното окачествяване, търговия и внос (ДВ, бр. 53 от 05.07.2019 г.)

§ 20. Навсякъде в наредбата думите „министърът на земеделието и храните“, „министъра на земеделието и храните“, „Министерството на земеделието и храните“ и

абрeвиатурата „МЗХ“ се заменят съответно с „министърът на земеделието, храните и горите“, „министъра на земеделието, храните и горите“, „Министерството на земеделието, храните и горите“ и „МЗХГ“.